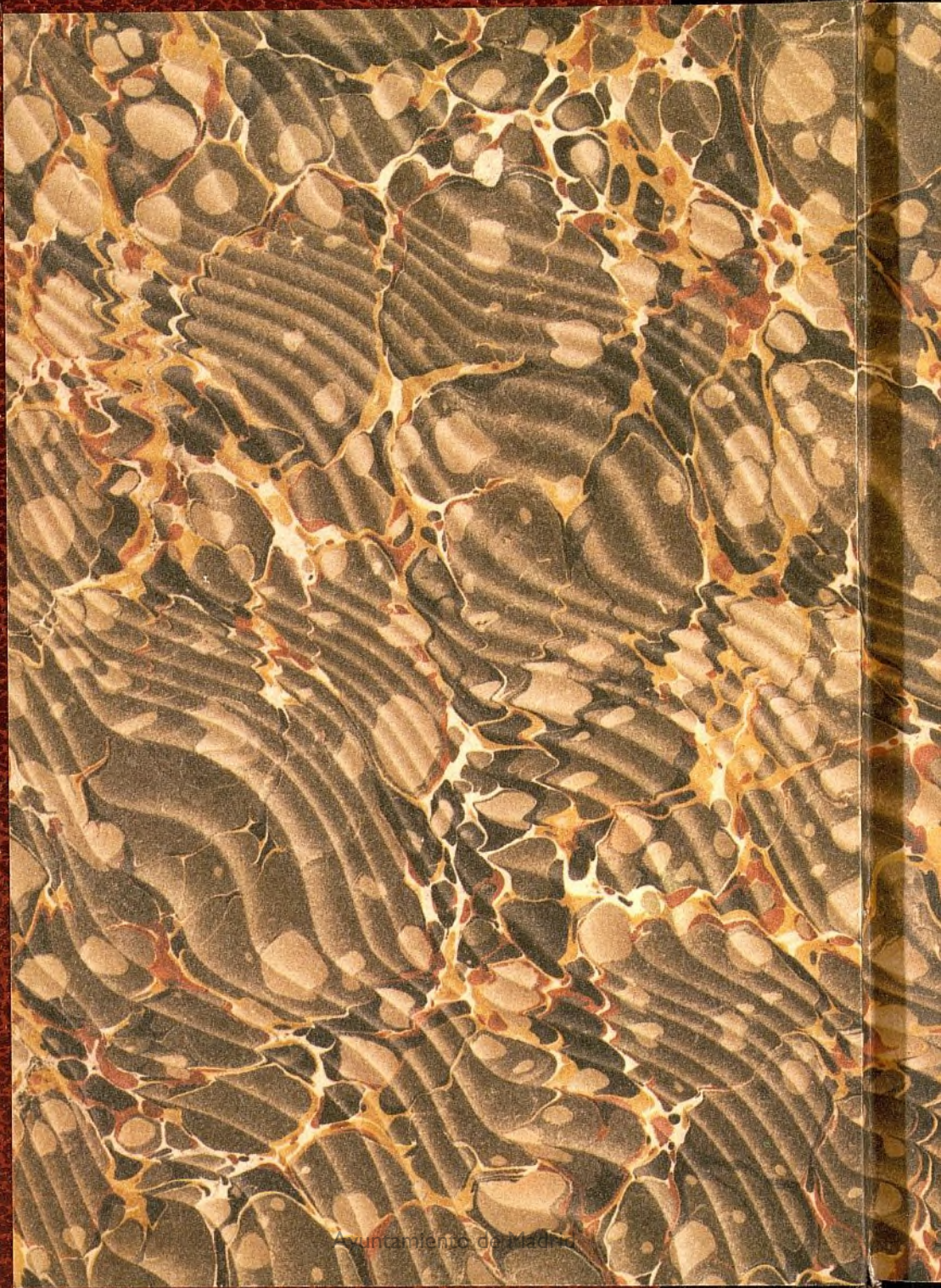

STES

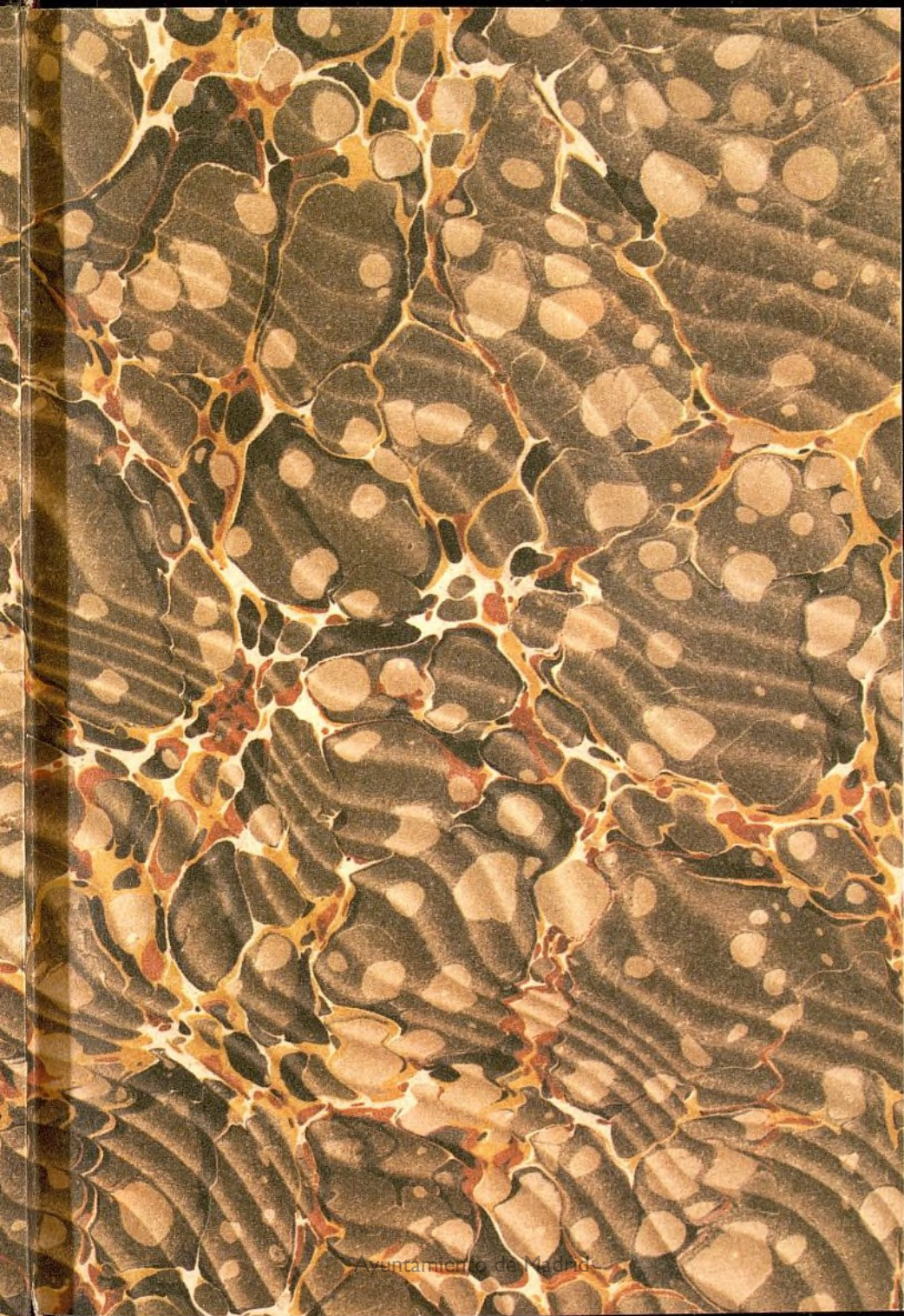
DE

HA

Arquitectura de Madrid

ayuntamiento de Madrid

Avantamiento de Madrid

C. E. J. A. N. T. E. S.

C E R V A N T E S

QJ
105

8 9

DON QUIXOTE

HEFTE 2

Ayuntamiento de Madrid MARTINS FORLAG

69/134665

70/745537

70/745558

71/73205

55/795886

R.22.956

AYUNTAMIENTO DE MADRID

0100767831

Ayuntamiento de Madrid

QJ
105

dem gav de sig til at tærse løs paa dem af alle Livsens Kræfter. I Overensstemmelse med Sandheden maa det berettes, at Sancho allerede ved det andet Slag faldt næsegrus til Jorden, og det samme hændtes Don Quixote, skønt det ingenlunde skyldtes Mangel paa Behændighed eller god Villie hos ham; og Skæbnen magede det saa, at han just faldt ved Rosinantes Fødder, som endnu ikke havde rejst sig, hvoraf tydeligt kan ses, med hvilken rasende Vægt Stokkene i disse Bønders grove og plumpe Hænder var faldet paa ham. Saa snart Yangüeserne saå, hvilken slet Velkomst de havde uddelt, skyndte de sig alt hvad de kunde at læsse deres Hopper og fortsætte deres Vej, medens de efterlod sig hæslige Spor og endnu værre Erindrings-tegn hos vore to Eventyrsøgere.

Den første, der kom til Besindelse, var Sancho Panza, og da han paa alle fire var krøbet nærmere hen til sin Herre, sagde han med svag og klynkende Stemme: „Hr. Don Quixote! Hr. Don Quixote!“ „Hvad vil du, Ven Sancho?“ spurgte Don Quixote med lige saa spæd og ynkelig Røst som Sancho. „Hvis det er gørligt,“ svarede Sancho, „vilde jeg gerne have, at Deres Velbyrdighed skulde give mig to Slurke Balsam af Feo Bias, saafremt Deres Velbyrdighed ellers har den ved Haanden; hvem véd, maaske kunde den være lige saa tjenlig mod Stokkeprygl som mod aabne Saar.“ „Dersom jeg ulykkelige havde den her,“ sagde Don Quixote, „hvad Nød havde vi da? Men ved en vandrende Ridders Troskab sværger jeg dig til, Sancho Panza, at inden to Dage er forbi, skal jeg (hvis Lykken da ikke byder det anderledes) være forsynet med den, eller ogsaa mine Hænder være ubrugelige.“ „Hvor længe mener da Deres Velbyrdighed det vil vare, inden vi kommer til at staa paa Benene?“ spurgte Sancho Panza. „Hvor kan jeg vide det?“ svarede den mørbankede Ridder; „jeg kan jo ikke engang bestemme, hvad der skal blive Enden paa denne Dag. Men jeg er selv Aarsag til alt det, der er sket; jeg burde ikke have trukket blank mod Folk, der ikke var Riddere som jeg. Jeg tror derfor, at Krigsguden har revset mig paa denne Maade som Straf, fordi jeg har overtraadt Ridderskabets Love. Det er derfor ikke mere end rimeligt straks at give dig den Efterretning, Ven Sancho, at du, siden begges Helsen og Vel i saa høj Grad er afhængige

Don Quixote. I.

7

deraf, aldrig mere maa tøve, indtil du ser mig drage Sværdet overfor den Slags gement Pak, da jeg paa ingen Maade agter at gøre det tiere; men du maa øjeblikkelig trække fra Læderet og afstraffe dem det bedste, du formaar. Skulde imidlertid nogen Ridder ile dem til Hjælp og Bistand, skal jeg nok vide at undsætte dig og afstraffe ham af alle Kræfter. Du har jo allerede set og af tusinde Kendetegn haft Erfaring for, hvor vidt Tapperheden af min stærke Arm rækker.“ (Saa stærkt brystede den stakkels Herre sig af sin Sejr over den store Biscayer.) Sancho Panza syntes paa sin Side ikke saa godt om sin Herres Efterretning, at han vilde lade den ubesvaret; han sagde altsaa: „Herre, jeg er en fredelig, omgængelig og rolig Mand; jeg har lært at bide en Fornærmelse i mig, fordi jeg har Kone og Børn at forsørge og opdrage. Det maa altsaa ligesaa være Deres Velbyrdighed til Efterretning, siden det ikke kan være noget Til-sagn, at jeg i intet Tilfælde mere agter at tage Sværd i Haand, og det hverken mod Bønder eller Riddere, men at jeg herved for Guds Aasyn af inderste Hjerter tilgiver og forlader alle og enhver, hvad Ondt de har gjort, gør eller for Fremtiden kunde gøre mig, det være sig hvem det vil, høj eller lav, rig eller fattig, Herremand eller Stodder, og det uden Hensyn til Køn, Alder og Stand.“ Da hans Herre hørte det, sagde han: „Kunde jeg blot drage saa megen Aande, at det faldt mig noget mindre besværligt at tale, og Smerten i min Side vilde give mig Frist dertil, skulde jeg gøre dig begribeligt, Sancho, i hvor stor en Vildfarelse du befinder dig; thi sæt engang, din Synder, at Lykkens Vind, som nu er os saa meget imod, med ét vendte sig og udspændte vor Attraas Sejl for trygt og uden Anstød at lade os lande paa en af de Øer, jeg har lovet dig, hvorledes vilde det da gaa dig, naar jeg havde erobret den og givet dig Regeringen? Naar du ikke var Ridder, ikke vilde være det, og hverken vilde øve Tapperhed eller foresætte dig at hævne tilføjede Fornærmelser, saa var det dig umuligt at forsvare dit Land; thi det maa du vide, at i nye, erobrede Riger og Provinser er hverken de Indfødte eller den nye Herre saa rolige, at der ikke skulde være Opstand at befrygte eller kunde forefalde Ting, ved hvilke der maatte voves noget. Det er derfor en Nødvendighed, at den nye Besidder er begavet med Forstand, for at han kan vide

at regere, og med Tapperhed, for at kunne angribe og forsvare sig i paakommende Tilfælde.“ „Ved det, der hidtil er tilstødt os,“ svarede Sancho, „var jeg tilfreds, om jeg havde haft den Forstand og Tapperhed, som Deres Velbyrdighed siger; men nu sværger jeg Dem til ved en fattig Mands Redelighed, at Plastere var os mere tjenlige end al denne Sniksnak. Vil Deres Velbyrdighed ikke derfor se at komme op fra Jorden, saa at vi kunde hjælpe Rosinante op, skønt han ikke fortjener det, siden han er den egentlige Aarsag til alle disse Ribbensstød. Aldrig i mit Liv havde jeg tiltroet Rosinante sligt. Jeg holdt ham for en lige saa kysk og fredelig Person som jeg selv. Men man kan med Sandhed sige, at der kræves lang Tid til at lære Folk at kende, og at man ikke kan forlade sig paa nogen her i Verden. Hvem skulde vel have tænkt, at vi saa kort efter, at Deres Velbyrdighed havde givet den ulyksalige vandrende Ridder saadanne mægtige Sværds slag, skulde komme til at udstaa et Prygleuvejr som det, der her er sluppet løs over vore Skuldre?!“ „Med dine, Panza,“ sagde Don Quixote, „kunde det endda være, som det vilde, siden de er skabte til den Slags Uvejr; men det er soleklart, at sligt et Vanheld er langt føleligere for mine, som er vant til Batist og hollandsk Lærred, og dersom jeg ikke forestillede mig — hvad siger jeg, forestillede? — nej, dersom det ikke var en ubestridelig Vished, at alle disse Ulemper kun er de naturlige Følger af Vaabenfærd, saa døde jeg her paa Stedet af Ærgrelse.“ Hertil svarede Sancho: „Dersom dette er Grøden af det vandrende Ridderskab, vil Deres Velbyrdighed da ikke blot sige mig, om den spirer ret ofte, eller om den er knyttet til visse bestemte Tider, for efter mit Tykke kan vi, naar vi har indsamlet blot to saadanne Afgrøder til, være ganske ubekymrede for den tredie, saafremt ikke Gud i sin uendelige Miskundhed staar os bi.“ „Ven Sancho,“ sagde Don Quixote, „du maa vide, at de vandrende Ridders Liv er udsat for mange Farer og Ulykker, men at de desuagtet kan staa paa Nippet til at blive baade Konger og Kejsere, som Erfaringen har vist det med saa mange og forskellige Riddere, om hvis Oplevelser jeg har den nøjeste Underretning. Jeg kunde nu straks (hvis Smerten undte mig Ro dertil) fortælle dig om nogle, der blot ved deres Arms Tapperhed er steget til de høje Værdigheder, jeg nævnte, og dog har de samme

baade før og senere befundet sig i alskens Nød og Elendighed: Den tapre Amadis af Gallien befandt sig i sin Dødsfjende, Trolldmanden Arcalaus' Magt, og det er vitterligt, at han under sit Fangenskab blev bunden til en Pæl i Gaarden og modtog over to Hundrede Slag med en Hestetøjle. En anden Forfatter, der er fortrolig med hemmelige Historier og staar i stor Anseelse, beretter, at Solridderen paa et vist Slot blev fanget ved Hjælp af en Falddør, der aabnede sig under hans Fødder, og styrtede ned i et Rum dybt under Jorden, hvor man bandt ham paa Hænder og Fødder og satte ham det, man kalder et Klyster, af Snevand og Grus, hvorved det kom paa det yderste med ham, og hvis han ikke i denne store Fare havde faaet Bistand af en Trolldmand, der var hans meget gode Ven, saa havde det set saare ilde ud for den stakkels Ridder. Derfor kan jeg vel være med blandt saa mange fortræffelige Mænd, der har været Genstand for langt værre Overgreb end vi; thi du maa vide, Sancho, at de Saar ikke er ærekrænkende, som tilføjes én med de Ting, man tilfældigvis har i Haanden; Tvekampsforordningen siger det ganske tydeligt. Dersom altsaa en Skomager slaar én med Læsten, han har i Haanden, saa kan det, skønt den er af Træ som en Stok, dog ikke derfor paa nogen Vis siges, at den slagne har faaet læsterlige Stokkeprygl. Jeg anfører dette, for at du ikke skal tro, at man, fordi det kan siges, at vi er mørbankede, til lige skulde kunne regne os det til Vanære, da de Vaaben, hvor med disse Folk tærskede os gule og grønne, ikke var andet end Staver, og ingen af dem, saa vidt jeg kan besinde mig, havde hverken Stødkaarde, Sværd eller Dolk.“ „Det fik jeg ikke Stunder til at se efter,“ svarede Sancho, „thi neppe havde jeg faaet Sliren ud, før jeg følte deres Staver paa mine Skuldre med en saadan Vægt, at baade Syn og Hørelse forgik mig, og jeg sank ned for deres Fødder paa samme Sted, hvor jeg endnu ligger, og hvor Smerten ikke under mig Frist til at tænke paa, om de Stokkeprygl, der gør saa bandsat ondt, er en Skamplet eller ej; men det véd jeg, at de ikke gaar mig af Minde, før de gaar af Skuldrene.“ „Hvorom alting er,“ sagde Don Quixote, „saa maa du vide, gode Panza, at der ikke gives nogen Erindring, som Tiden ikke udsletter, og ikke Smerter, som ikke Døden raader Bod paa.“ „Kan der gives nogen større Ulykke end den, som

maa vente paa Tiden for at udryddes og paa Døden for at endes! Var vort Vanheld endda af den Slags, som et Plaster kunde helbrede, saa vilde det ikke have saa stort at sige, men jeg tror, at et helt Hospitals Forraad af Plastere ikke vilde slaa til.“ „Lad nu det fare,“ sagde Don Quixote, „og anspænd sammen med mig alle dine Kræfter for at se til Rosinante; thi efter mit Skøn har den Stakkel faaet sin tilstrækkelige Del af denne Ulykke.“ „Det er ikke saa underligt,“ sagde Sancho, „han er jo ogsaa en vandrende Ridder; men det, der undrer mig, er, at mit Æsel er gaaet Ram forbi og ikke har faaet noget med af Gildet, som vi andre kommer fra uden Ribben.“ „I Ulykkerne lader Skæbningen dog stedse én Dør staa aaben, som man kan slippe ud igennem,“ sagde Don Quixote, „og det kan med Føje siges her, eftersom dette ringe Dyr nu kan indtage Rosinantes Plads og bære mig til et Slot, hvor jeg kan faa mine Saar lægte. Tilmed regner jeg slet ikke en saadan Riden for en Vanære; thi jeg erindrer at have læst, at den gode gamle Silenus, der var Fører og Lærer for Glædens Gud, med stort Behag red paa et smukt Æsel, da han holdt sit Indtog i Byen med de hundrede Porte.“ „Det vil jeg tro,“ sagde Sancho, „han har nok redet, som Deres Velbyrdighed siger; men der er stor Forskel paa at ride og at hænge tværs over Dyret som en Sæk Fejeskarn.“ „De Saar, man faar i et Feltslag, gør mere Ære end Skam. Altsaa, min Ven Panza, sig mig ikke længere imod, men rejs dig, saa godt du kan, som jeg har sagt, og sæt mig saa, paa hvad Maade det er dig bekvemmest, paa dit Æsel, saa vi kan komme herfra, førend det bliver mørkt og Natten overfalder os paa dette ubeboede Sted.“ „Jeg har jo hørt Deres Velbyrdighed sige, at det hørte med til de vandrende Ridders Kaar at sove den meste Tid af Aaret paa ubeboede Steder, og at de ansaa det for en Lykke.“ „Det er det ogsaa,“ svarede Don Quixote, „naar man ikke kan have det bedre, eller man er forelsket. Det er begrundet paa Sandhed, for der har været Riddere, som et helt Aar igennem har opholdt sig Nat og Dag paa en Klippe og udholdt alle de skiftende Aarstiders Ubehageligheder, endda uden at deres Herskerinder har vidst det. En af dem var Amadís, dengang han kaldte sig Mørkskøn og boede paa Armodsklippen enten i otte Aar eller i otte Maaneder, thi den Regning er jeg

ikke ganske fast i. Nok er det, at han gjorde Bod for jeg véd ikke hvilken Fortræd, som Fru Oriana havde tilføjet ham. Men lad os nu forbigaa dette, Sancho, og gøre Ende paa det, før dit Æsel kommer i samme Ulykke som Rosinante.“ „Saa skulde Fanden da ogsaa staa i det,“ sagde Sancho, og efter at have udstønnet tredive Av, tresindstyve Sukke og hundrede og tyve onde Ønsker og Klager over den, der havde bragt ham herhen, stod han op og begav sig paa Vejen saa krum som en tyrkisk Bue, uden at formaa at rejse sig helt op. Endelig naaede han i denne ynkelige Tilstand hen til sit Æsel, der paa bedste Maade havde benyttet sig af denne Dags Frihed. Derpaa hjalp han Rosinante op, som, ifald den havde haft en Tunge at beklage sig med, havde taget Luven fra baade Sancho og sin Herre. Som de havde besluttet, læssede Sancho sin Herre op paa Æslet, lagde Tøjet paa Rosinante, førte Æslet ved Grimen og listede i denne Forfatning lidt efter lidt hen ad den Kant, hvor Kongevejen efter hans Skøn skulde være. Skæbnen, der sørger for at vende alle Ting til det bedste, viste dem den, førend nogen af dem havde lukket Munden op, og tillige opdagede de en Kro, som efter Don Quixotes Syn og Smag maatte være et Slot. Sancho paastod, at det var en Kro, hans Herre trættes med ham derom og udgav det stadig for et Slot, og denne Trætte varede ved, saa lang Vejen var. Uden at komme til Enighed derom naaede de Kroen, hvorpaa Sancho med hele sit Kobbøl drog derind.

XIII. KAPITEL

Hvad der mødte den sindrige Herremand i Kroen, som han troede var et Slot.

Kromanden, der saå Don Quixote hænge saaledes paa Æslet, spurgte Sancho, hvad Ondt der var tilstødt ham. Sancho svarede, at det var ikke videre, end at han var styrtet ned ad en stejl Klippe og havde knust Ribbenene. Kromandens Kone var, tværtimod slige Folks Sædvane, af Naturen blødhjertet og tjenstvillig; hun lod andres Nød gaa sig til Hjerte, tog sig altsaa

straks af Don Quixote og kaldte paa sin Datter, en ung og meget køn Pige, for at hun kunde hjælpe hende med at forbinde deres Gæst. I Kroen tjente der en asturisk Pige med et bredt Ansigt, et plat Baghoved, en flad Næse; hendes ene Øje randt og skede, og det andet var ikke meget friskere. Det kunde ikke nægtes, at Kroppens Nydelighed rigeligt bødede paa de fleste af disse Mangler. Hun var neppe ni Haandsbredder høj fra Isse til Fodsaal, og Bagskuldrene, der trykkede hende lidt, nødte hende til at se mere mod Jorden, end hun skøttede om. Denne takkelige Pige hjalp Datteren at rede en daarlig Seng til Don Quixote i et Tagkammer, der dog bar tydelige Mærker af, at det i sine Velmagtsdage havde tjent til Lo, og hvor der tillige logerede en Mulæseldriver, der havde en Seng dør, som ikke var fuldt saa daarlig som Don Quixotes; thi skønt den kun var beredt af hans Mulæslers Paksadler og Dækkener, var der dog ingen Sammenligning imellem dem. Ridderens bestod kun af fire slet høvlede og lige saa ilde sammenføjede Brædder, der var naglede til to ulige høje Bænke, paa hvilke der laa en Madras, som mindede om en Maatte, søndergnavet af Rotter; desuden var den saa knoldet, at man, hvis Ulden ikke havde kunnet ses igennem et Par Rifter, maatte have troet, at den var stoppet med Grus og Stene; Lagenerne var saa bløde som en uberedt Hud, og i Hestedækket net kunde man tælle Traadene, uden at fejle en eneste under Optællingen.

I denne afskyelige Seng lagde Don Quixote sig, hvorpaa Krokonen og hendes Datter indsalvede ham fra Top til Taa, medens Maritornes (saaledes hed den asturiske Pige) holdt Lyset for dem. Men da Krokonen under Forbindingen fik Øje paa saa mange Strimer paa Don Quixotes Krop, sagde hun, at de snarere saå ud til at stamme fra Stokkeprygl end fra et Fald. „Nej, vist er det ikke Stokkeprygl,“ sagde Sancho, „men Klippen havde mange udstaaende Ender og Kanter, og hver af dem har efterladt sit Mærke. Imidlertid, Frue,“ lagde han til, „forød ikke mere Charpi, end fornødent er; thi ifald Deres Velbyrdighed har noget tilovers, saa kunde jeg behøve det til den stærke Smerte, jeg føler over Lænderne.“ „Det lader paa den Maade til,“ sagde Krokonen, „at ogsaa I er faldet?“ „Faldet er jeg ikke,“ sagde Sancho, „men ved Forskrækkelsen over min Her-

res Fald blev hele min Krop saa betaget af Smerter, som om man havde givet mig tusinde Stokkeprygl.“ „Det er slet ikke umuligt,“ sagde Datteren, „det er mange Gange hændt mig, at jeg har drømt, jeg faldt ned fra et højt Sted og blev ved at falde og falde uden at naa Jorden, og naar jeg saa vaagnede, var min Krop lige saa øm og forslaaet, som om jeg virkelig havde gjort Faldet.“ „Det er just Knuden, Frøken!“ sagde Sancho, „at jeg uden at drømme, men mere lysvaagen end jeg nu er, har faaet lige saa mange gule og grønne Strimer som min Herre, Don Quixote.“ „Hvorledes hedder denne Ridder?“ spurgte den asturiske Maritornes. „Don Quixote af Mancha,“ svarede Sancho Panza, „en Ridder, der søger Eventyr, og det én af de bedste og vældigste, der i lang Tid har ladet sig se i Verden.“ „Hvad er en Ridder, der søger Eventyr?“ spurgte Pigen. „Er I saadan en Hjemmeføding, at I ikke véd det?“ svarede Sancho Panza. „Jeg maa da sige eder, mit Barn, at en Ridder, der søger Eventyr, er en Ting, som med to Ord sagt i det ene Øjeblik ser sig afpryget og i det andet som Kejser; som i Dag er den elendigste og ulykkeligste Skabning under Solen og i Morgen har to eller tre Kongeriger og Kroner at skænke sin Vaabendrager.“ „I tjener hos en saadan naadig Herre,“ sagde Krokonen, „og det lader dog ikke engang til, at I har faaet saa meget som et Grevskab.“ „Der er ingen Tid forløbet endnu,“ sagde Sancho, „det er først en Maaned siden, vi drog ud at søge Eventyr, og hidindtil har vi ikke truffet paa noget af det rette; det sker som oftest, at naar man søger én Ting, saa finder man en anden. Vist og sandt er det, at ifald min Herre, Don Quixote, kommer op igen efter disse Saar eller dette Fald, og jeg selv ikke bliver Krøbling efter det, saa vilde jeg ikke bytte mine Fremtidsudsigter bort for den fornemste Titel i hele Spanien.“

Don Quixote laante et meget opmærksomt Øre til hele denne Samtale, han rejste sig saa godt han kunde op fra sit Leje, tog Krokonen ved Haanden og sagde: „Tro mig, Deres Naade, De kan kalde Dem lykkelig, fordi De paa Deres Slot har optaget min Person, der er saa betydelig, at naar jeg ikke giver den tilbørlig Ros, er det kun, fordi Selvros stinker; men min Vaabendrager kan sige Dem, hvem og hvad jeg er. Alt, hvad jeg kan

sige, er, at de Tjenester, De har bevist mig, stedse skal staa prentede i min Hukommelse, for at jeg kan vise mig erkendtlig for dem, saa længe jeg drager Aande. Og havde det behaget den høje Himmel, at jeg ikke saa aldeles var blevet betvunget af Kærligheden og var en Slave af hin utaknemlige Skønheds Blikke, som jeg nævner i Tavshed, saa skulde endnu i Dag denne skønne Frøkens Øjne være blevet min Friheds Beherskere."

Krokonen, hendes Datter og den gode Maritornes faldt i den største Forundring over at høre den vandrende Ridders Tale, af hvilken de forstod akkurat lige saa meget, som om den var blevet holdt paa Græsk, skønt de sluttede sig til, at det var Løfter og Taksigelser. Men da disse Talemaader var dem ganske fremmede, betragtede de ham og hinanden indbyrdes med stor Forbavselse og beundrede ham; da han forekom dem at være en Person af en ganske anden Art end dem, de var vantede at omgaas, saa takkede de ham i gode Krovendinger og forlod ham. Den asturiske Maritornes bar derpaa Omsorg for Sanchos Helbred, hvortil han trængte i lige saa høj Grad som sin Herre.

Mulæseldriveren havde aftalt med Maritornes at faa Natten til at gaa paa en Maade, der tjente til begges Forlystelse, og hun havde lovet ham med Haand og Mund at komme til ham og med Fornøjelse opfylde hans Begæring, saa snart Gæsterne var gaaet til Ro, og hendes Herskab sov. Der siges tillige om denne Pige, at hun aldrig gav saadanne Løfter uden at holde dem, selv om de blev givet dybt inde i Skoven og uden Vidner; thi hun gjorde sig til af at være en Herremands Datter, men skammede sig ingenlunde ved at tjene i en Kro, fordi, som hun sagde, Vanheld og ulykkelige Tilfælde havde bragt hende i denne Tilstand.

Nu var Don Quixotes haarde, snævre, elendige og bedræglige Leje det første, man kom til i denne forfaldne Lo, gennem hvis Tag Stjernerne skinnede; derpaa fulgte Sanchos, som havde ladet sig nøje med en Sivmaatte og en Kappe, der snarere syntes at være gjort af ru, pjaltet Sejldug end af Uld; og til sidst kom Mulæseldriverens, der, som jeg allerede har sagt, var beredt af Paksadlerne og Dækkenerne til hans to bedste Mulæsler, skønt han var Ejer at hele tolv Æsler, der var berømte for deres

Styrke og Førhed; thi han var en af de rigeste Fragtmænd fra Arévalo, efter hvad Forfatteren af denne Historie siger, som taler meget udførligt om ham, fordi han kendte ham meget nøje. Man vil endog paastaa, at han langt ude var i Slægt med ham. Desuden var Sidi Hamet Benengeli en meget omstændelig og nøjagtig Historieskriver i alle Ting, hvilket tilfulde ses deraf, at han aldrig i Stilhed forbigaar den mindste Omstændighed, hvor ubetydelig den end kan synes. Han kunde ogsaa tjene til Forbillede for de Historieskrivere, der fortæller os Tildragelserne saa kort og afbrudt, at de neppe naar at komme inden for Tænderne, og enten af Skødesløshed, Ondskab eller Uvidenhed lader det vigtigste af hele Værket blive tilbage i Blækhuset. Nej, da fortjener Forfatteren af *Tablante de Ricamonte* og ligesaa han, der har skrevet den Bog, hvori *Greven af Tomiallas'* Bedrifter fortælles, tusinde Gange mere Berømmelse for den Nøjagtighed, hvormed alting er lagt for Dagen.

Jeg siger altsaa, at efter at Mulæseldriveren havde sørget for sit Kobbelt og givet det sit andet Foder, strakte han sig paa sine Paksadler i Forventning om Maritornes' Ordholdenhed. Den indsmurte og beplastrede Sancho laa allerede paa sit Leje, men uagtet al den Møje, han gjorde sig for at lokke Søvnens til sine Øjne, vilde dog Smerten i hans Ribben ikke tillade ham at naa sit Maal; og Don Quixote holdt, formedelst Smerten i sine, bestandig Øjnene aabne ligesom Haren. I hele Kroen herskede den dybeste Tavshed, og alt det Lys, der var, kom fra en Lampe, der hang og brændte midt i Porten. Denne Ro og Tavshed i Forbindelse med de Forestillinger, vor Ridder idelig gjorde sig om Hændelser, der møder én ved hvert Trin i de Bøger, der var Ophav til alt hans Uheld, bragte hans Indbildningskraft paa en af de allerbesynderligste Galskaber, som tænkes kunde, nemlig at han var kommet til et overmaade pragtfuldt Slot (thi som sagt, alle de Kroer, han drog ind i, var Slotte), og at Kromandens Datter var Frøkenen paa Slottet, som, overvundet af hans Yndigheder, havde forelsket sig i ham og lovet at komme til ham samme Nat uden sine Forældres Vidende for at have en lang Samtale med ham. Hele dette Luftkastel, som han selv havde bygget, ansaa han for sandt og virkeligt og begyndte højligt at foruroliges ved Tanken paa den store Fare, der truede hans Ær-

barhed, dog stadig med det faste Forsæt ikke at begaa det mindste Forræderi mod sin Herskerinde Dulcinea af Toboso, om saa Dronning Ginevra selv med sin Dame Quintañona fremstillede sig for ham.

Tiden forgik, mens han tænkte paa disse Daarskaber, og den (for ham ulyksalige) Time, da Maritornes skulde indfinde sig, var for Haanden. I sin bare Særk, uden Sko eller Strømper paa og med Haaret opviklet under en Kattuns Hue, traadte hun ganske stille og med afmaalte Trin ind i Kammeret, hvor de tre logerede, for at søge efter Mulæselldriveren. Men neppe var hun kommet indenfor Døren, førend Don Quixote mærkede det, rejste sig op i Sengen og til Trods for Ømheden i sin Krop og Smerten i sine Ribben udstrakte Armene for at tage imod den asturiske Dame, der ganske sagte listede sig frem og holdt Hænderne ud for sig for at finde sin Kæreste. Hun stødte imod Don Quixotes Arme; han greb hende saa fast om den ene Haand og trak hende med saa stor Styrke til sig, at hun uden at sige et eneste Ord blev nødt til at sætte sig paa hans Seng. Han følte Særken, og uagtet den var gjort af en Humlesæk, forekom den ham som den blødeste og fineste Kammerdug; en Rad smaa Glaskugler, der hang om Armen, ansaa han for et Armbaand af de kosteligste orientalske Perler; hendes Haar, der i visse Maader lignede Børster, var for ham Traade af skinnende Guld fra Arabien, hvis Glans formørkede Solen selv; hendes Aande, der uden al Tvivl dunstede af en fordærvet nattegammel Salat, syntes ham sød og aromatisk; kort sagt, hans Indbildningskraft afmaalede ham hende i alle Maader saaledes, som han i sine Bøger havde læst, at Prinsesser var dannede og smykkede, naar de, overvundne af deres Kærlighed, gik hen at besøge de saarede Riddere. Ja, den stakkels Herremands Forblindelse gik saa vidt, at hverken Følelsen, Lugten af hendes Aande eller nogle af de andre Ting, der fulgte med denne gode Frøken, kunde uddrive ham af hans Vildfarelse, skønt de vilde have foraarsaget enhver anden end en Mulæselldriver Kvalme. Han derimod syntes, at han holdt selve Skønhedens Dronning i sine Arme, trykkede hende fast til sig og begyndte med sagte og forliebt Stemme at sige: „Jeg vilde ønske, jeg kunde finde Ord, højædle og dejlige Prinsesse, der kunde bevidne Dem, hvor uendelig taknemmelig

jeg er for den Godhed, De beviser mig ved at lade mig skue Deres store Dejlighed, men Lykken (som aldrig bliver træt af at forfølge de gode) har lagt mig paa dette Leje saa forstødt og forslaaet, at selv om jeg havde Villien til at opfylde Deres Ønsker, var det mig en plat Umulighed; og hvad mere er, der lægges endnu en større Umulighed til denne ved den Troskab, jeg har lovet den uforlignelige Dulcinea af Toboso, Herskerinden over mit Hjertes lønligste Tanker; thi saafremt dette ikke var traadt hindrende imellem, var jeg ikke saa taabelig en Ridder, at jeg lod den lykkelige Lejlighed, Deres store Godhed har forundt mig, gaa unyttet fra mig." Maritornes svedte imidlertid Angstens Sved ved at se sig saaledes indesluttet i Don Quixotes Arme, og uden at forstaa eller høre efter alt det, han sagde, anstrengte hun sig uden at sige et Ord for at slippe løs fra ham.

Den gode Mulæselldriver, som et syndigt Begær holdt vaagen, havde bemærket sin Pige i samme Øjeblik, hun kom ind ad Døren, og meget nøje lyttet efter hvert Ord, Don Quixote sagde. Optændt af en rasende Skinsyge, fordi hans asturiske Skønhed brød sit Løfte til ham med en anden, havde han nærmet sig Don Quixotes Leje, hvor han havde set alt, hvad der foregik, førend Don Quixote holdt sin Tale, som han ikke forstod. Da han nu saå, at Pigen anvendte alle Kræfter paa at komme løs, og at Don Quixote arbejdede for at holde hende fast, saa anstod denne Spøg ham paa ingen Maade. Han løftede Armen og bibragte den forelskede Ridders Kæbeben et saa vældigt Slag, at han fik hele Munden fuld af Blod. Dette var ham endnu ikke nok, men han sprang op paa hans Ribben og lod Fødderne gaa fra den ene Ende af ham til den anden, og det i mere end Trav. Sengen, der var ikke saa lidt skrøbelig og kun havde en svag Grundvold, kunde ikke bære den Overvægt, den fik ved Fragtmanden, men stødte med stor Knagen og Bragen mod Jorden. Dette græsselige Fald vækkede Kroværten, der straks formodede, at det var nogle af Maritornes' Optøjer, eftersom han havde kaldt paa hende af fuld Hals uden at faa Svar. Med denne Mistanke stod han op, tændte en Lampe og forføjede sig derhen, hvorfra han havde hørt Larmen komme. Pigen, der mærkede sin Husbonds Ankomst og vidste, at han var alt andet end spagfærdig, krøb i stor Angst op i Sengen til Sancho, der sov endnu, og rullede sig

sammen dør som et Nøgle. Kromanden traadte ind med disse Ord: „Hvor er du henne, din Taske? Det er saa vist nogle af dine Streger!“ Herved vaagnede Sancho, og da han følte, at der laa en stor Klump næsten oven paa ham, troede han, at Marren red ham, og begyndte at fægte om sig med knyttede Næver, hvorved Maritornes ikke gik Ram forbi. Smerten, denne Konfekt foraarsagede hende, fik hende til at sætte Ærbarheden til Side, træde Velanstændigheden under Fødder og erstatte Sancho hans Gaver med rigelig Tilgift. Derved blev han fuldstændig vaagen, men da han følte sig saa ilde medhandlet, uden at vide af hvem, rejste han sig saa godt han kunde og greb fat i Maritornes, hvorpaa der mellem dem begyndte den latterligste og lystigste Skærmydsel af Verden. Saa snart Mulæseldriveren ved Kromandens Lampe saå, hvilket Uvejr der overfaldt hans Dukke, forlod han Don Quixote og ilede hende til højst fornøden Undsætning. Kromanden foretog sig det samme, men i en ganske anden Hensigt, da det var hans Agt at revse Pigen, som han holdt for den eneste Aarsag til alle disse Løjer. Og som man plejer at sige, at Herremanden rider paa sin Ridefoged, Ridefogden paa Bonden, og Bonden paa sin Dreng, saaledes pryglede Mulæseldriveren løs paa Sancho, Sancho paa Pigen, Pigen paa ham og Kromanden paa Pigen, og det allesammen med en saadan Iver, at de ikke engang gav sig Stunder til at drage Aande. Det lystigste af det hele var, at Kromandens Lampe gik ud midt under al denne Hurlumhej, hvorved de kom til at drages med hinanden i Mørke, men de blev ved i Blinde at slaa væk af alle Kræfter uden at bryde sig om, hvem Slaget traf, men hvor Næverne faldt, blev der vist ikke en hel Fiber tilbage.

Tilfældigt var der samme Nat i Kroen en Landbetjent, en af dem, der hører til det saakaldte „Gamle Broderskab fra Toledo.“ Da han nu ligeledes hørte det forfærdelige Brag, tog han sit halve Ris og Blikæsken med det aabne Brev, og i Mørke forføjede han sig ind i Kammeret til dem og sagde: „Retten byder Fred! Fred i Den hellige Hermandats Navn!“ Den første, han fik Klo i, var den fortraadte Don Quixote, der uden Sans og Følelse laa og vendte Næsen i Vejret i sin sønderbrudte Seng; ham greb han om Skægget og skreg uophørligt: „Gør Retten Bi-stand!“ Men da han mærkede, at han slet ikke rørte eller be-

vægede sig, antog han ham for død og de andre for hans Mordere. Ved denne Mistanke brølede han dobbelt saa stærkt: „Kroporten maa tilspærres, for at hverken Hund eller Kat kan komme ud. Her er myrdet et Menneske!“ Denne Røst udbredte Forfærdelse blandt de stridende, og enhver lod Kampen hvile, som Slaget stod i det Øjeblik, da denne Lyd kom ham for Øre. Kromanden skyndte sig til sit Værelse, Mulæseldriveren til sine Paksadler og Tøsen til sit Pige-kammer. Den ulykkelige Don Quixote og Sancho var de eneste, der ikke kunde røre sig derfra, hvor de var. Landbetjenten slap Don Quixotes Skæg for at gaa ud og faa Lys, saa han kunde søge og gribe Morderen, men han fik det ikke, thi Kromanden havde været saa forsigtig at slukke Lampen i Porten, før han gik ind i sin Stue. Betjenten var altsaa nødt til at søge Skorstenen, hvor han langt om længe og med meget Besvær fik tændt en Lampe.

XIV. KAPITEL

Om Fortsættelsen af de utallige Trængsler, som den kække DON QUIXOTE og hans brave Vaabendrager maatte gennemgaa i den Kro, som Ridderen til sin Ulykke ansaa for et Slot.

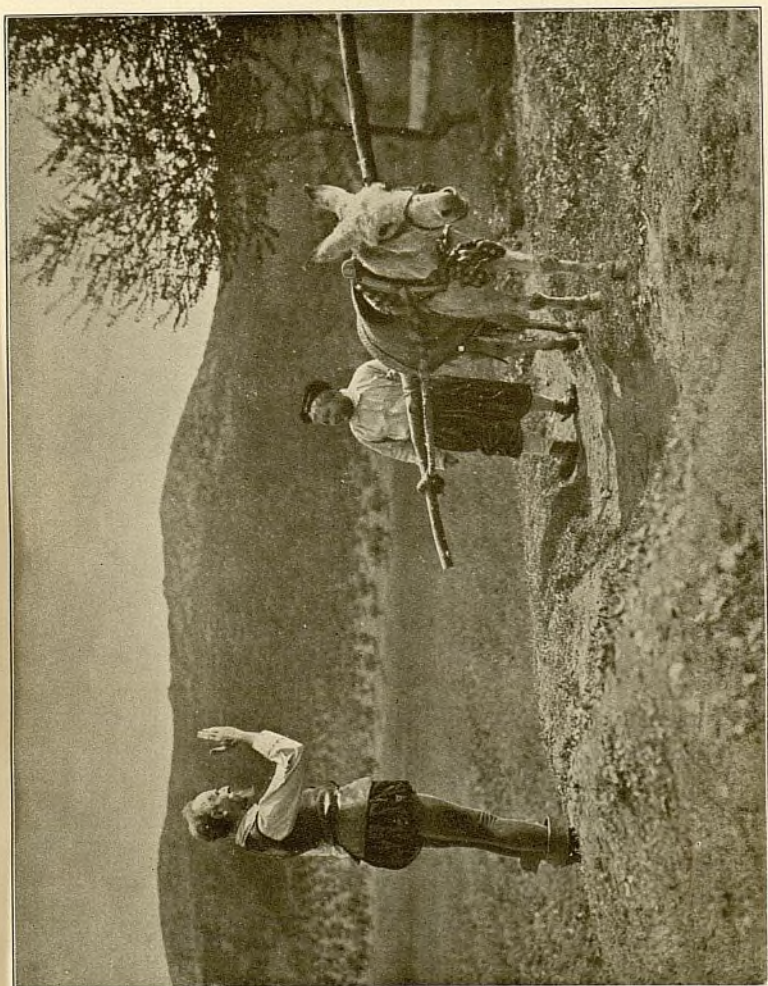
Don Quixote var imidlertid kommet til sig selv igen, og med lige saa ynkelig Røst som den, hvormed han havde kaldt paa sin Vaabendrager Dagen før, da han „hisset laa i Knippel-Dalen“, kaldte han nu paa ham og sagde: „Sancho, min Ven! Sover du? Sover du, min Ven Sancho?“ „Jo vist, sove!“ svarede Sancho meget gnaven og fortrædelig, „det er der svært god Lejlighed til her, hvor jeg skinbarlig tror, at alle onde Aander har været om mig i Nat.“ „Det bør du ikke tvivle om,“ svarede Don Quixote, „thi enten begriber jeg meget lidt af alt dette, eller ogsaa er dette Slot forhekset. Nu vil jeg betro dig noget, men først maa du gøre din Ed paa aldrig nogensinde, saa længe jeg drager Aande, at aabenbare det for nogen.“ „Det er svoret,“ sagde Sancho. „Jeg kræver det,“ sagde Don Quixote, „fordi jeg

hader at forklejne nogens Ære.“ „Jeg siger jo,“ svarede Sancho, „at det er svoret; jeg skal aldrig aabenbare det for nogen, saa længe Deres Velbyrdighed lever, og Gud give, jeg maatte fortælle det i Morgen!“ „Har jeg da gjort dig saa meget ondt,“ spurgte Don Quixote, „siden du saa hastigt vil se mig død?“ „Det er ikke saadan at forstaa,“ sagde Sancho, „men jeg hader at skulle gemme længe paa en Ting og ser ikke gerne, at noget fordærves hos mig.“ „Det være nu, som det vil,“ sagde Don Quixote, „jeg tror at kunne sætte Lid til din Troskab og Anstændighedsfølelse. Du maa altsaa vide, at der i Nat er hændet mig et af de allersjældneste Eventyr, ganske uskattekløvet, men for at fortælle det i Korthed vil jeg blot sige saa meget: For en liden Stund siden kom Slotsherrens Datter ind til mig, saa henrivende og dejlig en Frøken som kan findes i alle Jordens Lande. Hvorledes skal jeg kunne udmale for dig det tillokkende ved hendes yndige Person, det fortryllende ved hendes Forstand? Ja, hvor mange Ting var ikke blottede for mine Øjne, som jeg for at bevare Troskaben mod min Herskerinde Dulcinea maa lade uberørte og uomtalte! Alt, hvad jeg kan sige dig, er, at Himlen misundte mig den Skat, som Lykken havde givet mig mellem Hænder, eller ogsaa (det er vel snarest det rette) er dette Slot forhekset; thi just som vi var midt i den sødeste og mest forelskede Samtale, kom der, uden at jeg hverken såå eller kunde begribe, hvor den kom fra, en Haand, der maa have siddet paa en eller anden forbandet Kæmpes Arm, og tilføjede mig et saa vældigt Slag paa Kæbebenene, at de svømmede i Blod. Straks derpaa blev jeg tusinde Gange værre fortraadt og gennembanket end i Gaar, da Fragtmændene, som du selv bedst véd, for Rosinantes Skyld tilføjede os den Fornærmelse. Heraf slutter jeg, at denne Frøkens Skønhedsskat bevogtes af en forhekset Mohr, og at den ikke er bestemt for mig.“ „Lige saa lidt for mig,“ sagde Sancho, „siden mere end fire Hundrede Mohrer har slaaet saadan løs paa mig, at Stokkepyrglene var som Børneleg og Knappenaalsstik derimod. Men sig mig ellers, Herre, hvorledes kan De kalde det et sjældent og herligt Eventyr, da det dog ikke har kastet andet af sig end det, vi har faaet og beholder? Deres Velbyrdighed er endda mindst at beklage, siden De, som De selv siger, har haft denne uforlignelige Skønhed i

Deres Arme; men hvad andet har jeg haft ud deraf end de drøjeste Prygl, jeg i mine Levedage har faaet? I en ulykkelig Tid bragte min Moder mig til Verden, mig, som hverken er vandrende Ridder eller vil være det, naar den største Part af alle de Ulykker, der hænder Dem, altid skal falde paa mig.“ „Er du da ogsaa bleven pryglet?“ sagde Don Quixote. „Vé over hele min Slægt!“ sagde Sancho; „har jeg ikke allerede sagt Dem, at det forholder sig saaledes!“ „Giv dig tilfreds, min Ven,“ sagde Don Quixote, „jeg vil nu straks lave den kostelige Balsam, ved hvilken vi skal faa vort Helbred igen, inden man kan lukke et Øje op og i.“

Imidlertid havde Landbetjenten faaet Lampen tændt og kom for at bese den Mand, som han antog for død. Saa snart Sancho blev ham vár i bar Skjorte, med Klædet over Hovedet, Lampen i Haanden og ond i Synet, spurgte han sin Herre: „Er det den forheksede Mohr, Herre, der kommer tilbage for at revse os paany, ifald vi har flere Skinker i Salt hos ham?“ „Det kan ikke være Mohren,“ sagde Don Quixote, „da de forheksede jo er usynlige.“ „Kan de ikke ses, saa kan de føles,“ sagde Sancho, „efter hvad mine Skuldre siger.“ „Mine kan ogsaa tale med derom,“ svarede Don Quixote, „men det er alligevel ikke nok til at tro, at den, vi ser dør, er en forhekset Mohr.“

Da Landbetjenten nærmede sig dem, tabte han baade Næse og Mund over at finde dem i saa fortrolig Samtale. Dog kan det ikke nægtes, at Don Quixote endnu laa med Næsen i Vejret og hverken kunde vride eller vende sig, saa fortraadt og mør-banket var han. Betjenten gik hen til ham og sagde: „Hvorledes staar det til, min gode Mand?“ „Jeg for min Part vilde tale eder høfligere til,“ sagde Don Quixote; „er det Skik her at opføre sig saaledes overfor vandrende Riddere, I Grobrian?“ Betjenten, der hørte sig hilst med Skældsord af en Person, som ikke forekom ham betydelig, kunde ikke faa sig til at putte dem i Lommen; han tog derfor Lampen samt Olien og smed den i Hovedet paa Don Quixote, hvor den ikke gjorde ganske ringe Skade. Da det nu derved blev ganske mørkt, sneg han sig bort i Hast. Derefter tog Sancho Panza til Orde og sagde: „Nu kan der dog vel ikke være nogen Tvivl om, Herre, at det var den forheksede Mohr, der er sat til at opbevare Skatten for andre, men

DON QUIXOTE overtaler SANCHE PANZA til at drage ud med ham.

kun Næveslag og Lampekast til os.“ „Det er, som du siger,“ sagde Don Quixote, „og det er ikke værd at tage sig Fortryllelsernes Blændværk til Hjerter eller blive vred derover; thi da de forheksede er usynlige og Pryglene indbildte, saa har man ikke nogen at tage Hævn over, selv om man vilde forskaaffe sig den. Men staa nu op, om du kan, Sancho, og gaa hen til Kommandanten over dette Slot og bed ham lade mig faa noget Olie, Vin, Salt og Rosmarin for at tilberede den helbredende Balsam, da jeg nu virkelig tror, at jeg højlig trænger til den paa Grund af det meget Blod, der vælder ud af det Saar, Spøgelset slog mig.“

Sancho rejste sig med svære Smerter i hvert Ledemod og ravede om i Mørket efter Kromandens Kammer, men kom i Stedet for til Landbetjentens, der stod paa Lur for at erfare, hvorledes det gik med hans Fjende, og til ham sagde han: „Herre, hvem I end er, saa hav den Godhed og Barmhertighed at give os lidt Rosmarin, Olie, Salt og Vin, der er højst fornødent for at helbrede den bedste vandrende Ridder i hele Verden, som ligger i Sengen derinde, meget ilde saaret ved en fortryllet Mohrs Haand, der opholder sig i denne Kro.“ Saa snart Betjenten hørte dette Forebringende, tog han ham straks for et Menneske, der ikke var rigtig i Hovedet, og da det var begyndt at dages, aabnede han Kroporten, kaldte paa Værten og sagde ham, hvad den gode Mand forlangte. Kromanden forsynede ham med det, han vilde have, og Sancho bragte det til Don Quixote, der holdt sig til Hovedet med begge Hænder og klagede gudsjammerligt over Smerter efter Slaget af Lampen, som dog ikke havde gjort anden Skade end at efterlade to mægtigt høje Buler; thi det, han havde holdt for Blod, var ikke andet end Sved, som Angsten over den vedvarende Smerte pressede ud af ham. Han fulgte sin Beslutning, tog de forlangte Ingredienser, blandede dem og lod dem under bestandig Omrøren koge en god Stund, indtil han mente, de havde faaet nok. Derpaa bad han om en lang Flaske til at slaa Drikken i, men da der ikke fandtes nogen saadan i Kroen, besluttede han at komme det i en Olie-dunk af Blik, som Kromanden forærede ham. Derpaa læste han firsindstyve Pater Noster, lige saa mange Ave Maria, Salve og Credo over Blikdunken og signede den ved

hvert Ord med et Kors. Kun Sancho, Kromanden og Betjenten bivaanede dette Foretagende; thi Mulæseldriveren havde allerede begivet sig hen at sørge for sine Bæsters Velgaaende, og det saa rolig og ligegyldig, som vidste han af ingenting.

Saa snart dette var gjort, vilde Ridderen straks prøve Virkningen af den i hans Indbildning saa fortræffelige Balsam. Han drak altsaa straks af det, der ikke kunde rummes i Dunken, men var blevet tilbage i Karret, det var kogt i, omtrent en halv Pot; men neppe var han holdt op med at drikke, før han begyndte at brække sig saa stærkt, at der ikke blev det allermindste tilbage i hans Mave, og dels af Beklemmelse, dels af Arbejdet ved Brækningen brast Sveden ud af ham overalt, hvorfor han befalede, at man skulde gaa fra ham og lade ham faa Ro. Det gjorde de, han sov tre Timer i ét Træk, og da han vaagnede, fandt han sin Krop saa lettet og havde saa helt forvundet sine Stokkeprygl, at han ansaa sig for ganske frisk og var fuldkommen overbevist om at besidde Fierabras' Balsam, ved hvilket ypperlige Lægemiddel han uden Frygt baade nu og i Fremtiden kunde vove sig ud i alle Stridigheder, Kampe og Feltslag, hvor farlige de end var.

Sancho Panza, der ansaa sin Herres hastige Bedring for et Mirakel, bad ham om det, der endnu var tilovers i Karret, just ikke nogen helt lille Dosis. Don Quixote overlod ham det, han satte det for Munden og hældte det saa troligt ned, at han fik næsten lige saa meget som sin Herre. Om nu Sanchos Mave ikke var saa kræsen som hans Herres, eller det havde andre Aarsager, nok er det, at inden han kunde give Balsamen fra sig igen, voldte den ham saa stærk Beklemmelse og Kvalme, ledsaget af en saa umaadelig og kold Sved, at han fuldt og fast troede, hans sidste Time var kommet. Hans Jammer og Elendighed var saa stor, at han bandede baade Balsamen og den Skælm, der havde givet ham den. Da Don Quixote saå ham i denne Tilstand, sagde han til ham: „Jeg tror, Sancho, at hele dit Ildebefindende kommer af, at du ikke er slaaet til Ridder; thi jeg holder det for ganske afgjort, at denne Drik ikke bekommer nogen godt, som ikke er det.“ „Naar Deres Velbyrdighed vidste det,“ sagde Sancho — „vé mig og hele min Slægt! — hvorfor gav De mig den da?“ I det samme gjorde Drikken sin Virkning,

og den stakkels Vaabendrager udtømtes ad forskellige Render med en saadan Heftighed, at hverken Sivmaatten, han atter havde kastet sig paa, eller Sejldugsdækkenet, han havde over sig, var til at bruge nogensinde mere. Han svedte, flød ganske hen i Sved og led saa forskrækkeligt, skiftevis af Beklemmelser og Afmagtstilfælde, at ikke alene han selv, men ogsaa alle de andre troede, det vilde blive hans Død. Dette Uvejr og disse Kvaler varede ved i næsten to Timer, og efter denne Tids Forløb følte han hverken Lettelse eller Bedring, som hans Herre havde gjort, men var saa ødelagt og elendig, at han ikke kunde holde sig oprejst.

Don Quixote derimod, der som sagt følte sig forfrisket og oplivet, længtes inderligt efter at komme bort for at søge nye Eventyr, da han syntes, at al den Tid, han opholdt sig her, var et Tab for Verden og de Undertrykte, der trængte til hans Hjælp og Bistand; især da han nu følte sig saa sikker, fordi han havde Tillid til Balsamen. Drevet af denne brændende Attraa sadlede han selv Rosinante, lavede Æslet til Rette for sin Vaabendrager, hjalp ham i Klæderne og op paa Dyret. Derpaa steg han straks til Hest, og da han i en Krog af Kroen fik Øje paa et Markvogter-Spyd, bemægtigede han sig det for at bruge det som Lanse. Alle de Mennesker, der var i Kroen (deres Antal beløb sig til mere end tyve), betragtede ham med stor Forundring. Blandt dem, der stod og så paa ham, var ogsaa Kromandens Datter, og han havde ikke sine Øjne fra hende og drog Tid efter anden nogle Sukke, der syntes at komme fra hans Hjertens Dyb. Alle troede, de skyldtes Smerten i hans Skuldre og Ribben, i hvert Fald alle de, der havde set ham blive indsmurt Natten i Forvejen.

Saa snart de nu begge var kommet op paa deres Dyr, blev Don Quixote holdende i Porten, kaldte paa Kromanden og sagde med megen Værdighed og Alvor: „Stor Tak er jeg eder skyldig for det Gæstevenskab, der er blevet mig vist i eders Slot, Hr. Kommandant, og hele min Levetid skal I finde mig erkendtlig og eder forbunden derfor. Har nogen Overmodig dristet sig til at fornærme eder og vil I have Hævn over ham, da maa I vide, at mit Kald ikke er andet end at komme dem til Hjælp, som selv kun formaar lidet, hævne tilføjede Fornærmelser og revse de troløse. Tænk eder derfor om, og ifald der er hændet eder slige

Ting, da kan I befale over mig; I behøver blot at sige det, og jeg sværger ved den Ridderorden, jeg er optaget i, at skaffe eder Fyldestgørelse efter eget Behag." Kromanden svarede med lige saa stor Alvor: „Hr. Ridder! Jeg behøver ikke Deres Velbyrdighed til at hævne mine Fornærmelser; thi jeg er Mand for at hævne mig selv, naar nogen kommer mig for nær. Det eneste, jeg finder nødvendigt, er, at Deres Velbyrdighed betaler mig for Herberget, De har haft her i Kroen, for Høet og Havren til de to Bæster og Deres Aftensmaaltid og Seng." „Saa er dette en Kro?" sagde Don Quixote. „Ja, og en meget velanset Kro," svarede Værten. „Saa har jeg hidtil været i Vildfarelse," svarede Don Quixote, „thi jeg troede fuldt og fast, at det var et Slot, og det intet ringe. Men da det nu ikke er noget Slot, men en Kro, saa er alt, hvad jeg kan gøre, at bede eder have mig undskyldt for Betalingen, da jeg ikke kan overtræde de vandrende Ridders Skik, som jeg sikkert véd aldrig har betalt for Herberge eller noget som helst andet i de Kroer, hvor de tog ind, fordi det er enhvers Pligt at tage vel imod dem, og denne Rettighed skyldes dem som Gengæld for de umaadelige Besværligheder, de udstaar ved at søge Eventyr ved Nat og Dag, Vinter og Sommer, til Hest og til Fods, hungrige og tørstige, i Hede og Kulde og idelig udsatte for Himlens Umildhed og Jordens Ubekvemmeligheder." „Alt det rager ikke mig det mindste," sagde Kromanden, „betal mig det, jeg skal have, og lad Deres Umildhed og Gengældelse fare; naar De bare betaler Deres Gæld til mig, kan det være det samme med Gengæld." „I er en grov Vært," sagde Don Quixote, hvorpaa han gav Rosinante af Sporerne, hævdede sit Spyd og red ud af Kroen, uden at nogen standsede ham; og uden at give Agt paa, om hans Vaabendrager fulgte ham, red han et godt Stykke Vej.

Men da Kromanden saå ham tage Kaasen uden at betale, greb han fat i Sancho Panza, som svarede, at siden hans Herre ikke vilde betale, saa betalte han lige saa lidt, og at den samme Regel og Retsorden gjaldt for ham, der var en vandrende Ridders Vaabendrager, som for hans Herre, nemlig ikke at betale for noget i Kroer og Værtshuse. Kromanden blev yderst forbitret og truede ham med, at hvis han ikke betalte, saa skulde han give ham en saadan Omgang, at han skulde huske ham.

„Ved Lovene i det Ridderskab, min Herre er optaget i, jeg betaler ikke en Skilling, om det saa skulde koste mit Liv, thi jeg vil ikke være skyldig i, at saa god og gammel en Sædvane hos vandrende Riddere skal brydes, og de Vaabendragere, der kommer efter mig i Verden, skal klage over mig og gøre mig Bebrejdelser som den, der har forspildt et saa rimeligt Privilegium for dem.“

Den ulykkelige Sanchos Skæbne havde just maget det saa, at der blandt de Folk, som var i Kroen, fandtes en Klædefarver fra Segovia, tre Naalemagere fra Pladsen med Hestebrønden i Cordoba og to Bissekræmmere fra Torvet i Sevilla, muntre og veloplagte, skælmske og overgivne Folk; og som om de alle havde faaet samme Indskydelse og var besjælede af samme Aand, nærmede de sig nu til Sancho, tog ham ned af Æslet og sendte en hen efter Kromandens Sengedækken. Men da de tog et Skøn over Stedet og fandt, der var for lavt til Loftet, besluttede de at betjene sig af Gaarden, hvis Loft var Himlen. Derpaa blev Sancho lagt midt paa Dækkenet, og de gav sig til at lege den skønneste Himmelspræt og drive deres Spas med ham som med en Høne i Fastelavnstiden. De Skrig, den stakkels Djævel udstødte, var saa stærke, at de naaede hans Herres Øren; han holdt straks stille og lyttede i den Tro, at det var et nyt Eventyr, der kom ham i Hænde, indtil han tydeligt kendte sin Vaabendragers Stemme og vidste, at det var ham, der skreg saa ynkeligt. Han vendte straks i fuld Galop tilbage til Kroen, og da han fandt den lukket, søgte han rundt om efter et Sted, hvor han kunde komme ind. Men neppe holdt han stille ved Gaardmuren, før han så den hæslige Leg, man havde for med hans Vaabendrager. Han så ham flyve op og ned i Luften saa nydeligt og gesvindt, at han, hvis han ikke var blevet forhindret deri af sin Forbitrelse, rimeligvis vilde have let med. Han forsøgte at stige fra Sadlen ned paa Overkanten af Muren, men han var saa stiv og øm efter sine Prygl, at han ikke kunde stige af. Han overøste dem derfor fra det Sted, hvor han holdt, med saa mange Trusler, Skældsord og Bebrejdelser, at det er umuligt at gentage dem her. Men de bevirkede ikke ringeste Ophold i Latteren, Legen eller Sanchos Flyven; Tykkerten udstødte de ynkeligste Klager, snart ledsaget af Trusler, snart af Bønner, men de

hjalp ham lidet eller intet, eftersom hans Plageaander ikke holdt inde, før de var ganske trætte. Derpaa bar de ham hen til hans Æsel, satte ham op paa det og svøbte ham ind i hans Kappe.

Den medlidende Maritornes, der saå ham saa aldeles udmattet, tænkte, at en Skaal koldt Vand vilde være til stor Vederkvælgelse for ham, og løb derfor hen for at hente det ganske friskt fra Brønden. Sancho modtog det og løftede det op til Munden, men blev standset ved sin Herres Røst, der skreg af fuld Hals: „Sancho, min Søn! Drik ikke Vand, drik det ikke: Det vil slaa dig ihjel! Se, her er den hellige Balsam (og han holdt Blikkrucken i Vejret), to Draaber af den vil uden Tvivl give dig din Helsen tilbage.“ Ved disse Ord drejede Sancho Øjnene ganske skævt hen til ham og skreg endnu højere end sin Herre: „Deres Velbyrdighed har vel glemt, at jeg ikke er nogen Ridder? Eller har De Lyst til, at jeg nu skal give de faa Indvolde fra mig, som jeg beholdt tilovers i Nat? Gaa Fanden i Vold med Deres Balsam, og lad mig være i Fred!“ Da han havde sagt dette, begyndte han at drikke af Hjertens Grund, men da han ved den første Slurk mærkede, at det var Vand, satte han straks af og bad Maritornes hente ham lidt Vin, hvilket hun paa staaende Fod gjorde, og betalte den af sin egen Lomme; der siges da ogsaa, at man trods den Haandtering, hun drev, kunde øjne svage Antydninger af Kristendom hos hende. Saa snart Sancho havde drukket, satte han Hælene i Siden paa sit Æsel, slog Porten paa vid Væg og drog derfra, meget velfornøjet med at være sluppet for at betale noget som helst og have faaet sin Krig frem, selv om det var sket paa hans sædvanlige Kautionister, Ribbenes Bekostning. Ganske vist beholdt Kromanden hans Tværsæk som Erstatning for det, han skyldte ham, men Sancho mærkede det ikke, saa forvirret som han var. Saa snart han var kommet ud, vilde Kromanden spærre Porten, men Himmelsprætterne vilde paa ingen Maade tillade det; thi det var Karle, som ikke vilde have brudt sig for en Hvid om Don Quixote, selv om han saa havde været en virkelig Ridder af det runde Bord.

XV. KAPITEL

*Hvori der berettes om den Samtale, som SANCHE PANZA
førte med sin Herre, DON QUIXOTE, samt om andre
Ting, som fortjener at fortælles.*

Da Sancho naaede hen til sin Herre, var han i den Grad udmattet og kraftløs, at han ikke engang gad drive paa sit Æsel. Og saa snart Don Quixote saa det, sagde han til ham: „Sancho, min gode Ven, nu er jeg ganske overbevist om, at dette Slot eller denne Kro er forhekset. Thi hvad kunde de, som du maatte tjene til saa grum en Tidsfordriv, vel være, om ikke Spøgelser eller Væsener fra en anden Verden? Og yderligere Bekræftelse herpaa finder jeg i den Omstændighed, at da jeg holdt uden for Gaardmuren som Tilskuer til dit bedrøvelige Sørgespil, var det mig plat umuligt saavel at sætte over den som at stige af, fordi de havde forhekset mig. Thi saa sandt jeg er den, jeg er, saa sværger jeg dig til, at dersom jeg havde kunnet sætte over eller stige af, saa skulde jeg have hævnnet dig saaledes, at disse Skælme og Røvere skulde have husket denne Spøg, saa længe de havde levet, skønt jeg vidste, at jeg derved vilde have overtraadt Ridderskabets Love, der, som jeg saa ofte har sagt dig, ikke tilsteder, at en Ridder lægger Haand paa nogen, som ikke er Ridder, undtagen for at forsvare sit Liv og sin Person i vigtige og højst nødvendige Tilfælde.“ „Ogsaa jeg,“ sagde Sancho, „skulde nok have hævnnet mig, om jeg havde kunnet, hvad enten jeg var Ridder eller ej, men jeg kunde ikke; dog er jeg overbevist om, at de, som havde Kløer i mig, hverken var Spøgelser eller forheksede Mennesker, som Deres Velbyrdighed siger; jeg tror, det var Mennesker med Kød og Knogler som vi andre og hver med sit kristelige Navn, som de raabte til hinanden, mens de kastede mig tilvejs. Den ene hed Pedro Martinez, den anden Tenorio Hernández, og Kromanden Juan Palomeque med Kejten. Naar De, Herre, ikke kunde sætte over Gaardmuren eller stige af Hesten, maa det bero paa andre Ting end Forhekselse. Men det ser jeg grangivelig, at alle disse Eventyr, vi søger, fører os dybere og dybere i Ulykke, saa vi til syvende og sidst hverken véd, hvad højre eller venstre er. Det bedste og

sikreste er altsaa efter mine ringe Tanker at vende hjem, hvor vi kom fra, mens det endnu er Høsttid, smukt tage Vare paa vore Anliggender og holde op med at flakke Verden om som Jerusalems Skomager; det bringer os kun fra Dynen i Halmen, som man siger.“ „Hvor liden Forstand har du dog paa Ridderskabet, Sancho!“ sagde Don Quixote; „ti stille og hav Taalmodighed, thi den Dag vil komme, da dine Øjne skal overtyde dig om, hvor ærefuldt det er at lyde dette Kald. Hvilken større Nydelse kan der gives i Verden, eller hvilken Fornøjelse kan sammenlignes med den: at vinde et Feltslag og triumfere over sine Fjender? Ganske sikkert ingen!“ „Det kan gerne være,“ sagde Sancho, „skønt jeg ikke véd det. Men hvad jeg véd, er, at i al den Tid, at vi har været vandrende Riddere, eller Deres Velbyrdighed har været det (for jeg har ingen Grund til at regne mig til deres ærværdige Tal), har vi aldrig vundet noget Feltslag — det skulde da være det med Biscayeren, og fra det kom Deres Velbyrdighed endda med et halvt Øre og en halv Hjelm mindre. Men i al den Tid lige til nu har der vanket Prygl og Prygl igen, Ribbensstød efter Ribbensstød, til mig oven i Købet en Himmelsprætning, der tilmed ikke kan hævnnes, eftersom det var Spøgelser og forheksede Folk, der havde slaaet deres Kløer i mig. Jeg gad altsaa nok vide, hvori den Nydelse ved at overvinde sine Fjender bestaar, som Deres Velbyrdighed taler om, og hvor den skulde komme fra.“ „Det er jo netop det, der volder mig Kummer, og som ogsaa bør volde dig Kummer, Sancho,“ sagde Don Quixote; „imidlertid skal jeg nok vide at forskaffe mig et Sværd, der er gjort af saa stor en Mester, at ingen Slags Fortryllelser kan modstaa det. Det kan endog være, at Lykken vil bringe mig det Sværd i Hænde, som Amadis besad, da han kaldte sig Ridderen af det flammende Sværd, det bedste, nogen Ridder i Verden har haft; thi foruden at besidde den Kraft, som jeg fortalte dig om, skar det som en Ragekniv, og intet Harnisk, hvor stærkt og fortryllet det end var, kunde holde Stand imod det.“ „Jeg har altid Lykken med mig,“ sagde Sancho, „saa det kunde være, at naar Deres Velbyrdighed fik saadan et Sværd, saa vilde det ligesom Balsamen vise sig kun at være til Nytte for de vandrende Riddere, mens det bragte Vaabendragerne Smerte og Pine.“ „Frygt ikke for det, Sancho,“ sagde Don Quixote, „Himlen vil føje det bedre for dig.“

Saa vidt var Don Quixote og hans Vaabendrager naaet i deres Samtale, da Don Quixote blev en meget stærk og tyk Støvsky vår paa Vejen lige foran dem. Han vendte sig da til sin Vaabendrager og sagde: „O Sancho, dette er den Dag, da det Gode, Skæbnen forbeholder mig, skal bryde frem! Dette er den Dag, der saa klart som nogensinde skal aabenbare min Arms Vælde, og paa hvilken jeg skal udføre Bedrifter, som fortjener at optegnes i Rygtets Bog for alle tilkommende Slægter! Ser du det Støv, som rejser sig, Sancho? Det ophvirvles ganske sikkert af en mægtig Hær, bestaaende af utallige Mennesker i fuld March.“ „Efter den Regning bliver der to,“ sagde Sancho, „thi fra den anden Kant rejser der sig lige saa meget Støv som fra denne.“ Don Quixote vendte sig for at se efter, og da han blev vår, at det forholdt sig saaledes, glædede han sig, som man kunde vente, ret af Hjertet, i den faste Mening, at det var to Armeer, som vilde levere et Feltslag paa denne vide og rummelige Mark; thi hans Hjerne var hver Time, ja, hvert Øjeblik opfyldt med Forestillingen om de Feltslag, Fortryllelser, Bedrifter, Daarskaber, Kærlighedsintriger og Udfordringer, som Ridderbøgerne beretter om, og alt, hvad han tænkte, talte og foretog sig, gik ud paa slige Ting. Støvet, han havde set, foraarsagedes af to store Gede- og Faarehjorde, som fra forskellige Kanter blev drevet hen ad denne Vej, og som man ikke kunde se for Støvet, før man var dem ganske nær. Don Quixote forsikrede med en saadan Overbevisning, at det var Armeer, at Sancho omsider troede det og sagde: „Men Herre, hvad skal vi da gøre?“ „Hvad vi skal gøre?“ sagde Don Quixote; „ile de fornærmede og forladte til Hjælp og Undsætning! Thi du maa vide, Sancho, at den Armé, som kommer lige imod os, anføres af den store Kejser Alifanfaron, Herre til den store Ø Trapobana. Den anden, som er mig paa Ryggen, tilhører hans Fjende, Garamanternes Konge, *Pentapolin med den opsmøgede Arm*, som han kaldes, fordi han stedse gaar i Striden med den højre Arm blottet.“ „Af hvad Aarsag kan de to Herrer da ikke forliges?“ spurgte Sancho. „De forliges ilde,“ svarede Don Quixote, „fordi denne Alifanfaron er en afskyelig Hedning og forelsket i Pentapolins Datter, som er en overmaade dejlig og yndig Prinsesse og tillige en Kristen. Hendes Fader vil derfor ikke give hende til denne

hedenske Konge, uden at han først har forladt sin falske Profet, Muhammeds Tro og omvendt sig til hans.“ „Ved mit Skæg,“ sagde Sancho, „har ikke den Pentapolin ganske Ret, og jeg skal ogsaa hjælpe ham saa meget, jeg formaar.“ „Saa vil du gøre din Pligt, Sancho,“ sagde Don Quixote, „thi i slige Feltslag er det ikke nødvendigt at være Ridder.“ „Det forstaar jeg nok,“ sagde Sancho, „men hvor skal jeg imidlertid efterlade Æslet for at kunne være sikker paa at faa det igen, naar Haandgemænget er forbi; for jeg tror ikke, det lige til den Dag i Dag nogensinde har været Brug at komme til Felts med den Slags Rytteri.“ „Det er ganske sandt,“ sagde Don Quixote, „og du gør altsaa bedst i at slippe det løs og lade det komme an paa et Træf, om du finder det igen eller ej; thi naar vi sejrrie kommer tilbage fra Slaget, vil der være en saadan Overflødhed paa Heste, at selv Rosinante staar Fare for at blive byttet bort mod en anden. Men lyt nu til mine Ord og se op, thi jeg vil give dig en Fortegnelse over de betydeligste Riddere, der findes i disse to Krigshære, og for at du desbedre kan se og kende dem, saa lad os ride op paa den Bakke, der hæver sig hist henne; derfra kan vi overskue begge Hærene.“ Som sagt saa gjort, de holdt stille oppe paa Toppen, hvorfra man tydeligt vilde have kunnet se de to Hjorde, som i Don Quixotes Øjne blev til Krigshære, hvis ikke den Støvsky, der hævdede sig rundt om dem, havde forvirret og forblændet hans Syn; men hvorom alting var, saa viste hans Indbildningskraft ham det, som han hverken saå eller havde set, og han begyndte med høj Røst at sige:

„Den Ridder, som du ser hist i gul Rustning, og som i sit Skjold fører en kronet Løve, der ligger for en Dames Fødder, er den kække Laurcalco, Herre over Sølvbroen. Den anden, hvis Harnisk er bestrøet med Guldblomster, og som i Skjoldet fører tre Sølvkroner i et Azurfelt, er den rædsomme Micocolemo, Storhertugen af Quirossia. Den kæmpestore, der staar paa hans højre Haand, er den uforskrækkede Brandabarbarán de Boliche, Herre over de tre Arabier; han er væbnet med en Slang hud, og i Skjoldet fører han en Port, der, efter hvad Rygtet siger, er fra det Tempel, som Samson nedbrød, da han ved sin Død hævnedes sig paa sine Fjender. Lad os nu vende Blikket til den anden Side! I Spidsen for den Armé ses den stedse sejrrie, aldrig

overvundne Timonel de Carcajona, Fyrsten af det Ny Biscaya; hans Harnisk er delt i Felter, Blaaf, Grønt, Hvidt og Gult; i Skjoldet fører han en Guldkat i et Purpurfelt, omsat med Bogstaver, der danner Ordet: *Miau*, der er Begyndelsen til hans Herskerindes Navn, som man siger skal være den mageløse Miaulina, Hertug Alfeñiquen af Algarbiens Datter. Den anden, der tynger og nedtrykker Lænderne paa sin mægtige Ganger, han, hvis Harnisk er saa hvidt som Sne, og som slet intet Sindbillede har i sit hvide Skjold, er en ny fransk Ridder ved Navn Pierre Papin, Herre til Baronierne Utrecht. Den, der banker den lette Zebra i Siderne med sine Jernhæle og fører blaa Stormhatte i sit Skjold, er den mægtige Hertug af Nerbia Esparaguilardo af Busken, og han fører til Sindbillede i sit Skjold en Aspargestop med en castillansk Omskrift, der betyder: *Efterspor min Skæbne*."

Paa denne Maade blev han ved med at nævne mange Ridder i begge de Armeer, som kun eksisterede i hans Indbildning, gav enhver af dem sin Rustning, Farve, Sindbillede og Valgsprog uden saa meget som at tænke sig om, og henrevet af sin egen opfindsomme, uhørte Galskab vedblev han paa følgende Maade: „I den Hær, som gør Front imod os, findes adskillige Folkefærd: Her er nogle af dem, der drikker Floden Xanthus' søde Vand; Bjergbeboerne, der bearbejder Massiliens Marker; de, som sigter Arabiens fine og kostelige Guld; de, der bebor den klare Thermodons berømte og kølige Bredder; Folk, som paa mange og forskellige Maader udsuger Pactolus' Guld; de upaalidelige Numidier; de ved Pil og Bue berømte Persere; de i Flugten fægtende Parther og Meder; de omstreffende Arabere; de stolte og grumme Scyther; Ethioperne med de gennemborede Læber, og uendelig mange andre Folkeslag, hvis Navne, skønt jeg ser og kender dem meget vel, dog nu ikke vil falde mig ind.

Fra den anden Kant kommer de, som drikker af den oliven-skyggede Betis' Krystalstrøm; de, der toer deres Ansigter i den rige og gyldne Tagus; de, som drikker den guddommelige Genils befrugtende Vande; de, som dyrker Tartessiens græsrige Marker; de, som fryder sig i Xerez' elysæiske Enge; de rige Manchanere, kronede med tunge Aks; de fra Top til Taa jernklædte (Levninger af det gotiske Blod); de, som bader sig i Pi-

suerge, berømt for sit bløde Vand; de, som nærer deres Hjorde paa Græsgangene ved den bugtede Guadiana, der er navnkundig for sit skjulte Løb; de, som skælver ved de pyrenæiske Bjerges Kulde og Apenninernes Sne. Kort sagt, alle de Folkeslag, Europa ernærer."

Himmel og Jord, alle de Provinser, han opregnede, alle de Navne, han nævnede! Og med hvilken vidunderlig Færdighed tillagde han ikke enhver de Kendemærker, der tilkom ham, ganske hensunken og fordybet i de Ting, som han havde læst i sine løgnagtige Bøger! Sancho Panza stod og maabede saaledes af Forbavselse over hans Ord, at han selv ikke kunde fremføre et eneste; en Gang imellem drejede han blot Hovedet til alle Sider for at se, om ogsaa han kunde faa Øje paa de Riddere og Kæmper, hans Herre nævnede, men da han intetsteds kunde blive noget vár, sagde han: „Fanden fare i den, Herre, der kan se en eneste Hest, Mand eller Kæmpe af alle dem, Deres Velbyrdighed opregner! For mig er de i det mindste ikke synlige; maaske er det altsammen Trolderi ligesom Spøgelserne sidste Nat.“ „Hvor kan du sige det?!" svarede Don Quixote, „hører du ikke Hestenes Vrinsken, Trompeternes Skingren og Trommernes Buldren?" „Jeg hører ikke andet," sagde Sancho, „end Geders og Faars Brægen.“ Hvilket ogsaa var Sandhed, da de to Hjorde allerede var dem ganske nær. „Din Frygt, Sancho," sagde Don Quixote, „berøver dig baade Syn og Hørelse; thi den almindelige Virkning af Angst er en Forvirring af Sanserne, der volder, at man ser Tingene anderledes, end de er i sig selv. Men ifald du er saa ræd, saa skjul dig i en Krog og lad mig alene. Ene Mand er jeg nok til at skaffe det Parti Sej, som jeg vil bista." Med disse Ord gav han Rosinante af Sporerne, holdt Lansen ud for sig og fo'r ned ad Bakken som et Lyn. Sancho skreg efter ham af fuld Hals: „Vend om, Hr. Don Quixote! Det er ved den levende Gud ikke andet end Geder og Faar, De vil angribe. Vend om! Ak, ulyksalig var den Time, min Far avlede mig, hvad er ikke dette for en Galskab! Se dog, i Pokkers Skind og Ben, saa se dog, at det hverken er Kæmper eller Riddere, Katte eller Harnisker, firdelte eller hele Skjolde, og ikke Stormhatte, hverken blaa eller djæveleblænde! Jeg usle Synder for Gud, hvad er det dog, De gør!"

Dog derved lod Don Quixote sig ingenlunde bevæge til at vende om, men raabte i Stedet for af fuld Hals: „Herhid, I tapre Riddere, der tjener under Banneret af den tapre Kejser Pentapolín med den opsmøgede Arm! Følg mig, alle, saa skal I se, hvor let han skal faa Hævn over sin Fjende Alifanfarón af Trapobana.“ Idet han sagde dette, trængte han midt ind i Faare-Eskadronen og begyndte at gennembore dem med en saadan Kækhed og Iver, som om han virkelig havde gennemboret sine dødeligste Fjender. Faarehyrderne og Ejerne, der fulgte med Hjordene, raabte til ham, at han skulde lade være, men da de så, at Advarsler intet udrettede, trak de deres Slinger op af Bæltet og begyndte at hilse hans Øren med Stene saa store som en Knytnæve. Don Quixote brød sig meget lidt om Stenene, men sprængte fra den ene Side til den anden og raabte: „Hvor er du, hovmodige Alifanfarón? Mød mig, om du tør! Det er en eneste Ridder, der attraar at prøve en Dyst med dig og berøve dig Livet til Straf for det, du udøver imod Garamanteren, den kække Pentapolín!“ I det samme kom der en Graasten flyvende, traf ham i Siden og slog to Ribben ind i Kroppen paa ham. Da han så sig saa ilde tilredt, var han overbevist om, at han enten var dødeligt eller meget haardt saaret, og da hans kostelige Balsam randt ham i Sinde, fik han i Hast Blikdunken frem, satte den for Munden og begyndte at hælde den lægende Saft i Maven, men inden han fik saa meget, som han ansaa for tilstrækkeligt, kom der en anden Irettesætter og stødte med saadan Heftighed mod Haanden, hvori han havde Dunken, at denne blev trykket ganske flad af Stenen, der undervejs slog tre-fire Tænder ud af Munden paa ham og ynkeligt knuste to af hans Fingre. Baade det første og det andet Slag var af en saadan Beskaffenhed, at de tvang den stakkels Ridder til at ombytte Rosinante med Jorden. Hyrderne kom derpaa nærmere, og da de troede, de havde slaaet ham ihjel, skyndte de sig at samle Hjorden, medtog de døde Faar, der beløb sig til syv, og begav sig af Sted over Hals og Hoved uden at undersøge Sagen nærmere.

Sancho havde i al den Tid staaet oppe paa Bakken og set de Galskaber, hans Herre foretog sig; han rev Haarene ud af sit Skæg og forbandede den Dag og Time, der havde ført dem sammen. Men da han så sin Herre ligge paa Jorden og Hyrder-

ne drage bort, kom han ned fra Bakken, gik hen til ham og fandt ham i en jammerlig Tilstand, skønt han endnu var ved Bevidsthed. Da udbrød Sancho: „Sagde jeg det ikke nok, Hr. Don Quixote, at De skulde vende om, og at det var Faarehjørde og ingen Krigshære, De vilde i Færd med!“ „Ja, saaledes formaar den Skælm af en Vismand, der er min Fjende, at forvende og fordreje det!“ svarede Don Quixote; „tro mig, Sancho, det er en meget let Sag for de Karle at give Tingene, hvilken Skikkelse de vil. Den Skurk, der forfølger mig, misundte mig den Ære, som han forudsaa jeg vilde indlægge mig i dette Feltslag, og derfor forvandlede han Krigshærene til Faare- og Gede-hjørde. Vil du gøre en Ting for min Skyld, Sancho, og for at overbevise dig selv, saa sæt dig op paa dit Æsel og følg efter dem; du vil da faa at se, om jeg ikke farer med Sandhed; thi saa' snart de er kommet et godt Stykke Vej herfra, vil de atter antage deres sande Skikkelse, høre op at være Faar og blive til rigtige, ægte Mennesker, som jeg før beskrev dem for dig. Men bi lidt endnu, for jeg trænger til din Hjælp og Bistand. Kom herhen og se, hvor mange Tænder jeg mangler; thi jeg har en Følelse, som om jeg slet ingen havde beholdt i Munden.“ Sancho gik ham saa tæt ind paa Livet, at han næsten stak Øjnene ind i sin Herres Mund. Imidlertid havde Balsamen gjort sin Virkning i Don Quixotes Mave, og idet Sancho nærmede sig for at se ham ind i Munden, brød den løs med en saadan Heflighed, som var der gaaet en Pistol af mellem hans Tænder, og overskyllede den medynksomme Vaabendragers Skæg. „Hellige Maria!“ skreg Sancho, „hvad overgaar mig her! Den arme Synder er uden Tvivl dødelig saaret, siden det klare Blod staar ham ud af Halsen.“ Men da han begyndte at tørre sig lidt, blev han ved Syn, Smag og Lugt overbevist om, at det ikke var Blod, men Balsamen, han havde set ham drikke af Blikdunken; og hans Afsky for den var saa stor, at alting begyndte at vende sig i ham og vælde ud over hans Herre, hvorved de begge kom til at frembyde et kosteligt Skue. Sancho løb hen til sit Æsel for i sin Tværsæk at hente noget at tørre sig paa og forbinde sin Herre med, men da han ikke fandt den, var han nær ved at gaa fra Forstanden. Han bandede paa ny og besluttede ved sig selv at forlade sin Herre og vende tilbage til Hus og Hjem, skønt han derved ikke

alene mistede Lønnen for sin Tjeneste, men ogsaa Haabet om Statholderskabet paa den udlovede Ø.

Don Quixote rejste sig, puttete venstre Haand i Munden, for at Tænderne ikke skulde falde rent ud, tog med den anden Rosinante ved Tømmen, som ikke var veget fra sin Herres Side (saa tro og ejegod var den), og gik hen til sin Vaabendrager, der stod og lænede Brystet mod sit Æsel, med Haanden under Kind, som et Menneske, der er ganske fordybet i Betragtninger. Da Don Quixote blev vár, at han ytrede saa umaadelig en Bedrøvelse, sagde han: „Du maa vide, Sancho, at intet Menneske har noget Fortrin frem for andre, saafremt det ikke kan fuldføre mere end andre. Alle disse Uvejr, som overfalder os, det ene efter det andet, er sikre Kendetegn paa, at Luften snart vil blive klarere, og det vil blive Solskin; thi hverken det onde eller det gode kan vare ved, og deraf følger, at da vi nu har døjet saa meget ondt, saa maa det gode staa for Døren. Desuden bør du heller ikke tage dig de Vanheld, der følger mig, saa nær til Hjerte, da du jo ikke har nogen Del i dem.“ „Ikke det?“ svarede Sancho, „skulde det da tilfældigvis have været en anden end min Faders Søn, de legede Himmelspræt med i Gaar? Og mon nogen anden end han har mistet Tværsækken med alt, hvad han ejede og havde?“ „Har du mistet din Tværsæk, Sancho?“ sagde Don Quixote. „Ja, den er væk,“ svarede Sancho. „Saa faar vi jo paa den Maade intet at spise i Dag,“ sagde Don Quixote. „Nej, det er vist,“ sagde Sancho, „saafremt der da ikke paa Marken findes nogle af de Urter, som Deres Velbyrdighed siger, De kender, og som erstatter saadan Mangel hos vandrende Riddere som Deres Velbyrdighed.“ „Hvorom alting er,“ sagde Don Quixote, „saa var jeg for Øjeblikket bedre tjent med en Hvedebolle eller et Klidbrød og et Par salte Sild end med alle de Urter, Dioskorides har beskrevet i sin Bog, selv om den var indbundet sammen med Doktor Lagunas Kommentar. Men med alt det, sæt dig nu op paa dit Æsel, gode Sancho, og følg mig. Den Gud, som sørger for alle, bærer ogsaa Omsorg for os, helst da vi gaar i hans Ærinde. Han sørger for Myggene i Luften, for Ormene i Jorden og Tudseynglen i Vandet. Hans Miskundhed lader Solen gaa op over onde og gode og lader det regne paa retfærdige og uretfærdige.“ „Deres Velbyrdighed,“ sagde San-

cho, „havde været bedre egnet til Præst end til vandrende Ridder.“ „Sancho,“ svarede Don Quixote, „de vandrende Riddere maa vide og véd alle Ting; thi i de forbigangne Tider var der vandrende Riddere, som midt paa Kongevejen holdt en rigtig Prædiken eller Tale, hvoraf man ser, at Lansen aldrig har gjort Pennen og Pennen aldrig Lansen stump.“ „Ja, for mig gerne,“ sagde Sancho, „men kom, lad os nu kun skynde os herfra og se at faa et Herberge i Nat. Gud lade os blot komme til et, hvor der hverken er Himmelsprættre, Spøgelser eller forheksede Mohrer; thi faar de Klør i os igen, saa stikker jeg af fra det hele og render ad Helvede til.“ „Befal dig hellere Gud i Vold, Søn!“ sagde Don Quixote, „rid foran og led os, hvorhen du lyster; thi for denne Gang vil jeg overlade dig at søge os Herberge. Men ræk Haanden frem, og føl med Fingeren, hvor mange Fortænder og Kindtænder jeg mangler i Overkæben paa højre Side, hvor jeg føler megen Smerte.“ Sancho puttete Fingeren ind i Munden paa ham og undersøgte Sagen paa det alleralvorligste. „Hvor mange Kindtænder skulde Deres Velbyrdighed have her?“ spurgte han. „Fire,“ svarede Don Quixote, „foruden Visdomstanden, allesammen hele og velbeholdne.“ „Véd Deres Velbyrdighed nu ogsaa ganske vist, hvad De siger,“ spurgte Sancho. „Jeg siger fire, om ikke fem,“ svarede Don Quixote, „da jeg aldrig i mit Liv har ladet hverken en Fortand eller en Kindtand trække ud, der er heller ikke faldet nogle ud, og der er ingen ormædte.“ „Ja, naar Sagen forholder sig saadan,“ sagde Sancho, „saa har Deres Velbyrdighed nu ikke mere end to og en halv forneden og foroven ikke en eneste; for dér er Kæbebenet lige saa glat som bag paa min Haand.“ „Jeg ulykkelige,“ sagde Don Quixote, da han hørte den bedrøvelige Tidende, som hans Vaabendrager forkyndte ham, „jeg havde langt hellere mistet en Arm, naar det da ikke var den, hvormed jeg skulde føre Sværdet; thi du maa vide, Sancho, at en Mund uden Tænder er som en Mølle uden Sten, og at en Tand er mere værd end en Diamant. Men alt sligt er de underkastede, som udøver Ridderskabets strenge Orden. Sæt dig op, min Ven, og vær min Vejviser; jeg vil følge dig, hvorhen du finder for godt.“

Det gjorde Sancho og valgte den Vej, som efter hans Me-

DON QUIXOTES og SANCHE PANZAS første Udfærd.

AYUNTAMIENTO DE MADRID

nir
da
till
trø
sag

On

Da
Sy
vee
pa
det
pa
dri
det
sar
tag
ikk
gø
Ud
Ed
om
jeg
sik
led
for
me
det
Hv
I

ning snarest kunde føre dem til et Herberge, og saaledes red de da afsted Fod for Fod, thi Don Quixotes Smerter i Kæbebenet tillod ham ikke at haste. Imens søgte Sancho at opmuntre og trøste ham ved at snakke om forskellige Ting; blandt andet sagde han det, som skal berettes i næste Kapitel.

XVI. KAPITEL

Om de fornuftige Samtaler, Sancho førte med sin Herre, og om det Eventyr, der mødte dem med et Lig, tillige med andre mærkværdige Begivenheder.

„Det forekommer mig, Herre, at alle de Ulykker, der i disse Dage er væltet ind over os, uden Tvivl maa være Straf for den Synd, Deres Velbyrdighed har begaaet mod Ridderskabets Love ved ikke at holde den Ed, De aflagde, om aldrig at spise Brød paa bredt Dug eller spøge med Dronningen, foruden alt det andet, som Deres Velbyrdighed derefter sagde, og som De svor paa at ville opfylde, indtil De havde taget Hjelmen fra Malandrino, eller hvad det nu var, Mohren hed — jeg kan ikke huske det.“ „Du har ganske Ret, Sancho,“ sagde Don Quixote; „thi sandt at sige var det rent gaaet mig af Minde, og du kan tillige tage det for afgjort, at dit Himmelspræt er Straffen for, at du ikke har erindret mig derom, mens Tid var. Imidlertid skal jeg gøre det godt igen; thi i Ridderordenen gives der Midler og Udveje for mange Ting.“ „Saa? Har jeg maaske ogsaa aflagt Ed paa noget?“ genmælede Sancho. „Det gør intet til Sagen, om du har svoret eller ej,“ sagde Don Quixote, „det er nok, at jeg indser, at du som delagtig i Synden ikke kan være alt for sikker paa at gaa fri. Men hvad enten det nu forholder sig saaledes eller ikke, vil det i alle Tilfælde ikke være saa galt at forsyne os med Aflad derfor.“ „Siden det hænger saadan sammen,“ sagde Sancho, „maa Deres Velbyrdighed passe paa, at det ikke ogsaa bliver skrevet i Glemmebogen ligesom Eden. Hvem véd, om ikke Spøgelserne kunde faa Lyst til at drive deres

Løjer med mig endnu en Gang, ja, maaske med Deres Velbyrdighed selv, naar de ser, at De er saa haardnakket i Synden."

Under disse og andre lignende Samtaler overfaldt Natten dem midt paa Vejen, uden at de kendte eller fandt noget Sted, hvor de kunde lægge deres Hoved, og hvad der var det aller-værste: de var halvdøde af Sult, eftersom de ved at miste Tvær-sækken ogsaa havde mistet deres Køkken og Spisevarer. For nu at gøre denne Ulykke fuldkommen tilstødte der dem et Eventyr, hvori Indbildningskraften ikke havde nogen Del. Skønt Nat-tens Mørke omringede dem, fortsatte de deres Vej, fordi Sancho mente, at da de befandt sig paa Kongevejen, maatte de sikkert, naar de havde tilbagelagt to eller tre Mil, naa til en Kro.

Mens de nu saaledes travede afsted i Mørket, Vaabendrage-ren sulten og Herren begærlig efter at spise, saå de paa samme Vej, de fulgte, en stor Mængde Lys, der syntes at være Stjerner, der bevægede sig. Da Sancho saå dem, var han lige ved at be-svime, og Don Quixote blev ikke helt hyggelig til Mode. Den ene trak i sit Æsels Grime, den anden i Rosinantes Tømme. De holdt stille og gav nøje Agt paa, hvad det kunde være; de be-mærkede da, at Lysene kom henimod dem, og at jo nærmere de kom, des større blev de. Da Sancho saå det, begyndte han at skælve og bæve som et Espeløv, og Haarene tog til at rejse sig paa Don Quixotes Hoved; men da han havde fattet sig lidt, sagde han: „Dette, Sancho, vil uden Tvivl blive et mægtigt og farligt Eventyr, hvor det bliver nødvendigt, at jeg viser al min Styrke og Tapperhed.“ „Hvor skal saa jeg ulykkelige ty hen?“ spurgte Sancho; „hvis det skulde vise sig, at dette Eventyr ogsaa er Spøgeri, som der, efter hvad jeg kan se, er al Grund til at an-tage, hvor skal man saa faa Ribben fra til at udholde det med?“ „Om det saa tusinde Gange var Spøgelser,“ sagde Don Quixote, „saa vilde jeg ikke tilstede, at der blev rørt en Fjer i din Hat; thi naar man tidligere har drevet Gæk med dig, saa kom det af, at jeg ikke kunde sætte over Gaardmuren; men i Øjeblikket har det ingen Nød, nu da vi er paa fri Mark, og jeg kan bruge mit Sværd.“ „Men om De nu blev forhekset og ubevægelig som for-rige Gang,“ sagde Sancho, „hvad gjorde det saa fra eller til, om De var paa fri Mark eller ej?“ „Hvorom alting er,“ sagde Don Quixote, „beder jeg dig være ved godt Mod, mit vil Erfa-

ringen vise dig.“ „Det vil jeg ogsaa,“ sagde Sancho. Derpaa rykkede de begge hen til Vejkanten, hvorfra de paany holdt Øje med, hvad disse svævende Lys kunde være. Lidt efter opdagede de mange Skikkelser i hvide Skjorter, og dette i alle sine Omstændigheder ræddelige Syn betog saa aldeles Sancho, at Tænderne begyndte at klapre i Munden paa ham, som om han havde været rystet af en Trediedags-Feber. Hans Gysen og Tænderklapren forøgedes ikke lidet, da de tydeligt saå, hvad det var; thi de opdagede over tyve Mennesker, iførte hvide Messesærke, alle beredne og med Fakler i Hænderne; efter dem fulgte en Baare overtrukket med Sort, hvorpaa der atter kom seks beredne, hvis Mulæsler var indhyllede med Sørgedækkener fra Hovedet ned til Jorden; thi af deres adstadige og langsomme Gang var det let at se, at det ikke var Heste. De skjorteklædte mumlede hele Vejen noget mellem Tænderne med sagte og klynkende Røst.

Dette besynderlige Syn paa slig en Tid og paa saa øde et Sted skulde nok formaa at jage Frygt i Sanchos Barm, ja, maaske endog i hans Herres, men hvordan det nu end stod til med Don Quixote, saa vidste Sancho i hvert Fald hverken ud eller ind, saa betaget var han. Hans Herre lod sig derimod ikke anfægte, og Indbildningskraften forestillede ham i samme Øjeblik, at det var et af de Eventyr, han havde læst om i sine Bøger. Han holdt for, at man paa denne Baare transporterede en farligt saaret eller død Ridder, som han var udset til at hævne; og uden at ytre et Ord mere sænkede han Lansen og trykkede sig fast i Sadelen. Med ædel Dristighed og Anstand stillede han sig midt paa Vejen, hvor de skjorteklædte skulde forbi, og da de var kommet temmelig nær, opløftede han sin Røst: „Hold stille, Riddere, hvem I saa er, og gør mig Rede for, hvem I er, hvor I kommer fra, hvor I agter eder hen, hvem det er, I fører med eder paa denne Baare; thi alting viser, at I enten har udøvet noget ondt, eller at der er sket eder Overlast. Det er derfor rimeligt og nødvendigt, at jeg maa vide det, for enten at straffe eder for det onde, I har gjort, eller for at hævne den Uret, som er tilføjet eder.“ „Vor Tid er knap,“ svarede en af de skjorteklædte, „vi har endnu lang Vej, inden vi naar Kroen, og kan derfor ikke gøre Ophold her for at oplyse Dem om alt det, De

vil vide.“ Hvorpaa han gav Mulæslet af Sporerne for at fortsætte sin Vej. Don Quixote blev højlig fornærmet over dette Svar og greb fat i hans Tømme med de Ord: „Hold stille, I uvorne og ubehøvlede Kroppe, og giv mig ufortøvet Svar paa alt, hvad jeg har spurgt om, eller jeg udfordrer eder én og alle til Kamp med mig.“ Mulæslet var sky og blev, idet han greb i dets Tømme, saa skræmt, at det stejlede og slyngede sin Rytter ud over Krydset og ned paa Jorden. En af Tjenerne, der var til Fods, begyndte at give Don Quixote knubbede Ord, da han saå den skjorteklædte falde; men vor Ridder, som allerede var heftigt opbragt, lagde uden at vente længere Spydet an, rendte mod en af de sørgende og kastede ham ilde saaret til Jorden. Derpaa kom Raden til de andre, og det var et Syn vel værd at se; thi han angreb og fældede dem med en saadan Hurtighed, at det syntes, som Rosinante i samme Øjeblik havde faaet Vinger, saa stolt og let travede den afsted. Alle de skjorteklædte var frygtsomme og ubevæbnede Folk, de sprang altsaa med megen Behændighed af deres Mulæsler og løb ind over Marken det bedste de kunde, med de brændende Fakler i Hænderne, saa at de lignede Masker, der en Karnevalsnat løber om og gør sig lystige. De sørgende var saa tæt indhyllede og indviklede i deres lange Kapper og Flor, at de ikke kunde røre sig; Don Quixote paa sin Side kunde altsaa med megen Sikkerhed hæve den ene efter den anden af Sadelen, uden at de saa meget som tænkte paa at gøre Modstand, da de var overbeviste om, at det ikke var noget Menneske, men en Djævel, der var steget op fra Helvede for at bemægtige sig det døde Legeme, de førte med sig paa Baaren.

Sancho betragtede sin Herres Heltegerninger med Forundring og Henrykkelse. „Min Herre,“ sagde han til sig selv, „er dog virkelig saa kæk og tapper, som han selv siger.“ Der laa en brændende Fakkel paa Jorden ved Siden af den første Mand, der var faldet af Mulæslet. Ved Faklens Skær fik Don Quixote Øje paa ham, red hen til ham, satte ham Spidsen af sin Lanse paa Struben og sagde, at han skulde overgive sig paa Naade og Unaade, ellers vilde han dræbe ham paa Stedet. „Jeg har allerede tilfulde overgivet mig, da jeg ikke kan røre mig af Stedet, fordi min ene Fod er brækket. Hvis Deres Velbyrdighed er en kristen Ridder, beder jeg Dem om ikke at dræbe mig.

De vilde derved begaa en Synd imod Kirken; thi jeg er Licentiat og indviet i de lavere Ordener.“ „Hvem Djævelen har da ført Dem hid, naar De er en Kirkens Mand?“ spurgte Don Quixote. „Hvem, Herre?“ svarede den faldne, „min Ulykke.“ „De trues af en endnu større,“ svarede Don Quixote, „hvis De ikke straks gør mig Rede for det, jeg har forlangt at vide.“ „Deri skal Deres Velbyrdighed snart blive tilfredsstillet,“ svarede den anden, „jeg er en Baccalaureus og hedder Alonso Lopez, født i Alcobendas. Jeg og de elleve andre Baccalaurei, som bar Faklerne, kom fra Baeza og drog til Segovia med det Lig, De saå paa Baaren, Liget af en Ridder, som døde i Baeza, hvor han blev bisat, og hvis Levninger vi nu, som jeg har sagt, skulde føre til Segovia, til hans Familiegravsted.“ „Hvem har dræbt ham?“ spurgte Don Quixote. „Gud, ved Hjælp af en Forraadelsesfeber, som han sendte ham,“ svarede Baccalaureus'en. „Paa den Maade,“ sagde Don Quixote, „har Vorherre sparet mig Umagen at hævne hans Død, hvad jeg maatte have gjort, hvis nogen anden end Han selv havde dræbt ham. Men da han har villet det saaledes og har sendt ham Døden, saa er der intet andet at gøre end at tie stille og dukke sig, som jeg selv vilde gøre, hvis Han kaldte mig herfra. Jeg maa gøre Deres Velærværdighed bekendt med, at jeg er en Ridder fra Mancha, mit Navn er Don Quixote, og min Opgave og mit Kald er at drage Verden om for at afvende Forbrydelser, hævne Fornærmelser og gøre kroget lige.“ „Jeg indser ikke,“ svarede Baccalaureus'en, „hvorledes De afvender Forbrydelser og gør kroget lige; thi mig, der var lige, har De gjort krum, da De er Skyld i, at mit Ben er brækket, saa det aldrig vil vokse sammen mere. Og at De afværger Forbrydelser skal vel sige, at Deres Væрге bryder adskillige Ting; mig har De i alt Fald gjort til en værkbrydende Mand.“ „Udfaldet,“ sagde Don Quixote, „svarer ikke til Hensigten. Fejlen, min Hr. Baccalaureus Alonso Lopez, ligger deri, at De kommer ansættende, som De gjorde, midt om Natten, med slige Messesærke og brændende Fakler, hyllet i Sørgeklæder og mumlende mellem Tænderne, hvilket altsammen virkeligt mindede om onde Ting, der hører hjemme i den anden Verden; derfor kunde jeg ikke lade være at gøre min Pligt og angribe Dem. Og jeg vilde have angrebet Dem, om jeg saa

bestemt havde vidst, at De var Satan selv og hans Djævl fra Helvede; thi det var, hvad jeg hele Tiden ansaa Dem for.“ „Siden jeg maa skikke mig i min Skæbne,“ sagde Baccalaureus'en, „saa vil jeg bede Dem, Hr. vandrende Ridder, om Deres Velbyrdighed ikke vil hjælpe mig løs fra Mulæslet, der holder min Fod i Klemme mellem Stigbøjlen og Sadelen.“ „Jeg kunde være blevet ved med at tale til i Morgen,“ sagde Don Quixote, „hvorfor har De tøvet saa længe med at klage Deres Nød for mig?“ Derpaa raabte han til Sancho, at han skulde komme hen til dem; men denne skyndte sig just ikke, for han var netop i Færd med at aflæsse et Pakæsel, som de gode Herrer førte med sig vel forsynet med Levnedsmidler. Sancho havde af sin Filtkappe gjort sig en Sæk, som han proppede med saa meget, den kunde rumme, og derpaa bandt fast til sit Æsel; først derefter adlød han sin Herres Kalden, løb hen til ham, hjalp ham at lette Hr. Baccalaureus'en for Byrden af hans Æsel, sætte ham op paa det og give ham Faklen i Haanden. Da dette var forrettet, sagde Don Quixote, at det stod ham frit for at følge sine Ledsagere og paa hans Vegne bede om Forladelse for den tilføjede Fornærmelse, som det ikke havde staaet i hans Magt at fritage dem for. Sancho sagde desuden til ham: „Ifald disse Herrer maaske kunde have Lyst til at vide, hvem den Helt var, der saaledes har kørt i Ring med dem, saa kan jeg sige Deres Velbyrdighed, at det er den tapre Don Quixote af Mancha, der tillige kalder sig *Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse*.“

Da Baccalaureus'en var rejsefærdig, spurgte Don Quixote Sancho, hvad der havde bevæget ham til at give ham det Navn: Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse, nu mere end forhen? „Det skal jeg sige Dem,“ sagde Sancho, „det kom sig af, at jeg ved Lyset fra Faklen, som denne ilde medhandlede Mand lod falde, betragtede Dem en rum Tid; og sandelig, om Deres Velbyrdighed ikke paa langt Hold havde den bedrøveligste Skikkelse, jeg i mine livfødte Dage har set, hvad enten nu Udmattelsen efter Striden eller de manglende Tænder var Skyld deri.“ „Saaledes er det ikke,“ sagde Don Quixote, „nej, det har forekommet den vise Trolldmand, hvem det uden Tvivl paaligger at op-tegne mine Bedrifter, at jeg vilde gøre vel i at tage et Tilnavn ligesom alle de tidligere vandrende Riddere, af hvilke én hed

Han af det flammende Sværd, én Ridderen af Enhjørningen, denne Han af Jomfruene, hin Han af Fønix, den ene Ridderen af Gribben, den anden Ridderen af Døden, og under disse Navne og Sindbilleder var de bekendte over hele Jordens Kreds. Derfor siger jeg, at den Troldmand, jeg allerede har nævnt, maa have indgivet dig den Tanke og lagt dig det i Munden netop nu at kalde mig: Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse, hvilket jeg for Fremtiden ogsaa vil kalde mig. Og for at dette Tilnavn skal passe saa meget bedre paa mig, vil jeg, saa snart der byder sig en Lejlighed, lade en meget bedrøvelig Skikkelse male paa mit Skjold.“ „Det lønner sig mintro ikke Umagen at spille Tid og Penge paa det,“ sagde Sancho, „Deres Velbaarenhed behøver blot at vise Deres Person og blotte Deres Ansigt, saa er jeg vis paa, at alle de, der ser Dem, uden videre, uden baade Skjold og Billede, vil kalde Dem: Ham af den bedrøvelige Skikkelse. Tro mig, jeg siger kun, hvad sandt er; jeg kan forsikre Deres Velbyrdighed (men det skal kun forstaas som Skæmt), at Sulten og Mangelen paa Tænder giver Dem et saa jammerfuldt Udseende, at det bedrøvelige Maleri aldeles kan undværes.“

Don Quixote lo ad Sanchos lystige Indfald, men fattede aligevel den Beslutning at føre dette Navn, saasnart han havde ladet sit Skjold og Vaaben male, som han havde tænkt sig det. Derpaa sagde han: „Jeg frygter for, Sancho, at jeg skal blive lyst i Band for voldelig at have lagt Haand paa hellige Ting, *juxta illud: si quis suadente diabolo etc.*, skønt jeg véd, at det ikke var Haanden, men Lansen, og det var langt fra mine Tanker at ville fornærme Præster eller overhovedet noget, der vedrører Kirken — thi alt det ærer og agter jeg som god Katolik og rettroende Kristen — men jeg ansaa dem for Spøgelser og Aander fra den anden Verden. Og selv om saa var, kommer jeg dog i Hu, hvorledes det gik Cid Ruy Diaz, der blev lyst i Band, fordi han i Pavens Nærværelse brød en Stol itu for en kongelig Gesandt, og samme Dag viste den brave Rodrigo de Vivar sig som en højt agtet, tapper Ridder.“

Da Baccalaureus'en hørte dette, drog han sin Vej uden at sige et eneste Ord. Don Quixote vilde meget gerne have set efter, om den døde Krop var et blot Skelet eller ej, men Sancho vilde ikke samtykke deri og sagde: „Deres Velbyrdighed er slup-

pet mere helskindet fra dette Eventyr end fra noget af de andre, jeg har set. Skønt disse Folk er overvundne og rent slagne af Marken, kunde de dog, naar en anden fortæller dem, at de er løbet for en eneste Mand, faa i Sinde at vende om og opsøge os for at fortælle os noget, som vi var ilde tjente med at høre. Æslet er forsynet, som sig hør og bør, Bjergene er tæt herved, og Hungeren plager os. Vi har altsaa intet andet at gøre end ganske stille at liste herfra; thi som man siger: De døde bør have Ro og de levende Brød.“ Derpaa drev han Æslet foran sig og bad sin Herre følge efter, og da denne syntes, at Sancho havde Ret, fulgte han med uden flere Modsigelser. Efter i nogen Tid at have befundet sig paa en smal Vej mellem to Høje kom de ud i en rummelig og skjult Dal, hvor de steg af, og Sancho lettede sit Æsel for dets Byrde; udstrakte paa det bløde Græs spiste de Frokost, Middagsmad, Vesperkost og Aftensmad paa én Gang, altsammen dypet i Hungerens Salt, og gjorde paa det bedste deres Maver til Gode med de Madkurve, den afdødes gejstlige Ledsagere (som meget sjældent er dem foruden) havde befordret paa deres Pakæsel. Men derpaa fulgte en større Nød, som Sancho sagde var den værste af alle: De havde nemlig intet at drikke, ingen Vin, ja, ikke engang saa meget som en Draabe Vand at væde Tungen med. Men da Sancho ved at føle sig for overalt mærkede, at den Eng, de befandt sig paa, var meget græsrig, sagde han, hvad der vil blive meddelt i næste Kapitel.

XVII. KAPITEL

Det aldrig før sete og hørte Eventyr, som selv den kækkeste Ridder i Verden ikke vilde have bestaaet med saa liden Fare som den tapre DON QUIXOTE AF MANCHA.

„Det er umuligt andet, Herre, dette Græs vidner om, at der her i Nærheden maa være en Kilde eller Bæk, der befugter det; vi vilde derfor gøre vel i at gaa lidt videre frem for at finde noget, der kan stille den forsmædelige Tørst, som plager os og er tusinde Gange værre end Sulten.“ Don Quixote syntes gan-

ske godt om dette Raad; han tog Rosinante ved Tømmen og Sancho Æslet ved Grimen, efter at han havde bundet Levninger af deres Aftensmad paa det, og de begyndte at vandre Engen igennem, mens de følte sig for, da Natten var saa mørk, at de ikke kunde se en Haand for sig. De havde endnu ikke gaaet to Hundrede Skridt, da der kom dem en Lyd for Øre ligesom af Vand, der falder fra et højt Sted. Denne Plasken glædede dem inderligt, men medens de lyttede meget nøje efter, hvilken Kant den kom fra, hørte de en anden Støj, hvorved deres Fornøjelse over Vandet blev til det bare Vand, navnlig da hos Sancho, der af Naturen var frygtsom og ikke bar Hjertet paa rette Sted. Jeg siger altsaa, de hørte ligesom stærke Hammerslag i afpasset Takt, ledsaget af en heftig Klirren af Jern og Kæder, hvilket i Forening med Vandfaldets Plasken udgjorde saa græsselig en Musik, at den kunde have sat Skræk i enhver anden end Don Quixote. Natten var, som allerede fortalt, umaaelig mørk, og de var kommet ind under nogle store og høje Træer, i hvis Toppe Vinden susede, saa at Ensomheden, Stedets Beskaffenhed, Mørket, Vandets Brusen og Bladenes Susen forenede sig om at udbrede Skræk og Forfærdelse, og det saa meget stærkere, som Hammerslagene ikke ophørte, Vinden ikke lagde sig, Dagen ikke brød frem, og ingen af dem vidste, paa hvilket Sted de befandt sig. Men understøttet alene af sit kække Mod sprang Don Quixote op paa Rosinante, holdt Lansen udstrakt og sagde: „Ven Sancho, du maa vide, at Himlen har ladet mig fødes i denne ulyksalige Jernalder, fordi den ved mig vilde genopvække den gyldne Alder. Mig er de største Farer, de betydeligste Gerninger og de tapreste Bedrifter forbeholdt. Som jeg alt forhen har fortalt dig, er jeg den, i hvilken Ridderne af det runde Bord, de tolv Pairs og de ni navnkundige paa ny skal opstaa, og som skal bringe Platir, Tablante, Olivante og Tirante, Solridderen, Belianís og alle de andre i Forglemmelse. Alt, hvad de forbigangne Tider har ejet i deres store Skare af vandrende Riddere, skal disse Tider finde i mig alene; thi i dem skal jeg udføre saa store, forunderlige og vældige Bedrifter, at de skal formørke de mest straalende, som hine vandrende Helte har fuldbragt. Denne Nat, du redelige og tro Vaabendrager, er meget bemærkelsesværdig ved sit tykke Mørke og sin usædvan-

lige Ensomhed. Den dumpe, forvirrede Susen i disse Træer, det rædsomme Fald af Vandet, som vi kom hid for at søge, og som synes at nedstyrtede fra de højeste Klipper paa Maanen, tilige med den uophørlige Banken, der trætter og døver vore Øren, vilde hver for sig, endsige i Forening, være nok til at indjage selve Mars Frygt og Rædsel, hvor meget mere da ikke dem, som ikke er vante til slige Begivenheder og Eventyr. Men alt det, jeg her har skildret dig, er afmægtigt og kraftesløst overfor mit Mod. Hjertet banker allerede af Længsel efter dette Eventyr, hvor vanskeligt det end synes at skulle blive. Gjord altsaa Rosinante lidt fastere, bed til Gud for mig og vent her i tre Dage; kommer jeg efter den Tids Forløb ikke tilbage, saa drag til vor Landsby og derfra, som et sidste Bevis paa din Kærlighed og Troskab imod mig, til Toboso for at sige min uforlignelige Herskerinde Dulcinea, at hendes fangne Ridder omkom ved at udføre Ting, der skulde gøre ham værdig til at kaldes hendes."

Da Sancho havde hørt sin Herres Ord, gav han sig til at græde af Hjertens Grund og sagde: „Herre, jeg begriber ikke, hvorfor De vil prøve dette skrækkelige Eventyr. Nu da det er mørk Nat, og ingen kan se os, kan vi jo ganske stille gaa vor Vej og liste os ud af denne Fare, selv om vi saa ikke skulde faa noget at drikke i hele tre Dage; for naar ingen kan se os, er der heller ingen, der kan bebrejde os vor Fejghed. Desuden har jeg hørt vor Præst (som Deres Velbyrdighed meget vel kender) prædike om, at den, som søger Faren, ogsaa skal omkomme i Faren. Det er derfor ikke velgjort at friste Gud ved slige halsbrækkende Gerninger, som man ikke kan slippe helskindet fra uden ved et Mirakel. De skulde hellere være Himlen taknemlig, fordi den har sparet Dem for det Himmelspræt, jeg maatte friste, og ført Dem sejrrig og velbeholden ud af Hænderne paa saa mange Fjender som de, der fulgte den Døde. Og skulde det ikke kunne bevæge eller smelte Deres haarde Hjerter, saa lad Dem dog i det mindste røre af den Tanke, at De neppe vilde have fjernet Dem herfra, før jeg af Angst vilde give min Sjæl til Pris for enhver, der havde Lyst til at hente den. Jeg har forladt Hus og Hjem, Kone og Børn for at tjene Deres Velbyrdighed, fordi jeg derved mente at forbedre min Stilling og ikke at forværre den, men ligesom Hovmod staar for Fald, saaledes glipper nu

aldeles det Haab, jeg havde fattet om at faa den ulyksalige og forbistrede Ø, som Deres Velbyrdighed saa tit og ofte har lovet mig, og i Stedet ser jeg, at min Løn vil blive den, at man forlader mig paa et Sted, hvor der ikke engang findes Fodspor af Mennesker. For Guds Skyld, Deres Velbyrdighed, far dog ikke saa ilde med mig! Jeg forlanger jo ikke, at Deres Velbyrdighed rent skal afstaa fra at prøve dette Eventyr, men blot at De skal opsætte det, til det bliver Dag, hvilket der, efter hvad jeg lærte den Tid jeg var Hyrde, kun er tre Timer til; thi den lille Bjørns Mund staar os lige over Hovedet, og naar den er i lige Linie med det venstre Forben, saa er det Midnat.“ „Hvorledes kan du se, hvor den Linie gaar, Sancho?“ sagde Don Quixote, „og hvor Munden eller Nakken vender hen, naar Natten er saa mørk og sort, at ikke en eneste Stjerne lader sig til Syne paa Himlen.“ „Det er vel saa,“ sagde Sancho, „men da Frygten har mange Øjne og ser de Ting, som er under Jorden, hvor meget snarere saa ikke dem, der er oppe paa Himlen; og man behøver blot at tænke efter for at indse, at det ikke vil vare længe, før det dages.“ „Hvad enten det varer længe eller kort,“ sagde Don Quixote, „saa skal det hverken nu eller nogensinde kunne siges om mig, at Taarer eller Bønner har afholdt mig fra at gøre min Pligt. Jeg beder dig derfor spare dem, Sancho; Gud, som har indgivet mig at friste dette saa ubegribelige og farlige Eventyr, vil drage Omsorg for mit Vel og lindre din Bedrøvelsē. Alt, hvad du har at gøre, er blot at gjorde Rosinante og vente paa mig her, da jeg snart vil vende tilbage, enten levende eller død.“

Da Sancho mærkede, at det var hans Herres faste Beslutning, og at hverken Taarer, Forestillinger eller Bønner kunde bringe ham fra den, saa faldt det ham ind at forsøge, om han ikke ved List kunde faa ham til at bie, indtil det blev Dag. Mens han gjordede Rosinante, bandt han derfor dens Ben forsvarligt sammen med Æslets Grime. Da Don Quixote vilde afsted, kunde han derfor ikke komme af Flækken, fordi Hesten kun kunde bevæge sig i korte Spring. Da Sancho saå, hvor virkningsfuld hans List var, sagde han: „Dēr ser De, Herre: bevæget af mine Taarer og Klager har Himlen maget det saa, at Rosinante ikke kan røre sig af Stedet, og i Fald De vil tvinge og spore den, tjener det kun til at opirre Lykken, eller stampe mod Brodden, som

man siger.“ Don Quixote var færdig at gaa ud af sit gode Skind, men jo mere han sporede Rosinante, jo mere sprang den, og det uden at komme videre, end den var. Uden at tænke paa, at den var bunden, maatte han altsaa slaa sig til Taals og vente, indtil det blev Dag, eller Rosinante lod sig regere, og i sine Tanker gav han det en ganske anden Aarsag end Vaabendragerens Snedighed, hvorfor han sagde til ham: „Da det nu forholder sig saaledes, Sancho, at Rosinante ikke kan komme af Stedet, saa maa jeg forholde mig rolig, til Dagen gryr, skønt jeg kunde græde over at skulle afvente dens Ankomst.“ „Det er ikke noget at græde over,“ sagde Sancho, „jeg skal mere Deres Velbyrdighed ved at fortælle Dem Historier fra nu af og til i Morgen, ifald De ikke har mere Lyst til at hvile og forsøge at faa en Blund i det bløde Græs efter de vandrede Ridderes Sæd, for at være des raskere, naar det bliver Dag og det Øjeblik kommer, da De skal bestaa det mageløse Eventyr, som venter Dem.“ „Hvad mener du med at staa af, og med at sove?“ sagde Don Quixote; „anser du mig for en Ridder, der vil lade Hvile falde paa sig, naar Faren truer? Sov du, som er født til at sove, eller foretag dig, hvad du lyster, men lad mig gøre, hvad jeg mener vil tjene mit Forehavende bedst.“ „Herre,“ sagde Sancho, „Deres Velbyrdighed maa ikke tage det fortrydeligt op; jeg mente ikke noget ondt dermed.“ Derpaa gik han tæt hen til ham, lagde den ene Haand paa den forreste og den anden paa den bageste Sadelbue, saa at han omfavnede sin Herres venstre Laar, uden at turde vige en Fingersbred fra ham; saa stor var hans Frygt for de mægtige Slag, som stadig, ét for ét, taktfast genlød for deres Øren. Nu sagde Don Quixote, at han skulde fortælle ham en Historie for at underholde ham, saaledes som han havde lovet; hvortil Sancho svarede, at det vilde han gerne, hvis blot hans Angst for det, han hørte, vilde tillade ham det. „Imidlertid vil jeg dog forsøge at fortælle Dem en Historie, og hvis jeg faar fortalt den til Ende og ikke bliver forstyrret paa Halvvejen, er det en af de kosteligste Historier, man har, og De maa passe vel paa, thi nu begynder jeg allerede.

Det var engang for mange Herrens Tider siden, og naar der kommer noget godt, skal det komme for alle og enhver, og alt ondt skal være for den, der tragter derefter. Og nu maa Deres

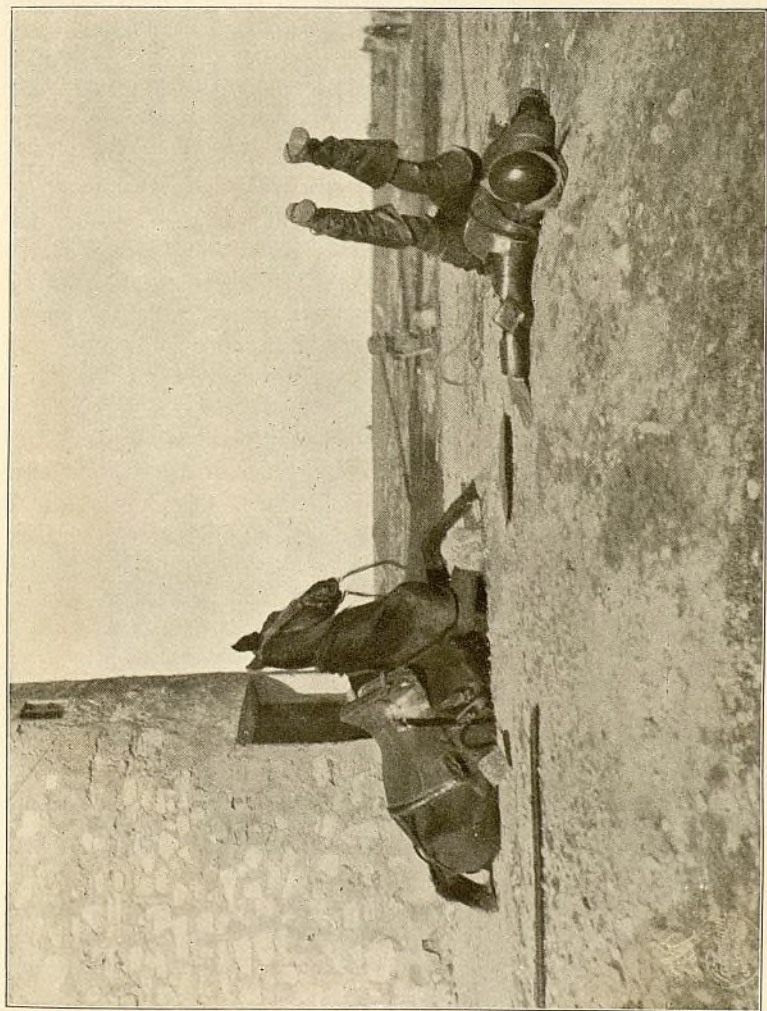
Velbyrdighed ikke tænke, at denne Begyndelse, som vore Fædre satte paa deres Fortællinger, var den første den bedste, der faldt dem ind. Nej, langt fra! Det var altid en Sentens af den romerske Gnavpottius Cato, som lyder saaledes: Alt ondt for den, der tragter efter det Onde. Og det passer overmaade vel her, ganske som en Ring til Fingeren, og betyder, at De smukt skal forholde Dem rolig og ikke gaa nogetsteds hen for at trakte efter det onde, men smukt drage en anden Vej herfra, da intet tvinger os til at vælge den, hvorfra de dundrende Slag kommer og indjager os en saadan Skræk.“ „Hold dig til din Fortælling, og lad mig sørge for, hvilken Vej vi skal holde os til!“ „Jeg siger altsaa,“ vedblev Sancho, „at der i Estremadura var en Gedegenner, det vil sige: en, der vogter Geder. Denne Gedegenner eller Gedehyrde, som min Fortælling handler om, hed Lope Ruiz, og denne Lope Ruiz var forelsket i en Hyrdinde, som hed Torralva, og denne Torralva var Datter af en rig Kvægopdrætter, og denne Kvægopdrætter. . . .“ „Ifald du vil fortælle din Historie paa den Maade, Sancho,“ sagde Don Quixote, „at hvert Ord skal gentages to Gange, saa kommer du ikke til Ende med den i to Dage. Fortæl sammenhængende og som et fornuftigt Menneske. Eller ti helt stille.“ „Paa den Maade, som jeg fortæller, fortælles alle Historier dér, hvor jeg er fra,“ sagde Sancho, „og jeg kan ikke fortælle anderledes. Det er heller ikke smukt af Deres Velbyrdighed at ville anmode mig om at indføre nye Skikke.“ „Saa tal, som du vil,“ sagde Don Quixote, „og da Skæbnen tvinger mig til at høre paa dig, saa bliv ved!“ „Altsaa, min hjertens Herre,“ vedblev Sancho, „Hyrden var, som jeg allerede har sagt, forelsket i Hyrdinden Torralva, der var en trind, fed, rundladen Tøs og havde noget karleagtigt ved sig, for hun var lidt skægget. Hun staar mig endnu ret livagtigt for Øjnene.“ „Har du da kendt hende?“ spurgte Don Quixote. „Nej, vist har jeg ej,“ sagde Sancho, „men den, der fortalte mig det, sagde, at Historien var saa sand i alle Maader, at jeg gerne, naar jeg fortalte den til andre, kunde paastaa og sværge paa, at jeg selv havde set det altsammen. Som nu én Dag gik og en anden kom, saa magede Fanden, der aldrig sover, men driver sit Spil overalt, det saaledes, at den Kærlighed, Hyrden følte for Hyrdinden, forvandlede til Had og Modbydelighed, og efter hvad onde Tunger sagde, var Aarsagen den, at hun gav

ham adskillige smaa Grunde til Skinsyge ved Ting, som gik over Skrævet og nærmede sig det forbudne. Ja, Hyrden kom endog til at nære en saadan Afsky for hende, at han ikke kunde taale at se hende, hvorfor han besluttede at gaa saa langt bort, at hun aldrig vilde kunne komme ham for Øje. Dette var nu godt, men dog heller ikke alt for godt; thi Torralva, som saá, at Hyrden foragtede hende, fik ham straks meget kær, langt mere end nogensinde før.“ „Det ligger i Kvindernes Natur at foragte dem, som elsker dem, og elske dem, som nærer Afsky for dem,“ sagde Don Quixote. „Men videre, Sancho!“ „Det var nu, som det var,“ blev Sancho ved, „Hyrden satte sin Beslutning i Værk, drev sine Geder foran sig og tog Vejen over Estremaduras Marker for at drage over paa portugisisk Omraade. Men ikke saa snart lugtede Torralva Luntten, før hun gik bagefter ham med bare Ben, en stor Stav i Haanden og paa Ryggen en lille Tværsæk, i hvilken der, efter hvad der fortælles, laa et Stykke af et Spejl, en halv Kam og en lille Krukke med, jeg véd ikke hvilken, Sminke til Ansigtet. Men hvad der var i den eller ikke var i den, er nu min mindste Bekymring; jeg vil blot sige, at man siger, at Hyrden med sin Hjord kom til Floden Guadiana, der paa den Aarstid var steget meget højt og næsten gaet over sine Bredder, og paa det Sted, hvor han var kommet hen, var der hverken Pram eller Færgebaad eller Færgemand, der kunde sætte ham over paa den anden Side. Han ærgrede sig meget derover, thi han opdagede, at Torralva var i Hælene paa ham og vilde gøre ham et evigt Bryderi med sine Bønner og Taarer. Som han nu saaledes stod og saá sig om, fik han Øje paa en Fisker, som havde en ganske lille Baad, i hvilken der ikke kunde rummes mere end én Ged og ét Menneske. Men trods det raabte han ham an og blev enig med ham om, at han skulde sætte de tre Hundrede Geder over paa den anden Side. Fiskeren steg i Baaden, tog en Ged og førte den over; kom tilbage og drog af med en anden; kom atter tilbage og førte paany en over. Nu maa Deres Velbyrdighed føre nøje Regnskab med, hvor mange Geder Fiskeren sætter over, for saa snart De blot lader én glide Dem ud af Hukommelsen, saa holder Fortællingen op, og saa er det plat umuligt at fortælle et Ord af den. Dernæst tildrog sig da, som jeg siger, dette, at Landgangen paa den anden Side var

meget sumpet og slibrig, hvorfor det tog lang Tid for Fiskeren at ro frem og tilbage. Men desuagtet drog han tilbage efter endnu en Ged, og én til, og atter én." „Lad nu," sagde Don Quixote, „som om de alle var kommet over; thi bliver du saaledes ved med at gaa og komme, saa faar du dem ikke sat over i et Aar." „Hvor mange er der nu kommet over?" spurgte Sancho. „Det maa Fanden vide og ikke jeg," sagde Don Quixote. „Men sagde jeg Dem ikke, at De skulde holde nøje Regnskab," udbrød Sancho, „nu staar vi ved Gud her midt i Fortællingen og kan ikke komme et Skridt videre." „Hvordan kan det gaa til?" spurgte Don Quixote; „er det da saa væsentligt for Historien at vide, hvor mange Geder der er sat over, at der, hvis man tager fejl deraf, ikke kan fortsættes videre?" „Ja, Herre," sagde Sancho, „det er rent umuligt; thi da jeg spurgte Deres Velbyrdighed, hvor mange Geder der var kommet over, og De saa svarede mig, at det vidste De ikke, paf! saa fløj mig i samme Øjeblik alt af Minde, som jeg havde tilbage at fortælle, og det var min Tro baade meget vigtigt og morsomt." „Altsaa," sagde Don Quixote, „er det nu ude med din Fortælling?" „Ja, ude med den som med min salig Moder," sagde Sancho. „Jeg maa tilstaa," sagde Don Quixote, „at du er fremkommet med en helt ny Skrøne eller Fortælling eller Historie, en af de mærkeligste, som optænkes kunde, og din Maade at fortælle den paa og bryde af er saa splinterny, at jeg rimeligvis ikke vil opleve den igen i dette Liv, og heller aldrig har oplevet den; men det var jo ikke andet end, hvad jeg ventede af din Veltalenhed, og det er heller ikke noget at undre sig over, thi denne uophørlige Stampen har maaske forrykket Hovedet paa dig." „Det kan nok være," sagde Sancho, „men saa meget véd jeg, at der ikke er mere tilbage af min Fortælling, for dèr, hvor Fejlen i Optællingen af Gederne begynder, der hører Historien op." „Slut den da i Herrens Navn, hvor du lyster," sagde Don Quixote, „og lad os forsøge, om Rosinante ikke kan røre sig." Hvorpaa han paany gav den af Sporerne, og den paany gav sig til at springe uden at komme af Stedet, saa vel var den bundet.

Hvad enten det nu kom af den kolde Morgenstund, eller Sancho havde nydt noget løsnende om Aftenen, eller det (hvilket kan være troligt nok) kun var Naturens Virkning, saa er det

tilforladeligt, at der snart paakom ham en Drift til at forrette noget, som ingen anden kunde forrette for ham. Frygten havde saa aldeles bemestret sig ham, at han ikke turde vige blot en Fingersbred fra sin Herre, hvorfor hans Forvirring ved at skulle skille sig ved det, der besværede ham, tiltog mere og mere. Endelig syntes han, at det vel gik an at liste den højre Haand ganske sagte bort fra Sadelen, hvilket han ogsaa helt lempeligt fik gjort, og i al Stilhed løste han det Løbe-Baand, der uden anden Hjælp holdt Bukserne oppe. Da dette var besørget, strøg han Bukserne ned om Hælene, hvorved Benene blev ligesom bundne, trak derpaa, saa godt han kunde, Skjorten i Vejret, og gav Luften Bagkastellet (der ikke var lille) til Pris. Da dette var forrettet (som han troede var den værste Hindring for at slippe ud af den græsselige Beklemmelse, han var i), fandt han dog en endnu større, nemlig den, at han ikke kunde forandre Stilling uden at give Lyd fra sig; han kneb altsaa Tænderne fast sammen, trykkede Hovedet ned mellem Skuldrene og holdt Aanden, saa stærkt han kunde. Men trods al Umage var han dog saa uheldig fra Tid til anden at give en liden Lyd fra sig, der var meget forskellig fra den, der havde sat saa stor Skræk i ham. Don Quixote hørte det og spurgte: „Hvad er det, der brummer, Sancho?“ „Det véd jeg ikke, Herre; det maa vist være noget nyt. For naar Eventyrene og Ulykkerne først begynder, saa bliver der ikke saa hastigt Ende paa dem.“ Derpaa vendte han sig atter til Arbejdet og fuldendte det saa lykkeligt, at han uden videre Brummen og Alarm saå sig befriet for den besværligste Byrde, han i sine Livsens Dage havde baaret paa. Men da Don Quixotes Næse var lige saa fin, som hans Øre var lydt, og Sancho var ham saa nær inde paa Livet, at Dunsterne næsten i lige Linie kunde stige op til ham, saa var det heller ikke til at undgaa, at nogle af dem jo nærmede sig hans Næsebor; men neppe havde de naaet dem, før han maatte ile dem til Hjælp ved at holde dem til med to Fingre, igennem hvilke han snøvlende sagde: „Du synes at være umaadelig angst, Sancho?“ „Saaledes er det,“ svarede Sancho, „men hvoraf mærker Deres Velbyrdighed det nu mere end før?“ „Deraf,“ sagde Don Quixote, „at du nu lugter stærkere end ellers, og tilforladeligt ikke af Ambra.“ „Det kan gerne være,“

Efter Angrebet paa Møllen.

sagde Sancho, „men det er ikke saa meget min Skyld som Deres Velbyrdigheds, der til saa usædvanlig en Tid fører mig ad hidtil ubetraadte Veje.“ „Gaa tre eller fire Skridt bort, min Ven,“ sagde Don Quixote (stadig uden at tage Fingrene fra Næseborene), „og lad det tjene dig til Efterretning, at du i Fremtiden skal tage nøjere Vare paa din Person og det, du skylder min; jeg mærker, at de forskellige Samtaler, jeg har nedladt mig til at føre med dig, har avlet dette Gemenskab.“ „Jeg tør vædde paa,“ sagde Sancho, „at Deres Velbyrdighed tror, jeg har haft noget for, der ikke var rigtigt.“ „Det bliver værre, naar man rører ved det,“ sagde Don Quixote.

Med denne og andre slige Samtaler tilbragte Herren og Tjeneren Natten; men da Sancho så, at det lakkede ad Morgen, løste han ganske sagte Rosinante og bandt sine Bukser fast. Saa snart Rosinante mærkede, han var sat i Frihed, syntes han at blive rigtig glad (skønt han ikke var meget springsk af sig) og viste det ved at slaa ud baade for og bag, da han (med hans gunstige Tilladelse) ikke forstod sig paa at lave Kurbetter. Da Don Quixote mærkede, at Rosinante kunde røre sig, holdt han det for et godt Tegn og troede, det betød, at han lykkeligt skulde fuldbringe det skrækkelige Eventyr. Nu brød Dagen saa stærkt igennem, at man tydeligt kunde skelne alle Ting fra hinanden, og Don Quixote så, at han befandt sig blandt høje Kastanier, der kastede en stærk, mørk Skygge. Han hørte tillige, at Hamringen vedblev, men kunde ikke opdage, hvorved den forårsagedes. Uden videre Ophold lod han altsaa Rosinante føle Sporerne, vendte sig for at sige Sancho Farvel og befalede ham, at han højst skulde vente paa ham i tre Dage, som han allerede havde sagt, og dersom han efter den Tids Forløb ikke var kommet tilbage, saa kunde han slaa sin Lid til, at Gud havde betjent sig af dette farlige Eventyr til at ende hans Dage. Han erindrede ham paa ny om det Ærinde, han skulde udføre hos hans Herskerinde Dulcinea; hvad Lønnen for hans Tjeneste angik, kunde han være ubekymret, da han ikke havde forsømt at gøre Testamente, før han drog hjemmefra, og heri havde han tillagt ham saa meget, som svarede til hans Løn i den Tid, han havde tjent ham, men hvis Gud lod ham bestaa denne Fare med

Helsen og Helbred, saa kunde han være fuldkommen sikker paa den Ø, han havde lovet ham.

Ved paany at høre sin Herres bevægelige Tale begyndte Sancho paany at græde og besluttede ikke at forlade ham, men trodse den yderste Fare ved dette Forehavende i hans Selskab. (Af Sanchos Taarer og ærefulde Beslutning drager denne Histories Forfatter den Slutning, at han maa have været et veltænkende Menneske og af gammelkristeligt Blod).

Sanchos Beslutning rørte hans Herre inderligt, men for ikke at vise den ringeste Svaghed betvang han sig af al Magt og begav sig af Sted i den Retning, hvorfra Lyden af Vandet og Slagene kom. Sancho fulgte ham til Fods og førte sit Æsel (sin uadskillelige Staldbroder i Medgang og Modgang) ved Grimen, som han plejede. Efter at de i nogen Tid havde vandret i Kastanietræernes Skygge, kom de ud paa en lille Slette for Foden af en umaadelig høj Klippe, fra hvilken Vandet faldt ned med heftig Brusen. Paa Sletten stod nogle Hytter, der var i en saa elendig Tilstand, at de snarere syntes at være Ruiner end Boliger, og fra dem kom Lyden af de forfærdelige Slag, der endnu dundrede i hans Øren. Ved Vandets Brusen og Lyden af Slagene blev Rosinante sky; Don Quixote strøg, klappede og opmuntrede den for at faa den til at nærme sig mere og mere til Husene, hvorpaa han af Hjertens Grund anbefalede sig til sin Herskerinde med Bøn om, at hun paa denne forfærdelige Dag og i denne græsselige Knibe vilde være ham gunstig; undervejs anbefalede han sig i lige Maade til Gud, at han ikke maatte forglemme ham. Sancho veg ikke fra hans Side; naar han kunde komme til, strakte han Halsen langt forud og kiggede mellem Rosinantes Ben for at forsøge, om han ikke kunde faa Øje paa det, der holdt ham i en saadan Angst og Spænding. De havde omtrent gjort et Hundrede Skridt, da de ved at komme rundt om en fremstaaende Kant af Klippen mente at opdage og forvise sig om Aarsagen til al den Hamren og de forfærdelige Slag, der havde holdt dem i en saadan Frygt og Uvished hele Natten: det var, og kunde heller ikke godt være andet, end de seks Valker i en Valkemølle, som ved deres afvekslende Slag havde forarsaget al denne Alarm.

Saa snart Don Quixote saá, hvad det var, blev han ganske

maalløs og stivnede fra Top til Taa. Sancho holdt Øje med ham og saå, at han lod Hovedet hænge ganske modløst ned mellem Skuldrene, hvilket viste, at han var skamfuld. Don Quixote skævede ogsaa til Sancho, og da han saå, at hans Kinder var opustede, og han var paa Veje til at revne af Latter, var hans Tungsindighed ikke stor nok til at hindre ham i at le ad sin Vaabendrager; og da Sancho saå, at hans Herre gjorde Begyndelsen, fulgte han hans Eksempel med en saadan Heftighed, at han var nødt til at holde sig med Næverne i Siden. Fire Gange holdt han op, og fire Gange begyndte hans Latter igen med samme Heftighed som første Gang, hvorover Taalmodigheden allerede vilde forgaa Don Quixote. Men værre blev det, da han hørte Sancho sige, ligesom for at gøre Nar ad ham: „Ven Sancho, du maa vide, at Himlen har ladet mig fødes i denne ulyksalige Jernalder, fordi den ved mig vilde genopvække den gyldne Alder. Mig er de største Farer, de betydeligste Gerninger og de tapreste Bedrifter forbeholdt,“ og saaledes gentage hele den Tale, hans Herre havde holdt, da han første Gang havde hørt denne frygtindgydende Banken. Da Don Quixote saå, at Sancho understod sig i at drive Spot med ham, voksede hans Ærgrelse og Vrede i en saadan Grad, at han hævede sit Spyd og gav ham to saa vældige Slag dermed, at hvis han havde faaet dem paa Hovedet i Stedet for paa Skuldrene, var Don Quixote blevet fri for at betale ham hans Løn, om den da ikke var gaaet til hans Arvinger. Da Sancho mærkede, hvor ilde hans Spot bekom ham, sagde han af Frygt for, at hans Herre ikke skulde lade det blive derved, i en ydmyg Tone: „For Guds Skyld, Deres Velbyrdighed, betænk dog, at det kun var min Skæmt!“ „Just fordi det kun var din Skæmt,“ sagde Don Quixote, „gør jeg det nu til Alvor. Kom her, min skæmtsomme Herre, og sig os, om jeg ikke, ifald det i Stedet for Valker i en Valkemølle havde været et andet farligt Eventyr, vilde have besiddet det fornødne Mod til at prøve og gennemføre det? Er jeg (i min Egenskab af Ridder) forpligtet til at kunne kende og skelne imellem alle Lyde og vide, hvilken der kommer fra en Valkemølle, og hvilken der ikke gør det? Saa meget mindre som jeg aldrig i mine Levedage har set en, hvilket du, der er en grov Bonde og opfødt blandt dem, maa have gjort. Mag det saaledes, at disse seks Valker for-

vandles til seks Kæmper, og stil mig dem for Øjne, én for én, eller alle paa én Gang, og hvis jeg da ikke vender Benene i Vejret paa dem alle, saa maa du drive Gæk med mig, saa meget du lyster.“ „Jeg skal aldrig gøre det mere, Herre,“ sagde Sancho, „og jeg tilstaar, at jeg gjorde mig lidt lystig; men da vi nu er forligte igen, saa sig mig dog, Deres Velbyrdighed, hvem jeg ønsker Gud maa føre lige saa karsk og velbeholden ud af alle følgende Eventyr som af dette: Var det ikke noget at le af, og vil det ikke være til at le af, naar man fortæller det, hvor bange vi var — i det mindste jeg for min Part. Thi hvad Deres Velbyrdighed angaar, saa véd jeg allerede tilfulde, at De ikke engang aner, hvad Angst og Forfærdelse vil sige.“ „Jeg nægter ikke,“ sagde Don Quixote, „at det, som er hændet os, er latterligt, men det er ikke Umagen værd at fortælle det, thi ikke alle Mennesker besidder Forstand nok til at gribe en Sag an paa rette Maade.“ „I det mindste,“ sagde Sancho, „forstaar Deres Velbyrdighed at gribe Deres Spyd paa den rette Maade og at benytte det rigtigt. De slog efter mit Hoved og ramte mine Skuldre, hvad jeg kun har Himlen og min Hurtighed i at dukke mig at takke for. Imidlertid kan det sættes paa Karvestokken, og jeg har hørt sige, at den, Gud elsker, ham tugter han. Man siger ogsaa, at naar store Herrer har skældt deres Tjenere ud, saa plejer de straks efter at forære dem et Par Bukser. Ganske vist véd jeg ikke, hvad de plejer at betænke dem med, naar de har betænkt dem med en Dragt Prygl, men jeg bilder mig dog ind, at de vandrende Riddere plejer at betale Prygl med Øer eller Kongeriger paa Fastlandet.“ „Det er meget muligt,“ svarede Don Quixote, „at alt, hvad du dér siger, kan ske. Lad imidlertid det forbigangne være glemt, da du jo er forstandig og véd, at man ikke altid kan beherske den første Ophidselse. Men tag dig for Fremtiden i Agt, hold dig i Tømmen og lad være at tale saa dristigt til mig! Thi i alle de Ridderbøger, jeg har læst (og de er talløse), har jeg aldrig fundet, at nogen Vaabendrager har talt saa meget med sin Herre, som du med din; og jeg anser virkelig dette for en stor Fejl, saavel fra din Side som fra min; fra din, fordi du viser mig for liden Ærefrygt, fra min, fordi jeg burde holde mig for god dertil. Gandalín, Amadis af Galliens Vaabendrager, var Greve af en landfast

Ø, og dog læser man om ham, at han stedse talte til sin Herre med Hatten i Haanden, *more turquesco*, med bøjet Hovede og krum Ryg. Hvad skal man sige om Gasabal, Don Galaors Vaabendrager, der var saa tavs, at hans Navn for at klargøre os Ypperligheden af denne hans vidunderlige Tavshed kun en eneste Gang nævnes i hin storartede og sandfærdige Historie. Af det, jeg her har sagt dig, Sancho, kan du se, hvor stor Forskellen er paa Husbond og Dreng, paa Herre og Tjener, paa Ridder og Vaabendrager. Fra idag af maa du altsaa vide at behandle mig med større Ærbødighed og lade al Skæmten fare, thi paa hvilken Maade jeg end maatte vredes over dig, saa vil det altid gaa Lerpotten ilde. De Belønninger og Foræringer, jeg har lovet, kommer, naar Tid er, og kommer de ikke, saa er du dog i det mindste din Løn vis, som jeg allerede har sagt dig.“ „Jeg husker ret vel, at Deres Velbyrdighed har sagt det,“ svarede Sancho, „men maatte jeg ikke, for det Tilfældes Skyld, at Gavernes Tid ikke kom, og man var nødt til at holde sig til Lønningen, faa at vide, hvor meget en Vaabendrager hos en vandrende Ridder tjener for, og om hans Løn er maanedsviis eller dagviis som Haandlangernes?“ „Jeg tror ikke,“ sagde Don Quixote, „at Vaabendragerne har haft nogen bestemt Løn, og naar jeg ansatte dig for en saadan i mit Testamente, der ligger hjemme, var det, fordi man ikke véd, hvad der kan møde os, og jeg heller ikke véd, hvorledes Ridderskabet vil hævde sig i disse elendige Tider, lige saa lidt som jeg vilde, at min Sjæl skulde lide for smaa Ting i en anden Verden, thi i *denne* gives der ingen mere farlig Tilstand end vor, i vor Egenskab af Riddere paa Eventyr.“ „Det maa være sandt,“ sagde Sancho, „siden Støjen af en Valkemølle kunde forvirre og forurolige Sindet hos en saa drabelig vandrende Ridder som Deres Velbyrdighed. Men De kan forlade Dem paa, at jeg fra nu af aldrig skal aabne min Mund for at skæmte med Deres Velbyrdigheds Sager, men kun for at ære Dem som min Herre og Foresatte.“ „Gør det,“ sagde Don Quixote, „paa det at du kan leve længe paa Jorden! Thi næst efter Fader og Moder bør man ære sit Herskab, som om de var selve ens Forældre.“

XVIII. KAPITEL

Der handler om det storslaaede Eventyr med Mambrins Hjelm, og hvorledes den blev gjort til et rigt Bytte, samt om andre Ting, der hændte vor uovervindelige Ridder.

Derpaa begyndte det at smaaregne, og Sancho havde gerne set, at de søgte Ly i en af Valkemøllerne, men Don Quixote havde ved den latterlige Begivenhed fattet en saa umaadelig Af-sky for dem, at han paa ingen Maade var at overtale dertil. Han tog altsaa Vejen paa højre Haand, der førte ad en anden Kant end den, de havde fulgt Dagen i Forvejen. Det varede ikke længe, før Don Quixote fik Øje paa en Mand, som paa Hovedet havde noget, der glimrede som Guld. Neppe havde han set det, før han vendte sig til Sancho og sagde: „Det synes mig, Sancho, at de gamle Ordsprog farer med Sandhed, saasom alle Mundheld avles af Erfarenhed, der er Moder til al Slags Kundskab, men i Særdeleshed det Ordsprog, der siger: Lukkes én Dør i, saa lades en anden op. Jeg anfører dette, fordi hvis Lykken i Nat lukkede den Dør for os, som vi søgte, ved at bedrage os med Valkemøllerne, saa aabner den nu en anden ved et bedre og sikrere Eventyr, og ifald det ikke lykkes mig at gaa igennem den Dør, maa Skylden lægges paa mig alene og kan ikke skydes over paa mit Ukendskab til Valkemøller og den mørke Nat. Thi hvis jeg ikke tager fejl, saa kommer derhenne os en Mand i Møde, der bærer paa Hovedet Mambrins Hjelm, som gav mig Anledning til at aflægge den Ed, du husker.“ „Se Dem vel for, hvad De siger, Deres Velbyrdighed,“ sagde Sancho, „men endnu mere, hvad De gør, at det ikke bliver Valke til at valke os Sanserne i Lave.“ „Tror jeg ikke, Fanden plager det Menne-ske,“ sagde Don Quixote, „hvad har Hjelmen med Valkerne at gøre?“ „Det véd jeg ikke,“ sagde Sancho, „men hvis jeg nu, som jeg er vant til, kunde sige alting lige ud, saa kunde jeg min-tro anføre saa mange Grunde, at Deres Velbyrdighed maaske vilde indse, at De tager fejl i det, De siger.“ „Hvorledes kan jeg tage fejl i det, jeg siger, din tvivlende Forræder?“ sagde Don Quixote. „Sig mig, ser du ikke en Ridder, der kommer os i Møde paa en graa Hest og bærer en Guldhjelm paa Hovedet?“

„Alt, hvad jeg kan se og opdage,“ sagde Sancho, „er en Mand paa et graat Æsel ligesom mit, og han har paa Hovedet noget, der glimrer.“ „Og det er just Mambrins Hjelm,“ sagde Don Quixote, „rid du til Side og lad mig ene med ham, saa skal jeg uden at spille Tiden længere med unyttig Snak fuldføre Eventyret og bemægtige mig Hjelman, som jeg saa længe har atraaet.“ „Jeg skal gerne finde mig i at gaa til Side,“ sagde Sancho, „men jeg siger endnu en Gang: Gud give, det maa være rigtigt, og ingen Valker!“ „Jeg har allerede sagt dig, min Ven,“ sagde Don Quixote, „at jeg véd, hvad jeg siger og gør, men kommer du mig tiere med dine Valker, saa sværger jeg (og det én Gang for alle), at valke Sjælen ud af Livet paa dig.“ Sancho tav stille af Frygt for, at hans Herre skulde fuldbyrde Eden, der havde ligget ham saa færdig paa Tungen.

Sammenhængen med Hjelman og Ridderen, som Don Quixote saå, var imidlertid denne: Der var i denne Egn to Bønderbyer, hvoraf den ene var saa lille, at den hverken havde Apoteker eller Barber, og derfor betjente den store Landsbys Barber den lilles Indbyggere, blandt hvilke der var en, der trængte til at aarelades, og en, der skulde rages, hvorfor Barberen tog over til den og førte sit Bækken med sig. Nu føjede Skæbnen det saaledes, at det begyndte at regne, mens han var undervejs, og for at skaane sin Hat (som maaske var ny) satte han Barberbækkenet paa Hovedet; Bækkenet var poleret og lyste derfor i en halv Mils Omkreds. Han red paa et graat Æsel, som Sancho havde sagt, og Don Quixote fik heraf Lejlighed til at forestille sig, at det var en Ridder med Guldhjelm paa en Graaskimmel. (Thi alt, hvad han saå, forstod han med stor Lethed at tilpasse til sit vanvittige Riddervæsen og sine Fantasier om vandrende Riddere, der søgte Eventyr). Da han nu saå, at den arme Rytter var nær nok, sprængte han alt, hvad Rosinante kunde strække, ind paa ham uden at give sig i Snak med ham, med fremstrakt Lanse og det faste Forsæt at gennembore ham; men da han kom henimod ham, sagde han uden at standse Farten: „Forsvar dig, ynkelige Træl, eller afstaa godvilligt, hvad der med saa megen Føje tilkommer mig!“ Barberen, der uden at gøre sig Tanker om noget eller frygte noget saå dette Spøgelse komme farende ind paa Livet af sig, øjnede ikke anden Udvej til at undgaa Stødet

af hans Lanse end at lade sig falde baglæns ned af Æslet; men neppe havde han naaet Jorden, før han var paa Benene igen saa let som en Kat og rendte ind over Markerne med en saadan Hurtighed, at Vinden ikke vilde have kunnet indhente ham. I Faldet havde han tabt Barberbækkenet, hvormed Don Quixote lod sig nøje, idet han sagde, at denne Hedning havde handlet viselig ved at efterligne Bæveren, der, naar Jægeren forfølger den, ledet af et naturligt Instinkt i Flugten afbider det, for hvis Skyld den véd, den bliver forfulgt. Han befalede Sancho at tage Hjelm op, og da denne havde den mellem Hænder, sagde han: „Ved Gud, det er et smukt Barberbækken og sine otte Realer værd mellem Brødre.“ Derpaa gav han det til sin Herre, der straks satte det paa Hovedet, drejede det frem og tilbage, søgte efter den nederste Del, og da han ikke fandt den, sagde: „Den Hedning, til hvem denne berømte Hjelm først er smedet, har uden Tvivl haft et umaadelig stort Hoved; det værste er endda, at den nederste Halvdel af den mangler.“ Da Sancho hørte et Barberbækken blive kaldt en Hjelm, kunde han ikke bare sig for Latter, men hans Herres Vrede randt ham i Sinde og afbrød den paa Halvvejen. „Hvad ler du af, Sancho?“ spurgte Don Quixote. „Jeg ler ad det store Hovede, den Hedning har haft, som har ejet denne Hjelm, der paa et Haar ligner et Barberbækken.“ „Véd du, hvad jeg tænker, Sancho?“ sagde Don Quixote; „jeg bilder mig ind, at saa sjældent et Stykke som denne fortryllede Hjelm ved en eller anden forunderlig Hændelse maa være kommet i Hænderne paa Folk, der ikke har kendt dens Værd og uden at vide, hvad de gjorde, af Gerrighed har omsmeltet den halve Del af den, da de saá, at den var af det fineste Guld; af den anden Halvdel har de saa lavet dette, der, som du siger, ligner et Barberbækken. Men hvorledes det nu end forholder sig, saa er denne Forvandling mig aldeles ligegyldig, da jeg véd, hvorledes det hænger sammen, og saa snart vi kommer til en Smed, skal jeg lade den sætte i en saadan Stand, at ingen Hjelm i Verden skal overgaa den, ikke engang den, som Smedekunstens Gud forfærdigede til Krigens Gud. I Mellemtiden vil jeg hjælpe mig med den, som jeg kan; noget er dog bedre end slet intet, og i hvert Fald kan den da beskytte mig mod Stene.“ „Ja, rigtigt,“ sagde Sancho, „saafremt de ikke kastes med Slynger, som det

skete i Træfningen med de to Armeer, hvor Deres Velbyrdighed fik de blodige Tænder, og Blikdunken gik i Mask med den velsignede Drik, der nær havde kostet mig baade Lever og Lunge.“ „Det Tab gaar mig ikke saa meget til Hjerte, for du véd, Sancho, at jeg kan Recepten udenad.“ „Jeg med,“ sagde Sancho, „men hvis jeg laver den eller smager den i min Levetid, saa gid jeg maa dø paa Stedet, især da jeg ikke agter at vove mig ud ved Lejligheder, hvor jeg kunde faa den nødig; thi jeg har fattet det faste Forsæt at bruge mine fem Sanser til at vogte mig for at blive saaret eller komme til at saare andre! Hvad Himmelsprætningen angaar, da er det en anden Sag og noget, for hvilket man ikke saa let kan tage sig i Vare. Skulde noget saadant altsaa atter tilstøde mig, saa er der intet andet for end at trække Hovedet godt ned mellem Skuldrene, holde Vejret, lukke Øjnene og i Guds Navn flyve derhen, hvor Skæbnen og Dækkenet finder for godt.“ Da Don Quixote hørte det, sagde han: „Du er ikke nogen god Kristen, Sancho, siden du aldrig kan glemme en Fornærmelse, som man engang har tilføjet dig. Men vid, at ædle og højhjertede Sind ikke fæster sig ved Børnestreger. Hvilken Fod har man lammet for dig, hvad for et Ribben er knust, hvor har du Hul i Hovedet, siden du ikke kan glemme de Løjer, man har drevet med dig? Thi, alt vel overvejet, var det dog kun Spøg og Tidsfordriv, og hvis jeg ikke havde anset det derfor, vilde jeg forlængst være vendt tilbage dertil og for at hævne dig have anrettet større Ødelæggelse end Grækerne til Hævn for Helenas Rov, som, hvis hun havde levet i vor Tid, eller min Dulcinea i hin, kunde have været sikker paa ikke at opnaa et saadant Ry for Skønhed, som hun nu besidder.“ Derpaa udstødte han saa dybt et Suk, at det fløj lige op i Skyerne. „Godt,“ sagde Sancho, „lad det da have været Skæmt, siden Hævnen ikke kan blive til Alvor. Men jeg véd bedst, hvorvidt det var Alvor eller Skæmt, og jeg véd ogsaa, at det aldrig gaar mig af Minde, saa lidt som det gaar af mine Rygstykker. Men lad det nu være, som det er. Vil Deres Velbyrdighed sige mig, hvad vi skal gøre med Skimmelen, der ligner et graat Æsel, og som den Martin, Deres Velbyrdighed kastede til Jorden, har efterladt her uden Ejermænd. Thi at dømme efter den Hastighed, hvormed han tog til Bens og stak af, har han

ikke Lyst til nogensinde at hente det igen, og ved mit Skæg: den Graa er et godt Dyr.“ „Det var aldrig min Sædvane,“ svarede Don Quixote, „at plyndre dem, som jeg overvinder, og ej heller er det Riddersæd at fratage dem Hesten og lade dem drage bort til Fods, hvis Sejrherr den da ikke har mistet sin i Kampen; thi i dette Tilfælde er det tilladt at bemægtige sig den overvundnes Ganger som retmæssigt Bytte, vundet i ærlig Strid. Altsaa, Sancho, lad denne Hest eller dette Æsel, eller hvad du ellers vil udgive den for, blive, hvor den er. Thi saa snart dens Herre ser, at vi er borte, kommer han nok tilbage efter den.“ „Gud skal vide,“ sagde Sancho, „hvor gerne jeg vilde have haft det, eller i det mindste have byttet det bort for mit eget, som ikke synes mig at være fuldt saa godt. I Sandhed, Ridderskabets Love er strenge, naar de endog forbyder at bytte et Æsel bort for et andet, og jeg vilde gerne vide, om man heller ikke maatte bytte en Sadel, hvis man fik Lyst dertil.“ „I det Punkt er jeg ikke ganske sikker,“ sagde Don Quixote, „og da jeg er i Tvivl, vil jeg, indtil jeg modtager nøjere Underretning, tillade dig at bytte den, ifald du trænger meget haardt dertil.“ „Jeg trænger saa haardt til den, at jeg ikke kunde have den mere nødig, om Æselsridetøjet var til min egen Krop.“ Og da han nu var forsynet med denne Tilladelse, foretog han straks denne *mutatio capparum* og pyntede sit Dyr paa det fineste, idet han udstyrede det med alle mulige Smykkedele af det andet Æsels Efterladenskab. Da det var besørget, satte de sig til deres Frokost paa Marken og spiste af det erobrede Bytte paa Pakæslet; de drak af Vandet i den Bæk, der drev Valkemøllerne, men uden at vende Ansigtet hen imod dem, saa stor Modbydelighed havde de faaet for dem paa Grund af den Skræk, de havde indjaget dem. Efter at saaledes baade Vrede og Tungsind ganske var forsvundne, steg de til Hest, og uden at slaa ind paa nogen bestemt Vej (fordi vandrende Riddere jo har for Skik aldrig at vælge nogen bestemt Retning) red de, hvørhen Rosinante fandt for godt; thi dens Villie drog stedse dens Herres efter sig, og ogsaa Æslets, som ufravigeligt i trofast Kærlighed og Broderlighed fulgte efter Krikken, hvørhen den saagik. Trods alt kom de dog saaledes atter ud paa Kongevejen og drog hen ad denne paa Lykke og Fromme, uden nogen bestemt Plan.

Da de havde redet i nogen Tid, sagde Sancho til sin Herre: „Herre, nu vil jeg bede Deres Velbyrdighed om Tilladelse til at snakke lidt med Dem. Thi siden jeg fik denne haarde Befaling at skulle holde Mund, er der allerede ødelagt fire Tanker, ja, mere end det, i Maven paa mig. Og en, som just nu ligger mig paa Tungespidsen, vil jeg dog nødig lade forkomme ved at synke den igen.“ „Saa sig den frem,“ sagde Don Quixote; „men fat dig i Korthed; thi al Tale, der varer for længe, bliver ubehagelig.“ „Hvad jeg altsaa vilde sige, Herre,“ begyndte Sancho, „er, at jeg i nogle Dage har overvejet, hvor lidet der er at vinde ved at søge Eventyr i Udørkener og paa Afveje, som Deres Velbyrdighed gør det; thi selv naar De sejrriig gaar ud af de allerfarligste, er der dog ingen, som ser eller véd det, til stor Skade for Deres Velbyrdigheds Hensigter og Eventyrenes Værd. Derfor synes jeg (med al Respekt for Deres Velbyrdigheds bedre Omdømme), at vi skulde give os i Tjeneste hos en Kejser eller anden stor Herre, som ligger i Krig, og i hvis Tjeneste Deres Velbyrdighed kunde vise Deres Tapperhed, store Styrke og sjældne Begavelse; naar den Herre, vi tjente, såå det, kunde han ikke undlade at belønne enhver af os efter hans Fortjenester, og der kunde saa heller ikke fattes Deres Velbyrdighed paa en, der vilde optegne Deres Bedrifter til et evigtvarende Minde. Om mine egne vil jeg ikke tale, jeg ønsker paa ingen Maade at gaa udenfor de Grænser, der er draget for en Væbner; skønt jeg vil sige saa meget, at hvis det i Ridderskabet var Skik at optegne Vaabendragernes Bedrifter, vilde mine heller ikke være at kimse ad.“ „Du taler ikke ilde, Sancho,“ sagde Don Quixote, „men før det lader sig gøre, er det nødvendigt for en Ridder at drage Verden rundt og søge Eventyr for at sætte sig i Anseelse og gøre sit Navn bekendt og berømt, at Rygtet om hans Bedrifter kan komme til Hoffet før han selv. Ja, naar han drager til en eller anden stor Monarks Hof, maa endog Gadedrengene, naar de ser ham komme ind ad Porten, forsamle sig om ham, følge efter ham og raabe: Dette er Ridderen af Solen, eller Slangen, alt efter det Sindbillede eller Vaabenmærke, han har udført sine Bedrifter under. Dette er, siger man, Sejrherreren i Tvekampen med den vældigt stærke Kæmpe Brocabruno; det er ham, der har hævet den Fortryllelse, der i over ni Hundrede

Aar har hvilet over Stormamelukken af Persien. Saaledes gaar da hans Gerningers Udbredelse fra Mund til Mund, og ved Lyden af Tumlen af Drengene og Folket, der stimler sammen om ham, drages Kongen hen til Slotsvinduet; saa snart han ser Ridderen, kender han ham straks enten paa hans Vaaben eller paa Sindbilledet i hans Skjold og er nødt til at sige: Iler fluks, mine Riddere, saa mange I er, for at modtage Ridderskabets Krone, som kommer dør! Paa hans Befaling haster de alle ud. Kongen selv møder ham midt paa Trappen, omfavner ham paa det inderligste, kysser ham paa Kinden og leder ham ved Haanden ind i Dronningens Gemak, hvor Ridderen finder hende og Prinsessen, hendes Datter, der er en af de allerdejlige og fuldkomneste Damer, som man overhovedet kan finde i alle de hidtil opdagede Lande her paa Jorden. Nu sker det, at i samme Øjeblik hun fæster sine Øjne paa Ridderen, og han ser paa hende, mener de hver især snarere at se noget guddommeligt end noget menneskeligt, og uden at de véd hvorledes eller hvordan, finder de sig indviklet og besnæret i Kærlighedens Garn og meget hjerteklemte, fordi de ikke véd, hvorledes de skal faa Lejlighed til at aabenbare hinanden deres Anliggender og Sjælsattraa. Derpaa bliver han upaatvivlelig ført ind i et prægtigt Værelse paa Slottet, hvor man affører ham hans Harnisk og ifører ham en rig Purpurkaabe, og saa han godt ud i Vaaben, tager han sig pyntet ulige skønnere ud. Han spiser til Aften med Kongen, Dronningen og Prinsessen, fra hvilken han ikke vender sit Blik, men dog er han meget forsigtig for de omstaaendes Skyld, og hun paa sin Side iagttager samme Forsigtighed, da hun, som jeg har sagt, er en meget forstandig Dame. Naar Taflet er til Ende, kommer der pludselig en hæsleg lille Dværg ind ad Salsdøren, ledsaget af sin skønne Frue, der gaar mellem to Kæmper; hun fortæller de tilstedeværende et vist Eventyr med en gammel Troldmand, og at den, der sejrrig kan føre det til Ende, bør anses for den bedste Ridder i Verden. Straks byder Kongen alle dem, der er tilstede, at prøve dette Eventyr. Men ingen kan komme til Ende dermed undtagen den fremmede Ridder, til Ære for ham og ikke mindre til Glæde for Prinsessen, der priser sig lykkelig, fordi hun har fæstet sine Tanker ved saa værdigt et Formaal.

Men det allerbedste er, at denne Konge, Fyrste, eller hvad han nu er, just fører en meget haard Krig med en anden Hersker, der er lige saa mægtig som han. Hvorpaa den fremmede Ridder (naar han har opholdt sig nogle Dage ved Hoffet) beder ham om Tilladelse til at tjene ham i denne Krig. Kongen giver ham den yderst villigt, og Ridderen kysser med stor Artighed hans Haand som Taksigelse for denne Naade. Samme Nat tager han Afsked med sin Herskerinde i Haven, ved Vinduesgitteret til hendes Sovegemak, et Sted, hvor de ofte før har talt med hinanden ved en Frøkens Hjælp, som har Prinsessens Fortrolighed og er inde i hele Sagen. Han sukker, og hun besvimer; Frøkenen henter Vand og er meget bekymret, fordi det allerede begynder at dages, og hun frygter for sit Herskabs gode Navn, hvis nogen skulde mærke det. Endelig kommer Prinsessen til sig selv igen og rækker gennem Gitteret sine snehvide Hænder ud til Ridderen, som kysser dem tusind og atter tusind Gange og væder dem med sine Taarer. Derpaa træffer de Aftale om, hvorledes han bedst kan give Prinsessen Underretning om sin gode eller onde Skæbne, og hun beder ham om ikke at vise unødigt Forvovenhed, hvad han med dyre Eder lover. Nu begynder han paany at kysse hendes Hænder og siger hende et saa vemodigt Farvel, at han er færdig at opgive Aanden. Derpaa gaar han ind i sit Kammer og kaster sig paa sit Leje, men kan ikke sove af Angst og Hjerteklemmelse over denne Skilsmisse. Han staar meget tidligt op og gaar hen for at tage Afsked med Kongen, Dronningen og Prinsessen. Da han har sagt de to første Farvel, hører han, at Prinsessen er syg og ikke kan tage imod nogen. Ridderen tror, at det er af Bedrøvelse over hans Bortrejse, hvorover hans Hjerte bliver saa bevæget, at der kun mangler lidet i, at han rører sin Smerte. Prinsessens Fortrolige er til Stede, lægger Mærke til alting og gaar for at berette sit Herskab det. Hun tager imod hende med Taarer og siger, at det, der nager hende mest, er, at hun ikke véd, hvem Ridderen er, og om han er af kongeligt Blod. Frøkenen trøster hende med, at saa stor Artighed, Levemaade og Tapperhed, som Ridderen besidder, kun kan findes hos kongelige eller andre mægtige Personer. Dette lindrer hendes Sorg, og hun anstiller sig munter, for at hendes Fader ikke skal fatte Mistanke om noget, og to Dage efter viser hun sig atter offentligt. Ridderen er imidlertid

rejst bort; han slaas i Krigen, betvinger Kongens Fjender, erobrer mange Stæder, vinder mange Feltslag, kommer tilbage til Hoffet og genser sin Herskerinde paa det sædvanlige Sted, hvor de beslutter, at han skal begære hende til Hustru af Kongen som Belønning for sine Tjenester. Men Kongen vil ikke give ham hende, fordi han ikke véd, hvem han er. Hvordan det nu gaar eller ikke, hans Kone bliver hun alligevel, enten ved Voldførsel eller paa anden Maade, og inden længe anser Kongen sig meget lykkelig ved at have ham til Svigersøn; thi han faar Vished for, at Ridderen er en mægtig Konges Søn, jeg véd ikke ret i hvilket Rige, da jeg ikke tror, det findes paa Landkortet. Derpaa dør Kongen, Prinsessen arver Riget; kort sagt: Ridderen er Konge. Nu har han Evne til at belønne sin Vaabendrager og alle dem, der har hjulpet ham med at stige til en saa høj Værdighed. Han gifter sin Vaabendrager med en af Prinsessens Frøkener, uden Tvivl med hende, der hjalp dem til Rette i deres Kærlighed, og som er en mægtig Hertugs Datter.“

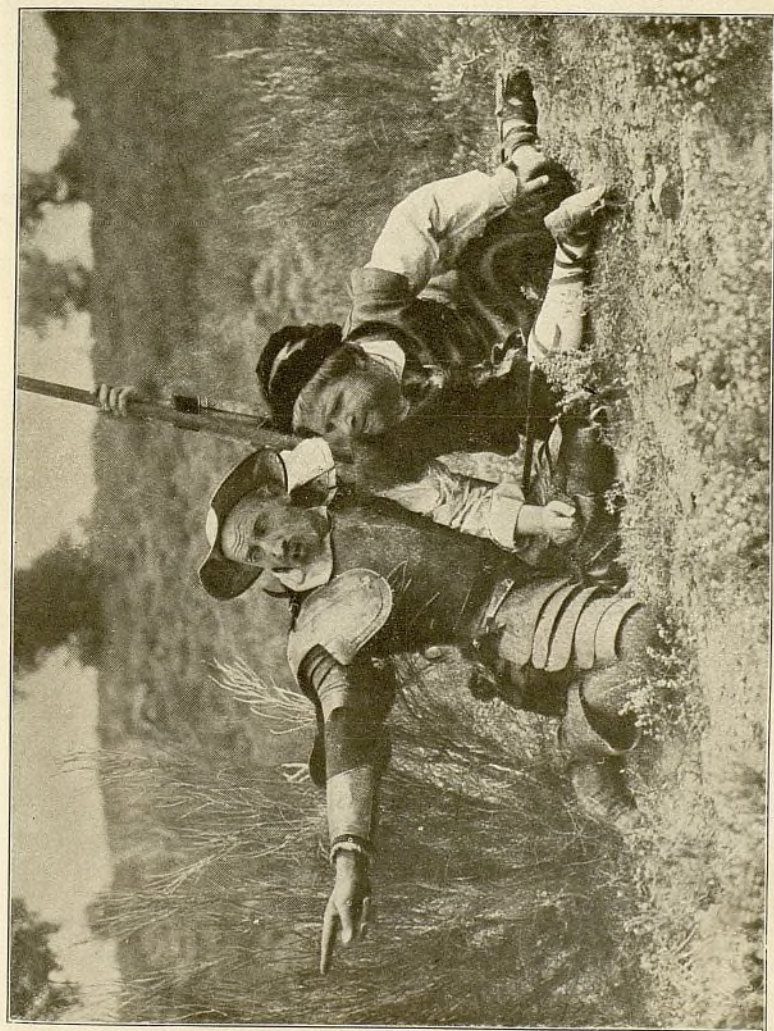
„Det kan jeg lide, og ærligt Spil!“ sagde Sancho; „det vil jeg holde mig til! Thi jeg tror sikkert, det vil træffe ind lige efter Bogstaven med Deres Velbyrdighed, som nu kalder Dem Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse!“ „Det er der ingen Tvivl om,“ sagde Don Quixote, „thi paa samme Maade og med samme Rækkefølge af Begivenheder, som jeg her har fortalt dig, er de vandrende Riddere steget til Rang af Konger og Kejsere, og gør det endnu. Nu har vi kun tilbage at se os om efter en kristelig eller hedensk Konge, der fører Krig og har en dejlig Datter; men det har vi jo Tid til at tænke over, da vi først, som jeg har sagt dig, maa skabe os et Ry andetsteds, for at det kan naa Hoffet før end vi. Desuden er der endnu en Ting i Vejen; thi selv om vi nu sætter, at der findes en Konge med Krig og en dejlig Datter, og at jeg allerede har indlagt mig et udødeligt Ry over hele Verden, saa véd jeg dog ikke, hvorledes jeg skal mage det saaledes, at jeg bliver af kongeligt Blod, eller i det mindste en naturlig Søn af Kejseren; thi jeg er bange for, at Kongen uden Hensyn til alle mine kække Bedrifter vil afslaa at give mig sin Datter til Kone, dersom han ikke i Forvejen har faaet nøjagtig Oplysning om, at jeg er Medlem af et Kongehus. Hvad jeg burde opnaa ved min Arm, frygter jeg, at denne Man-

gel vil berøve mig. Vel sandt, jeg er en Herremand fra ældgammel Tid og af et bekendt Hus, en Mand, der besidder Formue og Grundejendom, en Mand, mod hvem enhver Forbrydelse efter Loven bliver sonet med en Bøde paa fem Hundrede Dukater, og den Trolldmand, som skriver min Historie, kunde maaske forske saa dybt i min Slægtstavle, at han til sidst fandt, at jeg i femte eller sjette Led nedstammede fra en Konge. Thi du maa vide, Sancho, at der er to Slags Stamtavler i Verden: Den ene Slags begynder fra Fyrster og Monarker og tager, alt som Tiden gaar, mere og mere af lige som en omvendt Pyramide; den anden Slags begynder fra Folk af ringe Byrd og stiger fra Trin til Trin, indtil deres Efterkommere tilsidst bliver store Herrer. Hele Forskellen imellem dem bestaar altsaa deri, at de første ikke mere er, hvad de har været, og de andre er, hvad de forhen ikke var. Det er altsaa meget muligt, at jeg kunde høre til de første, og at det kunde bevises, at jeg nedstammede fra et fornemt og mægtigt Hus, hvilket vilde og maatte stille Kongen, min Svigerfader, tilfreds. Og kan det ikke det, saa maa Prinsessen i hvert Fald elske mig saa inderligt, at hun, selv om hun er overbevist om, at jeg er en Keddelflikkers Søn, dog imod sin Faders Villie vil gøre mig til sin Herre og Gemal; og hvis hun ikke gør det, saa bortfører jeg hende og bringer hende et eller andet Sted hen, hvor jeg selv lyster, indtil Tiden eller Døden har gjort Ende paa hendes Forældres Vrede.“ „Her kommer det Tilfælde,“ sagde Sancho, „hvorom de følelsesløse siger: det er en Gæk, der beder, naar han kan tage; skønt det maaske passede endnu bedre at sige:

Hellere springe af Buskene frem,
end vente paa Forbøn i fornemme Hjem.

Hvis derfor Kongen, Deres Velbyrdigheds Svigerfader, ikke godvilligt vil lade Dem faa Prinsessen, min naadige Frue, saa synes jeg, at De gør ganske Ret i at bortføre hende, som De siger, De vil. Det værste er, at den stakkels Vaabendrager maa smøre sig om Munden med Taalmodighed, indtil de bliver forligte igen og kommer i Besiddelse af Riget; han maa vente paa sin Belønning, med mindre den Frøken, som skal være hans

Kone, følger med Prinsessen, og han da kan prøve sin Lykke med hende, indtil Forholdene forandrer sig; for jeg synes, at hans Herre straks maa kunne give ham hende til retmæssig Ægtehustru.“ „Det kan ingen modsætte sig,“ sagde Don Quixote. „Naar saa er,“ sagde Sancho, „behøver vi kun at befale os Gud i Vold og lade Skæbnen sørge for at føre os paa den rette Vej.“ „Gud give, Sancho,“ sagde Don Quixote, „at alting maa gaa, som jeg ønsker, og du trænger til det. Lad dem blive i Dyndet, som elsker Dyndet.“ „Ved Gud, saaledes skal det være,“ sagde Sancho; „hvad mig angaar, er jeg en gammel Kristen, og jeg synes, det er mer end nok til at blive Greve.“ „Nok, og mere end nok,“ sagde Don Quixote, „men selv om det ikke var det, gør det heller ikke noget; thi naar jeg er Konge, kan jeg adle dig, uden at du betaler for det eller paa anden Maade yder mig Tjenester til Gengæld. Og har jeg gjort dig til Greve, saa bliver du med det samme Ridder, og Folk kan sige, hvad de vil, de maa dog kalde dig: Naadige Herre, hvor surt det saa falder dem.“ „Saa kan de sandelig tro,“ sagde Sancho, „at jeg skal sørge for at bringe min Kittel i Anseelse.“ „Titel skal du sige,“ sagde Don Quixote. „Det kan gerne være,“ sagde Sancho, „jeg mente kun, at jeg nok skulde vide at føre mig. Jeg var engang Pedel i et Broderskab, og Pedelkaaben klædte mig saa godt, at alle Folk var enige om, at jeg burde være Forstander for Broderskabet. Hvor ganske anderledes vil jeg da ikke kunne optræde, naar jeg kan hænge den lange Hertugkaabe om Skuldrene, eller efter fremmede Grevers Skik klæde mig helt i Guld og Perler. Jeg tror for vist og sandt, at Folk vil gaa hundrede Mil for at se mig.“ „Ja, du vil se godt ud,“ sagde Don Quixote; „men du bliver nødt til at lade dit Skæg klippe oftere, for saa tykt, forvildet og uordentligt, som det nu er, naar du ikke studser det mindst hveranden Dag, kan du ikke have det; man kan paa et godt Bøsseskuds Afstand se, hvem du er.“ „Det er der gode Raad for,“ sagde Sancho, „jeg behøver jo kun at holde en Barber i mit Hus paa Ugeløn; ja, hvis det gjordes nødig, kunde jeg jo lade ham trave bagefter mig, ganske som en Staldmester hos en af de store Herrer.“ „Hvoraf véd du,“ spurgte Don Quixote, „at store Herrer lader deres Staldmestre trave bagefter sig?“ „Det skal jeg sige De-

Et nyt Eventyr nærmer sig.

10. 12. 1911. 12. 12. 1911.

res Velbyrdighed," svarede Sancho, „for nogle Aar siden opholdt jeg mig en Maanedes Tid i Residensen, og der saá jeg en Herre komme ridende; han var ganske lille bitte, men Folk sagde, det var en af de Store; bagefter ham fulgte en til Hest, og hvad-enten han vendte sig til den ene Side eller til den anden, vendte den anden sig med, saa at det grangivelig saá ud, som det var hans Hale. Jeg spurgte, hvorfor han aldrig red ved Siden af ham, men stadig bag ved ham. Man svarede mig, at det var hans Staldmester, og at det var Skik blandt de Store at have ham bagefter sig. Fra den Tid af har jeg vidst det saa godt, at jeg aldrig har glemt det.“ „Jeg maa tilstaa, at du har Ret," sagde Don Quixote, „og at du lige saa godt kan tage din Barber med dig. Alle Moder er ikke opfundne paa én Gang, men er kommet op efterhaanden; du kunde altsaa meget vel blive den første Greve, der lod sin Barber følge bagefter sig; desuden viser man den større Tiltro, der rager ens Skæg, end den, der sadler ens Hest.“ „Lad De mig sørge for at faa Barberen," sagde Sancho, „naar Deres Velbyrdighed blot vil sørge for at blive Konge og gøre mig til Greve.“ „Derved bliver det," sagde Don Quixote, og da han hævede Blikket, saá han det, som skal fortælles i næste Kapitel.

XIX. KAPITEL

Om den Frihed, som DON QUIXOTE gav mange Ulykkelige, der imod deres Villie førtes et Sted hen, hvor de helst ikke vilde være.

Sidi Hamet Benengeli, den arabiske Forfatter fra la Mancha, beretter i denne alvorlige, højt klingende og højst beskedne, elskværdige og fantastiske Historie, at efter at den Samtale mellem den berømte Ridder Don Quixote af Mancha og hans Vaabendrager Sancho Panza, hvorom han fortæller i Slutningen af det attende Kapitel, var til Ende, hævede Don Quixote Blikket og saá, at der paa Vejen kom tolv Personer henimod dem til

Don Quixote. I.

Fods; de var ved Halsene sammenheftede med en stor Jernkæde som Kuglerne paa en Rosenkrans og havde alle Lænker om Haandlekene. To Mænd til Hest og to til Fods fulgtes med dem; de to til Hest var forsynede med Musketter, og de to til Fods med Spyd og Sværd. Saa snart Sancho fik Øje paa dem, sagde han: „Det er Kongens Slaver, som Svøben tvinger til at ro Galejerne.“ „Tvinger? Hvorledes skal jeg forstaa det?“ spurgte Don Quixote; „er det muligt, at Kongen kan øve Tvang mod nogen?“ „Det mener jeg ikke,“ svarede Sancho, „men det er Folk, som for deres Forbrydelsers Skyld nødes til at tjene Kongen paa Galejerne.“ „Hvorledes du end drejer det,“ sagde Don Quixote, „saa er Meningen jo dog den, at disse Mennesker, som kommer os i Møde, maa bøje sig for Magten og ikke gaar godvilligt.“ „Det er vist nok,“ sagde Sancho. „En skøn Lejlighed for mig,“ sagde hans Herre, „til at udøve min Pligt, som er at hæmme al Slags Vold og støtte og hjælpe de betrængte.“ „Jeg advarer Deres Velbyrdighed,“ sagde Sancho, „Retten, det vil her sige: Kongen, øver ikke Vold eller Forurettelser mod slige Folk som disse; denne Revselse er en Straf for deres Forbrydelser.“

Galejsslaverne var imidlertid kommet hen til dem, og Don Quixote bad i yderst høflige Vendinger Vagten, der førte dem, om at gøre ham den Tjeneste at belære ham om og berette ham Aarsagen eller Aarsagerne til, at disse Folk blev ført afsted paa denne Maade. En af dem til Hest svarede ham, at det var Galejsslaver, der tilhørte Hans Majestæt og nu blev ført til Galejerne, hvilket var alt, hvad han vidste at sige ham, og hvad han behøvede at vide. „Hvorom alting er,“ svarede Don Quixote, „saa vilde jeg gerne kende Aarsagen til hver enkelt af disse Menneskers Ulykke.“ Han fremførte tillige med saa megen Anstand adskillige andre Grunde til sit Videbegær, at den anden Rytter sagde: „Skønt vi har en Fortegnelse over alle disse Ulykkelige og en Afskrift af Dommen over hver enkelt af dem, har vi dog ikke nu Stunder til at tage dem frem eller læse dem for Dem. Men Deres Velbyrdighed behøver jo blot at nærme sig og udspørge dem selv om det, De forlanger at vide; de vil vist ikke tage i Betænkning at fortælle Dem det, da det er Folk, der finder Behag i at stadfæste deres Ondskab saavel ved Tale som ved Gerninger.“

Da vor Ridder havde faaet denne Tilladelse (som han nok havde taget sig, ifald den ikke var blevet ham givet), nærmede han sig til de lænkede og spurgte den første, hvilken Forbrydelse der var Aarsag til, at han blev ført afsted paa saa haard en Maade. Han svarede, at han havde en heftig Forelskelse at takke for denne Medfart. „Det kan umuligt være den rette Grund,“ sagde Don Quixote, „thi dersom Forelskelse kunde smede nogen paa Galejerne, saa havde jeg været der for mangen god Dag siden.“ „Min Forelskelse var ikke ganske af den Art, som Deres Velbyrdighed tænker,“ svarede Galejslaven, „for jeg havde i den Grad forgabet mig i en Kurv med Lintøj, at jeg af al Kraft trykkede den mod mit Bryst, og dersom Politiet ikke havde revet den ud af mine Arme, saa havde jeg ikke godvilligt ladet den fare lige til dette Øjeblik. Jeg blev taget paa fersk Gerning, der behøvedes ingen Pinebænk, og Enden paa Sagen blev den, at mine Skuldre skulde fejes med hundrede Afviskere, og at jeg tilmed skulde pløje den blaa Mark i tre Aar, efter hvis Forløb alt skal være dødt og magtesløst.“ „Pløje den blaa Mark? Hvad betyder det?“ spurgte Don Quixote. „Det er at ro paa Galejerne,“ svarede den lænkede, der var en Knøs paa omtrent tre- til fireogtyve Aar og sagde sig at være barnefødt i Piedra-hita. Don Quixote rettede det samme Spørgsmaal til en anden, der ikke svarede et Ord, men gik meget tungsindig og bedrøvet. Den første førte derfor Ordet for ham og sagde: „Denne Mand, Herre, sendes bort som Kanariefugl, det vil sige: for sin Musik og Sang.“ „Hvorledes,“ sagde Don Quixote, „sendes Folk paa Galejerne, fordi de er Musikere og Sangere?“ „Ja, Herre,“ svarede Slaven, „der er intet, der er værre end at synge i Beængstelsen.“ „Da har jeg hørt sige,“ indvendte Don Quixote, „at den, der synger, lindrer sit Onde.“ „Tværtimod,“ svarede Slaven, „har man sunget én Gang, maa man græde hele sin Livstid.“ „Det begriber jeg ikke,“ sagde Don Quixote. Men en af Vagten sagde til ham: „Hr. Ridder! Blandt disse ugudelige Kroppe betyder det: at synge under Beængstelsen, at gaa til Bekendelse paa Pinebænken. Denne Synder kunde ikke udholde Torturen, men tilstod sin Forbrydelse, nemlig Tyveri af Heste og Kreaturer, og da hans egen Bekendelse vidnede imod ham, blev han dømt til seks Aar paa Galejerne efter først at have

faaet to Hundrede Slag Kagpisk paa Ryggen. Han gaar stedse tankefuld og bedrøvet afsted, fordi de andre Røvere, der har faaet samme Straf som han, behandler ham ilde, foragter, haa-ner og spotter ham, fordi han er gaaet til Bekendelse og ikke har haft Mod nok til at fastholde sin Benægtelse; thi, siger de, der er lige saa mange Stavelser i Nej som i Ja, og den Misdæder er lykkelig, hvis Liv og Død ligger paa hans Tunge, og mod hvem der ikke er Bevis eller Vidner. Det synes mig, at de ikke har saa helt Uret heri.“ „Jeg er af samme Mening,“ sagde Don Quixote.

Nu gik han hen til en tredie og adspurgte ham paa samme Maade som de andre; denne svarede hurtigt og frækt: „I Mangel af ti Dukater maa jeg ro i fem Aar paa Galejerne.“ „Jeg vil med største Redebonhed give tyve,“ sagde Don Quixote, „for at befri eder for denne Besværlighed.“ „Det forekommer mig,“ sagde Slaven, „ligesom at være midt ude paa Havet med mange Penge og dog at maatte dø af Sult uden at kunne faa, hvad man trænger til; for havde jeg i rette Tid haft de tyve Dukater, Deres Velbyrdighed nu tilbyder mig, og kunnet forgylde Dommerens Hænder med dem og sætte Fart i min Prokurator, saa vilde jeg i denne Time have gaaet fri og frank i Toledo og ikke her, i Kobbøl som en Hund. Men Gud er stor — Taalmodighed! Saa faar ogsaa det en Ende!“ Derpaa kom Don Quixote til den fjerde; det var en gammel Mand af et ærværdigt Udseende, med et hvidt Skæg, der naaede ham langt ned paa Brystet; saa snart han hørte Ridderens Spørgsmaal om, hvorfor han befandt sig her, stak han bitterlig i at græde, uden at svare et Ord. Men den femte lankede tjente ham til Tolk og sagde: „Denne ærlige Mand skal tjene Kongen til Søs i fire Aar og er først som sædvanligt blevet ført gennem Gaderne med stor Stads og til Hest.“ „Rimeligvis siddende baglæns paa et Æsel og med Halsjernet paa,“ sagde Sancho Panza. „Ganske rigtigt,“ svarede Slaven, „og Aarsagen til, at han er blevet idømt denne Straf, er, at han opsøgte smukke Piger til Næstens Fornøjelse; ganske vist har jeg hørt sige, at denne gode Herre ikke alene sendes bort som Ruffer, men ogsaa, fordi han har vist igen og befattet sig med den sorte Kunst.“ „Dersom I ikke havde tilføjet dette om den sorte Kunst, men ladet det blive ved Rufferiet alene,“ sagde Don Quixote, „saa burde han ikke være sendt til Ga-

lejerne, undtagen for at føre Befalingen over dem som General til Søs; en Ruffers Embede kræver nemlig megen Forstand og Snedighed og er saa vigtigt og nødvendigt i en velindrettet Stat, at det kun burde betros til erfarne og veloplærte Folk. Der burde lige saa vel beskikkes Opsynsmænd, som skulde undersøge deres Duelighed, der skulde beklæde denne Post, som der findes saadanne ved alle andre Embeder; deres Antal burde fastsættes og bekendtgøres, som det sker med Børsmæglerne. Derved vilde mange onde Følger og Ulykker afværges, som kun kommer af de Folks Uvidenhed og Mangel paa Forstand, der bruges i dette Embede, saasom: tossede Kvinder, der véd lidet eller intet, unge Pager og Spillefugle, der har saa liden Erfaring, at de ved de betydeligste Lejligheder, hvor alt er afhængigt af et godt Indfald, bliver staaende med Tungen i Munden og Hænderne i Skødet uden at vide, hvad der er højre eller venstre. Jeg kunde sige endnu langt mere og anføre mange Grunde, hvorfor det vilde være nyttigt at udvise Kræsenhed i Valget af de Personer, der skal forestaa et saa nødvendigt Embede i Staten, men her er ikke Stedet dertil. Ved Lejlighed skal jeg nok gøre dem, der kunde gennemføre sligt, Forestillinger desangaaende. Nu vil jeg kun sige, at den Medynk, jeg følte ved at se dette sølvhvide Haar og ærværdige Ansigt saa haardt medhandlet for Rufferi, forsvandt ved at høre Tilføjelsen: den sorte Kunst — skønt jeg meget vel véd, at der ikke er nogen Magt i Verden, hvorved Villien kan undertvinges, som nogle enfoldige tror. Vor Villie er fri, og hverken Urter eller Besværgelser formaar noget over den. Alt, hvad disse tossede Kvinder og løgnagtige Skurke kan gøre, er at tilberede en giftig Drik, hvorved Menneskenes Hjerne forvildes, for derved at bilde andre ind, at de har Magt til at opvække Kærlighed, skønt det dog, som jeg sagde, er en Umulighed at tvinge Villien.“

„Saaledes forholder det sig virkelig,“ sagde den gode Gamle, „og hvad angaar den sorte Kunst, saa er jeg i Sandhed ganske uskyldig; men Rufferiet kan jeg ikke nægte — jeg troede blot ikke, der var noget ondt deri. Min Hensigt var, at hele Verden skulde forlyste sig, leve fredeligt og samdrægtigt, uden mindste Kiv eller Trætte, og jeg ventede intet mindre end, at mine resværdige Bestræbelser skulde sende mig derhen, hvorfra jeg ikke

kan vente at vende tilbage, dels paa Grund af Alderens Byrde, og dels fordi jeg ikke kan blive af med mit Vand, hvilket volder mig megen Pine.“ Da han havde sagt dette, stak han paany saa bitterligt i at græde, at Sancho blev rørt over ham, tog en halv Sølvreal frem af sin Barm og gav ham den i Al-misse.

Imidlertid fortsatte Don Quixote sine Undersøgelser og spurgte en ny Fange om hans Forbrydelser; denne svarede langt mere muntert end den forrige: „Jeg sendes derud, fordi jeg har spøgt uden Maal og Maade med to af mine Søskendebørn, der var mine kødelige Slægtninge, og to andre Søstre, som dog ikke var mine kødelige Slægtninge. Kort sagt, jeg spøjte saadan med dem alle, at Slægtskabet efterhaanden blev saa indviklet, at ingen Lærer i Kirkeret vilde have kunnet udrede det. Min Skyld blev bevist, jeg savnede Venner; jeg kunde ingen Penge opdrive og stod paa Nippet til at faa Løkken om Halsen, da jeg blev dømt til seks Aar paa Galejerne. Jeg fandt mig deri; det er en velfortjent Straf. Jeg er ung, og hvis jeg lever, kan jeg indhente det hele igen. Hvis De, Hr. Ridder, altsaa har noget paa Dem, hvormed De kan hjælpe os ulykkelige, saa vil Gud lønne Dem det i Himlen, og vi skal her paa Jorden aldrig aflade i vore Bønner at anraabe om Liv og Helsen for Deres Velbyrdighed med den Bøn, at Han vil skænke Dem saa lang og ypperlig en Levetid, som Deres Velbyrdighed fortjener.“ Den, der sagde dette, gik klædt som en Pebling, og Vagten fortalte, at han var godt skaa-ret for Tungebaandet og meget stiv i Latinen.

Efter ham fulgte et Menneske af et meget kønt Udseende, vel omtrent tredive Aar gammel, men naar han vilde se paa noget, søgte det ene Øje efter det andet. Han var lænket paa anden Vis end de øvrige, thi han havde en Kæde om Foden, saa stor, at den naaede ham rundt om hele Kroppen. Om Halsen havde han to stærke Jernringe, hvoraf den ene holdt Kæden, og den anden var af dem, der kaldes: *Vogt Vennen* eller *Se frisk op*. Fra denne Ring gik tvende Jern ned, som naaede ham til Bæltet og sluttede med et Armbaand paa hver, i hvilket Hænderne hvilede paa en saadan Maade, at det var ham umuligt at føre dem til Munden eller bøje Hovedet ned til Hænderne. Don Quixote

spurgte, hvorfor dette Menneske var belagt med saa meget Jern fremfor de andre. Vagten svarede ham, at det var, fordi han alene havde begaaet flere Misgerninger end alle de andre til Hobe, og fordi han var saadan en Vovehals og Gavtyv, at uagtet de førte ham afsted saa stærkt bundet, var de dog ikke sikre paa ham, saa snart de ikke havde et Øje paa hver Finger. „Hvori bestaar da hans store Forbrydelse,“ sagde Don Quixote, „da han ikke er blevet tilkendt anden Straf end at ro paa Galejerne?“ „Den Tjeneste skal han passe i ti Aar,“ sagde Vagten, „og det er det samme som at være levende begravet. Man har sagt alting om ham, naar man fortæller, at denne gode Karl er den berømte Ginés de Pasamonte, eller som han i Almindelighed kaldes, Ginesillo de Parapilla.“ „Saa stille, min Hr. Kommissær!“ tog Slaven Ordet, „vi er ikke her for at fortolke Navne eller Tilnavne. Jeg hedder Ginés og ikke Ginesillo; Pasamonte er mit Familienavn og ikke Parapilla, som Deres Velbyrdighed siger; og vilde enhver tage Vare paa sig selv, saa fik ingen Stunder til at bekymre sig om andre.“ „Stem ikke Tonen saa højt, min durkdrevne Hr. Gavtyv,“ svarede Kommissæren, „eller jeg skal stoppe Munden paa dig, saa det skal knage i dine Kæbeben.“ „Man ser nok, at Mennesket spaar, men Gud raa'r,“ svarede den lænkede, „dog kommer der vel en Dag efter denne, og saa skal jeg nok lære visse Folk, om jeg hedder Ginesillo de Parapilla eller ej.“ „Kaldes du da ikke saaledes, din Løgnhals?“ sagde Vagten. „Jo, vist gør jeg det,“ sagde Ginés, „men jeg skal nok sørge for, at man ikke kalder mig saaledes, eller jeg vil rive Haaret af mig; hvor og naar, fortæller jeg kun til mig selv. Hr. Ridder, ifald De har noget at give os, saa giv os det med det samme, og gaa saa Deres Vej med Gud. Deres Nysgerrighed efter at lære hver enkelts Levnedsløb at kende falder os meget kedsommelig. Vil De endelig kende mit, saa kan jeg sige Dem, at jeg er Ginés de Pasamonte, hvis Levned er skrevet af disse mine Fingre.“ „Deri taler han sandt,“ sagde Kommissæren, „han har selv skrevet sin Historie, og det saa godt, som man kan ønske det, men Bogen er sat i Pant i Fængslet for to Hundrede Realer.“ „Og jeg agter at indløse den igen,“ sagde Ginés, „om den saa skulde koste mig to Hundrede Dukater.“ „Er den da saa ypperlig?“ spurgte Don Quixote. „Den er yp-

perligere end *Lazarillo fra Tormes* og alle de Bøger af denne Art, som er eller vil blive skrevet. Alt, hvad jeg kan sige Deres Velbyrdighed om den, er, at den rummer store Sandheder, og til lige saa muntre og lærerige Sandheder, at ingen Opdigtelser kan maale sig med dem.“ „Hvad hedder Bogen?“ spurgte Don Quixote. „*Ginés af Pasamontes Levned*,“ svarede han selv. „Er den helt fuldendt?“ spurgte Don Quixote. „Hvorledes kan den fuldendes, saa længe mit Liv ikke har Ende?“ svarede han; „det, der er skrevet, gaar fra min Fødselstid indtil det Øjeblik, da jeg sidst blev smedet til Galejen.“ „Har I da været der før?“ spurgte Don Quixote. „I Guds og Kongens Tjeneste har jeg allerede været der i fire Aar og er ganske fortrolig med Beskøjterne og Oksehalen,“ sagde Ginés. „Derfor tager jeg mig det heller ikke synderligt nær, at jeg kommer der igen, da jeg derved kan faa Lejlighed til at fuldføre min Bog, hvori der endnu skal optegnes mangt og meget, hvilket jeg paa de spanske Galejer faar al fornøden, ja, mere end fornøden Ro til at skrive, navnlig da jeg jo kan det udenad paa mine Fingre.“ „I synes mig at være meget vittig og snarraadig,“ sagde Don Quixote. „Og meget uheldig,“ svarede Ginés, „thi Lykken forfølger stedse de gode Hoveder.“ „Den forfølger de sorte Sjæle,“ sagde Kommissæren. „Jeg har allerede sagt Dem, Hr. Kommissær,“ sagde Pasamonte, „at De skal fare i Mag. Øvrigheden har ikke beskikket Dem til at give os Stakler en daarlig Medfart, men kun til at bevogte os og føre os derhen, hvor Hans Majestæt har befalet, eller en evig Ulykke skal.... dog, der kommer en Dag efter denne; man kan sagtens borge en Mand en Pot Øl, mens han drikker det. I øvrigt, lad os leve i Fred. Hold enten Mund, eller tal høfligere! Og lad os fortsætte vor Vej, disse Narrestreger har været længe nok.“

Kommissæren løftede Stokken for med den at besvare Pasamontes Trusler; men Don Quixote lagde sig imellem og bad ham om ikke at behandle ham ilde, eftersom det ikke var mere end billigt, at han fik Lov til at bruge sin Tunge, da det jo var det eneste Lem, han kunde røre. Derpaa vendte han sig til de sammenlængede og taltalte dem saaledes: „Af alt det, I har sagt mig, kæreste Venner, ses det ganske tydeligt, at skønt man har straffet eder for begangne Forbrydelser, saa finder I

dog ikke meget Behag i at udstaa den Straf, man har paa-lagt eder, og at I meget nødtigt og mod eders Villie gaar til den. Nu kan det ogsaa være, at Mangel paa Haardhudethed overfor Pinsler hos nogle, Pengemangel hos andre, Savn af Venner hos atter andre og endelig Fordrejelse af Loven fra Dommerens Side er Aarsagen til eders Undergang og til, at I ikke er sluppet saa vel ud af Rettens Hænder, som eders Sags Beskaffenhed burde medføre det. Alt dette rinder mig i Sinde nu, paa en Maade, der tilskynder, overtaler, ja, endog tvinger mig til at sætte *det* i Værk til eders Bedste, som er min Opgave her i Verden og Himlens Villie, siden den har gjort mig til Medlem af den Ridderorden, jeg tilhører, og ved Optagelsen ladet mig aflægge det Løfte: at beskytte og beskærme de betrængte og undertrykte mod de mægtige. Men da jeg véd, det er Klogskabens Bud ikke at trænge igennem med det onde, hvor man kan komme frem med det gode, saa vil jeg bede eders Herrer Vogtere og Kommissærer om at have den Føjelighed at løse eder og lade eder gaa frit og uhindret, da det ikke kan mangle Kongen paa andre Folk, hvis Tjeneste han bedre kan være holden med. Det synes mig alt for haardt at gøre *dem* til Slaver, som Gud og Naturen har givet Frihed. Og det saa meget mere, mine Herrer Vogtere,“ lagde Don Quixote til, „som disse ulykkelige ikke paa nogen Maade har forbrudt sig imod eder. Lad enhver bære sin egen Sæk til Mølle; der er en Gud i Himlen, som ikke lader det Onde blive ustraffet eller det Gode ubelønnet, og det skikker sig ikke for ærlige Mennesker at være andres Bøddler. Jeg beder eder derfor paa det indstændigste om at udøve denne Kærlighedsgerning, for hvilken jeg da vil agte mig eder højlig forbunden. Men ifald I ikke godvilligt bekvemmer eder til at løse dem, saa skal denne Lanse, dette Sværd og min Arms Vælde lære eder det med Magt.“ „En herlig Forklaring!“ sagde Kommissæren; „jo, jo, saa snakker de Ræve for de Gæs. Vi skulde lade Kongens Slaver løs, ganske som vi havde Magt til at sætte dem i Frihed, eller De til at befale det. Fortsæt De Deres Vej, Hr. Ridder, der ligger for Næsen af Dem, sæt den Natpotte, De har paa Hovedet, til Rette, og indlad Dem ikke unødigt i Strid, som Rotten, der vil tvinge Katten.“ „I kan selv være Rotte og Kat og Kæltring,“ sagde Don Quixote, og med

disse Ord rendte han saa heftigt ind paa ham, at han, uden at faa Tid til at sætte sig i Forsvarsstand, strakte alle fire fra sig paa Jorden, slemt saaret af Lansen, og det bedste var endda, at det var ham med Musketten. Den øvrige Vagt stod ganske forundret og forbavset over dette uventede Angreb, men da de kom lidt til sig selv igen, lagde han, der var til Hest, Haanden paa sit Sværd, og de til Fods greb til Spydene og trængte sig ind paa Don Quixote, der meget rolig oppebiede dem; men det havde uden Tvivl bekommet ham ilde, dersom ikke Galejsslaverne, der ansaa dette for en gunstig Lejlighed til at genvinde Friheden, havde skaffet ham Luft ved at arbejde paa at sønderbryde den Kæde, der kobede dem sammen; thi da Vogterne saaledes løb frem og tilbage, snart for at forhindre Slaverne i at rive sig løs, snart for at anfælde Don Quixote, der anfaldt dem, udrettede de intet klækkeligt noget af Stederne. Sancho for sin Part hjalp Ginés af Pasamonte med at løse sig fra sine Jern, og denne var den første, der fri og frank stillede sig i Marken. Han greb fat i den faldne Kommissær, berøvede ham hans Sværd og Musket, og ved at hugge til en og slaa paa en anden, dog uden at brænde Musketten af, holdt han sig saa tappert, at Marken snart blev ryddet for Vagten, som skrigende løb sin Vej, dels af Frygt for Pasamontes Musket, dels for at undgaa de mange Sten, som de andre Slaver lod hagle ned over dem.

Sancho var inderlig bedrøvet over denne hastige Medgang, da han nemlig bildte sig ind, at de, der skrigende tog Flugten, løb hen for at berette Tildragelsen for den hellige Hermandat, som snart vilde lade Misdæderne eftersøge i Marken med fordoblet Mandskab. Han meddelte sin Herre sine Bekymringer og bad ham om straks at begive sig derfra og skjule sig i Bjergene, hvor de kunde være trygge, hvis man ledte efter dem. „Det kan der være noget om,“ sagde Don Quixote, „men nu véd jeg, hvad der først paahviler mig at gøre.“ Derpaa kaldte han paa alle Slaverne, der løb støjende rundt og havde klædt Kommissæren ganske nøgen af; de stillede sig i en Kreds omkring ham for at høre, hvad han havde at sige dem, og han begyndte saaledes: „Rettænkende Mennesker er stedse taknemlige for de Velgerninger, der vises dem, og af alle Synder er der ingen, som fortørner Gud mere end Utaknemlighed. Jeg siger dette,

mine Herrer, fordi I allerede véd, hvilken Tjeneste jeg har gjort eder. Til Belønning derfor kræver jeg, og det er min alvorlige Villie, at I belasset med den Kæde, jeg har taget af eders Hals, straks skal begive eder paa Vej, drage til Byen Toboso og dér fremstille eder for Fru Dulcinea af Toboso og sige hende, at hendes Ridder, han *af den bedrøvelige Skikkelse*, sender eder med sin Hilsen; og derpaa skal I fortælle hende stort og smaat, alt, hvad der har tildraget sig under dette glørværdige Eventyr, som har bragt eder den forønskede Frihed. Saa snart I har gjort dette, kan I søge eders Lykke, hvor I vil og lyster.“ Gines af Pasamonte førte Ordet for dem alle og svarede: „Det, som Deres Velbyrdighed, vor Herre og Befrier, befaler, er det os fuldkommen umuligt at udføre, fordi vi ikke kan gaa i Flok og Følge, men maa skilles og søge hver sin Vej, ja, om det var gørligt, krybe ned i Jordens Skød for ikke at blive fundet af den hellige Hermandat, der uden Tvivl vil sende Folk ud for at søge efter os. Alt, hvad Deres Velbyrdighed bør gøre, er altsaa at forandre den forlangte Erkendtlighed og paalægge os paa Deres Velbyrdigheds Vegne at læse et vist Antal Ave Maria og Credo for Fru Dulcinea af Tobosos Velgaaende. Det er noget, der kan forrettes ved Dag og Nat, staaende eller liggende, i Fred og Krig — men at tro, at vi nu vil vende tilbage til Ægyptens Kødgryder, det vil sige, tage vore Lænker paa igen og begive os paa Vej til Toboso, er at anse os for Tosser, der ikke kan tælle til fem, og at begære sligt af os er det samme som at ville plukke Pærer af et Elmetræ.“ „Naar det er din Mening, din Horeunge, Don Ginesillo af Parapilla, eller hvad du kalder dig,“ sagde Don Quixote, allerede ganske optændt af Harme, „saa skal *du* gaa derhen ganske alene, med Halsen mellem Benene som en Hund, og belasset med alle dine Lænker!“ Pasamonte, hvis Blod let kom i Kog, og som allerede var klar over, at Don Quixote ikke var helt vel forvaret (da han jo lige havde bedrevet en saadan Narrestreg som at sætte dem i Frihed), blinkede nu, fornærmet over denne Behandling, til sine Kammerater, hvorpaa de trak sig tilbage og begyndte at overøse Don Quixote med en saa græsselig Stenregn, at han ikke formaaede at afbøde den med Skjoldet, og den stakkels Rosinante brød sig ikke mere om Sporerne, end om den havde været af Me-

tal. Sancho krøb i Skjul bag sit Æsel og benyttede det som Skærm mod Uvejret og Haglene, der fo'r ned over dem. Imidlertid kunde Don Quixote jo ikke forhindre, at nogle Graasten, jeg véd ikke hvor mange, ramte ham over hele Kroppen, og det med en saadan Kraft, at de strakte ham til Jorden. Aldrig saa snart var han faldet, før Peblingen kastede sig over ham, tog Barberbækkenet af hans Hoved og tre-fire Gange slog det mod hans Skulder og lige saa ofte mod Jorden, hvorved det næsten gik i Stykker. De afførte ham den Køllet, han bar over Harnisket, og de havde vist taget Bukserne med, hvis ikke Benskinnerne havde forhindret det. Fra Sancho tog de hans Kappe, og efter at de havde forladt ham næsten nøgen, delte de Byttet fra dette Feltslag imellem sig, og hver eneste af dem var langt mere betænkt paa at undgaa den hellige Hermandat, som de var bange for, end at tage Lænkerne paa og fremstille sig for Fru Dulcinea af Toboso.

Æslet og Rosinante, Sancho og Don Quixote blev alene tilbage paa Valpladsen. Æslet hang med Hovedet, var meget dybsindigt og rystede fra Tid til anden sine Øren i den Tanke, at Stenhaglen, der havde suset den om Ørene, endnu vedvarede. Rosinante, som ogsaa var blevet slaaet til Jorden af et andet Stenkast, laa endnu udstrakt hos sin Herre. Sancho var nøgen og opfyldt af en umaadelig Angst for den hellige Hermandat. Og Don Quixote ærgrede sig over at være blevet saa ilde tilredt af dem, som han havde vist saa megen Godhed.

XX. KAPITEL

Om det, der hændte den berømmelige Ridder DON QUIXOTE i Sierra Morena; et af de sjældneste Eventyr, som fortælles i denne sandfærdige Historie.

Den ilde tilredte Don Quixote sagde til sin Vaabendrager: „Jeg har stedse hørt sige, Sancho, at den, der gør vel imod Skælme, kaster Vand i Havet. Dersom jeg havde troet det, du sagde mig, saa havde jeg undgaaet denne Fortræd; men nu da Ulykken er sket, saa blot Taalmodighed! Det skal være mig

en Advarsel for Fremtiden.“ „Det bliver ikke mere en Advarsel for Deres Velbyrdighed, end jeg bliver en Tyrk,“ sagde Sancho; „men da De siger, at dersom De havde troet mig, saa havde De undgaaet denne Ulykke, saa tro mig da nu, og undgaa en større. Thi De maa vide, at man ikke kan øve Ridderskab mod den hellige Hermandat, som ikke giver to Skilling for alle vandrede Riddere, og jeg synes allerede, jeg hører Pilene suse om mine Øren.“ „Du er en født Kujon, Sancho,“ sagde Don Quixote, „men for at du ikke skal sige, at jeg er stædig og aldrig vil følge dine Raad, saa vil jeg denne Gang følge dig og undgaa det Raseri, som du frygter saa meget for, men paa den Betingelse, at du aldrig, hverken død eller levende, siger noget Meneske, at jeg har trukket mig tilbage og er undvejet denne Fare af Frygt, men kun fordi jeg gav efter for dine Bønner; thi siger du andet, saa lyver du, og fra nu af og i al Fremtid og fra al Fremtid til nu, vil jeg paastaa, at det er Løgn i din Hals, og at du har løjet og lyver, hvad enten du tænker eller siger det. Gør derfor ingen Indvendinger; thi vidste jeg, at du nærede Skygge af Mistanke om, at der hos mig fandtes ringeste Frygt, naar jeg unddrog mig en Fare, og navnlig denne, saa veg jeg ikke af Stedet, men vilde ganske ene oppebie ikke blot Brødrene af den hellige Hermandat, men ogsaa Brødrene af Israels tolv Stammer, de syv Makkabæer, Kastor og Pollux, ja, alle de Brødre og Broderskaber, der findes i hele Verden.“ „Herre,“ svarede Sancho, „at trække sig tilbage er ikke *at fly*; ej heller er det klogt *at vente*, naar Faren langt overstiger den Nytte, man kan have af *at vente*. Det er viseligt at leve saaledes i Dag, at vi kan leve i Morgen med, og ikke vove alting paa én Gang. De maa vide, at skønt jeg er en ubehøvlet Bondeknoлд fra en Landsby, saa har jeg dog al min Tid langt Vind paa noget, som man kalder: at passe paa Udspillet. De vil altsaa ikke befinde Dem ilde ved at følge mine Raad. Sæt Dem derfor straks op paa Rosinante, om De kan, og hvis De ikke kan, vil jeg hjælpe Dem. Og følg mig saa; thi der er noget, der siger mig, at Fødderne nu er os langt nødvendiggere end Hænderne!“ Uden et eneste Ord mere satte Don Quixote sig op, Sancho paa sit Æsel var Vejviser, og snart kom de til de nærliggende Udløbere af Sierra Morena. Først var det Sanchos Hensigt at drage lige over Bjergene for

at naa Viso eller Almodóvar del Campo og skjule sig nogle Dage i dens Vildnis og saaledes undgaa den hellige Hermandat, ifald den søgte efter dem. Hertil opmuntredes han ved at se, at de Levnedsmidler, Æslet bar, var undgaaet Galejsslavernes Hænder, hvilket han ansaa for et Mirakel, eftersom disse Skælme havde ransaget og undersøgt alt paa det nøjeste.

Samme Nat naaede de ind i Hjertet af Sierra Morena, og Sancho syntes, at de ikke alene skulde tilbringe Natten dér, men endog nogle Dage, i det mindste saa mange, som Madkurven, de førte med sig, vilde række til, hvorpaa de lejrede sig mellem to høje Klipper og mange Korkege. Men den onde Skæbne, som efter de Menneskers Mening, der ikke oplyses af den rette Tro, føjer, styrer og regerer alting paa sin Vis, havde anordnet, at Gines af Pasamonte, den navnkundige Røver og Gavtyv, som Don Quixotes Dyd og Daarskab havde løst af hans Lænker, ligeledes søgte Skjul blandt disse Klipper af Frygt for den hellige Hermandat (som han havde den største Aarsag til at skælte for), og enten hans Skæbne eller hans Angst førte ham til just det samme Sted, hvor Don Quixote og Sancho Panza opholdt sig, og det paa en Tid, da han endnu kunde kende dem, just i rette Stund, saa at han først kunde lade dem falde i Søvn.

De onde er stedse utaknemlige; Nøden tvinger dem til først at tænke paa sig selv og give den nærværende Hjælp Fortrinet for den kommende. Altsaa gjorde Gines, der hverken var taknemlig eller godhjertet, sig heller ikke nogen Samvittighed af at stjæle Sanchos Æsel, som han mente var langt at foretrække for Rosinante, der var for værdiløs til at kunne pantsættes eller sælges. Sancho sov; han stjal hans Æsel, og førend det dagedes, var han allerede saa langt borte, at han ikke mere kunde indhentes. Morgenrødens Straaler frydede hele Jorden, men bedrøvede Sancho Panza; thi da han troede at skulle omfavne sit Æsel, men opdagede, at det var borte, brød han ud i de ynkeligste og sørgmodigste Klager, og det med en saadan Heftighed, at Don Quixote vaagnede ved hans Raab og hørte ham sige: „O Rucio, mit kære Skødebarn, født i mit Hus, mine Sønners Glæde, min Kones Øjsten, Tornen i mine Naboers Øjne, Hjælper i mit Arbejde, ja, Ernærer af mit halve Jeg, fordi de seksogtyve Maravedi, jeg daglig tjente paa dig, dækkede Halvdelen af mine Udgifter!“

Da Don Quixote hørte hans Jamren og Aarsagen dertil, trøstede han ham, saa godt han kunde, og bad ham finde sig deri med Taalmodighed; til Gengæld lovede han at give ham en Anvisning paa tre af de fem unge Æsler, han havde efterladt hjemme paa sin Gaard. Med dette Løfte trøstede Sancho sig, tørrede Taarerne af Øjnene, standsede sin Enetale og takkede Don Quixote for den Naade, han havde vist ham. Vor Ridders Hjerte opmuntredes ved at komme ind imellem Klipperne, da dette Sted ret syntes ham skabt til de Eventyr, han søgte. Han kaldte alle de forunderlige Tildragelser, som var hændt de vandrende Riddere paa slige øde og utilgængelige Steder, tilbage i sin Hukommelse og red afsted saa henrevet af og fordybet i disse Betragtninger, at alt andet var ham ligegyldigt. Heller ikke Sancho havde, saa snart han følte sig overbevist om, at han nu var i Sikkerhed, nogen anden Bekymring end at tilfredsstille sin Mave med de Levninger, der endnu var tilbage af det gejstlige Bytte. Han fulgte tæt efter sin Herre belæsset med alt det, som Æslet skulde have baaret, tog én Bid efter en anden frem af Sækken, lod dem spadserere ned i Maven og vilde ikke have givet en Hvid for at møde et nyt Eventyr, saa længe Rejsen foregik paa denne fornøjelige Maade. Tilfældigvis slog han Øjnene op og saá, at hans Herre holdt stille og med Spidsen af Spydet søgte at løfte en Klump, der laa paa Jorden; han skyndte sig hen til ham og kom netop til i det Øjeblik, da Ridderen med Spydspidsen havde taget en Saddelpude op tillige med en dertil fæstet Vadsæk, begge halvt, for ikke at sige helt, forraadnede og forrevne, men saa tunge, at Sancho maatte hjælpe ham med at hæve dem i Vejret. Hans Herre befalede ham at se efter, hvad der var i Vadsækken. Dette forrettede Sancho med megen Hurtighed, og uagtet Vadsækken var lukket med Kæde og Skydelaas, saá Sancho dog ved Hjælp af Revnerne og de raadne Steder, hvad den indeholdt, nemlig fire Skjorter af fint Batist, en Del andet Linned, der ikke var mindre smukt og kostbart, og et Tørklæde, hvori der fandtes en artig Hoben Gulddukater. Saa snart Sancho fik Øje paa dem, raabte han: „Himlen og alle Helgene være lovede! Her er vi dog endelig engang stødt paa et Eventyr, som kaster noget af sig.“ Og da han søgte videre, fandt han en lille, rigt forsiret Noticebog. Den

tog Don Quixote og befalede ham at tage Pengene som sin Part. Sancho kyssede ham paa Haanden til Tak, tømte Vadsækken for Linnedet og puttede det i sin Forraadspose. Da Don Quixote havde set det, sagde han: „Jeg mener, Sancho, og anderledes kan det heller ikke forholde sig, at en eller anden Vandrer maa have forvildet sig ind blandt disse Klipper, hvor han da er faldet i Hænderne paa Røvere, der har dræbt ham og siden slæbt ham hen paa dette øde Sted og begravet ham her.“ „Saadan kan det ikke forholde sig,“ sagde Sancho, „thi havde det været Røvere, saa havde de ikke ladet Guld det ligge.“ „Du har Ret,“ sagde Don Quixote, „og jeg kan altsaa hverken tænke mig til eller forstaa, hvordan det er gaaet til. Men lad se! Jeg haaber, der i Noticebogen staar skrevet noget, hvorefter vi kan slutte os til det, vi ønsker at vide.“ Han aabnede den, og det første, han fandt skrevet i den, var en Sonet, kun et Udkast, men dog prentet med sirlige Bogstaver; han læste den højt, for at Sancho ogsaa kunde høre den, og den lød saaledes:

Om ej din Sjælekundskab er for ringe,
din Grusomhed, o Elskov, er for stor;
hvis ej som Straffedom, hvad fast jeg tror,
uforholdsmæssig Kval du mig skal bringe.

Dog, Elskov er en Gud; paa dristig Vinge
udspejder han, hvad skjult i Sjælen bor,
og ingen Gud er grum. Ved hvem erfor
jeg da den Kval, som sødt kan Hjertet tvinge?

Ved Lina? — Nej, jeg synder, om jeg siger,
at Ondt med sligt et Gode kan forbindes.
Og Himlen ej min Dødsensvé mig sender.

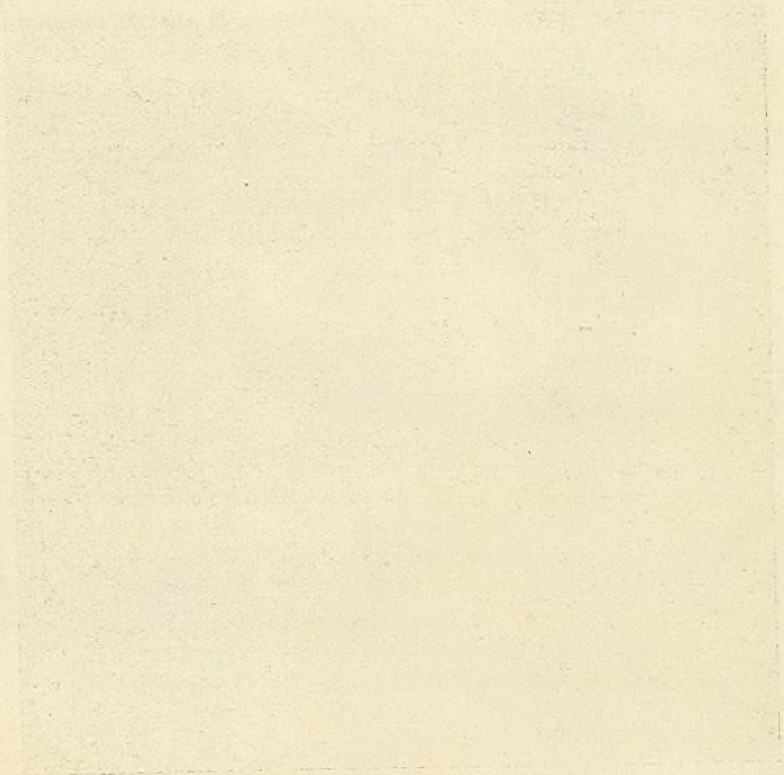
Dog dør jeg snart, mod Graven alt jeg higer;
thi den, hvis Sygdoms Aarsag ej kan findes,
helbredes ikkun, naar et Jærtegn hænder.

„Af dette Vers,“ sagde Sancho, „faar vi slet intet at vide, med mindre vi ved at trække ind paa Linen kan faa fat i hele Toverullen.“ „Hvad for en Line?“ spurgte Don Quixote. „Jeg syntes,“ sagde Sancho, „at Deres Velbyrdighed nævnede en Line

Eventyret i Kroen med Maritornes.

i Verset.“ „Ikke Line, men Lina,“ svarede Don Quixote, „det er uden Tvivl Navnet paa den Dame, over hvem Forfatteren af denne Sonet beklager sig. Og paa min Ære, enten er han en fortræffelig Digter, eller jeg forstaar mig ikke paa Kunst.“ „Forstaar Deres Velbyrdighed sig da ogsaa paa Verse-mageriet?“ spurgte Sancho. „Langt mere end du tror,“ svarede Don Quixote, „men du vil blive overbevist derom, naar du skal bringe et Brev, der fra først til sidst er skrevet paa Vers, til min Herskerinde Dulcinea af Toboso; thi du maa vide, Sancho, at alle, eller dog de fleste, vandrende Riddere i de forgangne Tider var store Digtere og Musikere, thi disse to Talenter, eller rettere Gaver fra Himlen, hører med til de vandrende Ridderses Væsen, naar de er forelskede; men ganske vist viser de tidligere Ridderses Vers mere Naturbegavelse end Formfuldendthed.“ „Læs videre, Deres Velbyrdighed,“ sagde Sancho, „De finder nok noget, som kan bringe os Oplysninger.“ Don Quixote vendte Bladet og sagde: „Dette er Prosa og synes at være et Brev.“ „Et Vekselbrev, Herre?“ spurgte Sancho. „Saavidt jeg kan se af Begyndelsen, synes det snarere at være et Kærlighedsbrev,“ svarede Don Quixote. „Saa læs det højt, Deres Velbyrdighed,“ bad Sancho, „jeg gøtter mig ret over Kærlighedsbreve.“ „Det skal jeg gerne,“ svarede Don Quixote, og som Sancho havde bedt om, læste han det højt og fandt, at det lød, som følger:

„Dit falske Løfte og min utvivlsomme Ulykke fører mig til et Sted, hvorfra Efterretningen om min Død snarere vil naa dine Øren end Lyden af mine Klager. Du har forstødt mig, utaknemlige, til Fordel for en, der besad større Rigdom, men ikke større Værd end jeg. Men hvis Dyd var en Rigdom, som man vidste at skatte, saa behøvede jeg ikke at misunde en anden hans Lykke, og heller ikke at begræde min egen Ulykke. Hvad din Skønhed byggede op, det har dine Gerninger omstyrtet; den første fik mig til at anse dig for en Engel, de sidste viser mig, at du kun er en Kvinde. Lev i Fred, du Anstifterinde af min Ufred, og gid din Gemals Forræderi evigt maa forblive skjult for dig. Derom anraaber jeg Himlen, for at du ikke skal komme til at fortryde, hvad du har gjort, og for at jeg ikke skal nyde en Hævn, som jeg ikke attraar.“

Da Don Quixote havde læst Brevet, sagde han: „Heraf lader
Don Quixote. I.

sig endnu mindre end af Versene drage nogen anden Slutning end den, at Brevskriveren er en forsmaaet Elsker.“ Ved at blade næsten hele Noticebogen igennem fandt han en Del andre Vers og Breve, hvoraf nogle var læselige, andre ikke, men de indeholdt ikke andet end Bebrejdelser, Klager, Skinsyge, Forsoning og Smædelser, Gunst og Foragt, den første prist i frydefulde Ord, den sidste smerteligt begrædt. Medens Don Quixote løb Bogen igennem, gennemsaa Sancho Vadsækken og lod hverken i den eller i Pudren den mindste Krog eller Fold tilbage uden at have undersøgt den, ransaget den og vendt ud og ind paa den. Der var ingen Søm, han ikke sprættede op, ingen Tot Uld, han ikke nappede fra hinanden for ikke at lade noget tilbage af Uagtsomhed eller Dovenskab — saa heftigt et Begær havde de fundne Dukater, der beløb sig til mere end hundrede, opvakt hos ham. Og uagtet han ikke fandt mere end det, han allerede havde fundet, saa var han dog nu ganske tilfreds med Himmelsprætningen, Kvalmen efter Balsamen, de Prygl, han havde faaet af Fragtmændene, Mulæseldriverens Ribbensstød, Tabet af Tværsækken, Røveriet af Kappen og al den Sult, Tørst og Møje, han havde maattet lide i sin Herres Tjeneste, og syntes, at han var blevet mere end rigeligt betalt derfor ved at have faaet dette herlige Fund overladt. Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse brændte af Begær efter at vide, hvem der var Ejer af Vadsækken, da han af Sonetten, Brevet, Guldet og de fine Skjorter sluttede, at den maatte have tilhørt en forelsket Person af Stand, hvem Foragt og daarlig Behandling fra hans Dames Side havde drevet til et eller andet fortvivlet Skridt. Men da der paa dette øde og ubeboede Sted ikke viste sig noget Menneske, hos hvem man kunde erkyndige sig derom, saa tænkte han nu kun paa at komme videre og slog ind paa den Vej, som Rosinante vilde gaa (d. v. s., som den kunde faa Fodfæste paa), i den faste Indbildning, at der i dette Vildnis sikkert maatte tilstøde ham et eller andet forunderligt Eventyr.

Medens han nu under disse Betragtninger fortsatte sin Vej, saå han paa Toppen af en Højderyg, der laa lige foran ham, et Menneske, der med den mest forbavsende Hurtighed sprang fra Klippe til Klippe, fra Busk til Busk. Det forekom ham, at han var næsten nøgen, havde langt sort Skæg, tykt, uredt Haar, bare

Ben og paa Laarene et Par Bukser, der syntes at være af bleget Fløj, men var saa pjaltede, at Huden mange Steder skinnede igennem; hans Hoved var blottet. Og skønt han, som vi har sagt, fløj saa hurtigt forbi, lagde Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse dog Mærke til alle de nævnte Smaating. Han forsøgte ganske vist at indhente ham, men det lykkedes ikke, fordi Rosinantes svage Kræfter ikke tillod den at sætte op ad disse stejle Skrænter, saa meget mere som Krikken af Naturen kun holdt af at gaa Fod for Fod og var godt doven. Don Quixote formodede straks, at det maatte være Vadsækkens Ejermænd, og fattede paa staaende Fod det Forsæt at opsøge ham, om han saa skulde strejfe rundt mellem disse Klipper et helt Aar, inden han fandt ham. Han befalede derfor Sancho at lægge Vejen til den ene Side ind over Højderyggen; han selv vilde slaa ind paa den til den anden Side, og naar de skyndte sig, vilde de maaske saaledes kunne træffe den Mand, der saa hurtigt var ilet forbi dem. „Det kan jeg ikke,“ sagde Sancho, „thi saa snart jeg blot er tre Skridt fra Deres Velbyrdighed, bliver jeg straks saa bange, at jeg har tusinde Syner, der skræmmer mig. Og hvad jeg siger her, maa være Dem til Efterretning om, at jeg fra nu af aldrig vil vige en Fingersbred fra Deres Nærhed.“ „Lad det da være saaledes,“ svarede han af den bedrøvelige Skikkelse, „det er mig kært, at du har saa megen Tillid til mit Mod; du skal heller aldrig savne det, selv naar din Sjæl lader din Krop i Stikken. Følg mig nu altsaa Skridt for Skridt, eller som du bedst kan, og lad dine Øjne holde Vagt overalt. Vi vil rundt om denne Høj; maaske træffer vi saa det Menneske, vi saå, og som uden Tvivl er Ejeren af vort Fund.“ Hertil svarede Sancho: „Saa gjorde vi langt klogere i ikke at søge efter ham; thi finder vi ham, og han virkelig er Ejeren af disse Penge, saa er det jo soleklart, at vi maa rykke ud med dem. Det vilde altsaa være meget bedre, om vi sparede os denne unyttige Møje, for saa kunde jeg med god Samvittighed beholde dem, indtil Ejermændene paa anden Maade kom for Dagen, uden at vi med Forsæt havde gjort os den Ulejlighed at søge efter ham; det kunde maaske være, at det først skete paa en Tid, da jeg allerede havde givet dem ud, og saa vilde det Ord gælde, at hvor intet er, har Kejseren tabt sin

Ret.“ „Der tager du fejl, Sancho,“ genmælede Don Quixote, „saa snart vi har faaet en Formodning om, hvem Ejeren er, saa er det vor Pligt at opsøge ham og give ham dem tilbage; thi hvis vi ikke ledte efter ham, saa vilde den stærke Mistanke, vi har om, at han er Ejeren, gøre os lige saa strafbare, som om han virkelig var det. Altsaa, Ven Sancho, gør dig ingen Bekymring over, at vi opsøger ham, om saa blot af den Grund, at det vil befri mig for en Bekymring, om vi finder ham.“ Derpaa gav han Rosinante af Sporerne, Sancho fulgte ham, takket være Ginés af Pasamonte belæstet med al Bagagen, og da de havde travet rundt om en Del af Klippen, kom de til en rindende Bæk, ved hvilken der laa et optømmet og sadlet Muldyr, dødt, halvt opædt af Hunde og sønderhakked af Ravne, hvilket altsammen bestyrkede dem i den Formodning, at hin Flygtning havde været Ejeren af Muldyret og Vadsækken. Medens de nu betragtede Dyret, hørte de nogen fløjte, som Hyrderne gør, naar de driver deres Hjord, og straks efter viste der sig paa deres venstre Haand en stor Flok Geder, og bag dem oppe paa Klipperne den Gedehyrde, der vogtede dem, en gammel Mand. Don Quixote raabte ham straks an med høj Stemme og bad ham komme ned til dem. Hyrden skreg sit Svar ned til dem og spurgte, hvad der havde ført dem til et Sted, der sjældent eller aldrig blev betraadt af andre end Geder, Ulve og de vilde Dyr, som strejfede om der. Sancho svarede, at han blot skulde komme ned, saa vilde de gøre Rede for det altsammen. Saa steg Gedehyrden ned, og da han var kommet derhen, hvor Don Quixote stod, sagde han: „Jeg vil vædde paa, at De staar og betragter det Lejeæsel, som ligger her i Hulvejen; det har min Tro allerede ligget her i seks Maaneder. Sig mig, I er vel ikke stødt paa Ejermanen undervejs?“ „Vi har ikke truffet nogen,“ svarede Don Quixote, „kun en Sadelpude og en Vadsæk fandt vi et lille Stykke herfra.“ „Den har jeg ogsaa fundet,“ svarede Gedehyrden, „men jeg har ikke villet tage den op fra Jorden, eller blot nærme mig til den, af Frygt for, at der skulde tilstøde mig noget ubehageligt, og at jeg skulde blive anklaget for Tyveri. Fanden er en Skælm og kaster ofte noget for Fødderne af et Menneske, for at han skal snuble over det og falde uden selv at vide, hvornaar og hvordan.“ „Det er just det samme, jeg si-

ger," sagde Sancho, „jeg har ogsaa fundet den, men tog mig vel i Vare for at komme den paa et godt Stenkast nær. Jeg lod den ligge, hvor den laa, og der kan den ligge, som jeg fandt den, for

en Hund med Bjælde
er en daarlig Fælle.“

„Sig mig, min gode Mand," sagde Don Quixote, „véd I, hvem der er Ejer af disse Sager?" „Alt, hvad jeg kan sige derom," svarede Gedehyrden, „er dette: For omtrent seks Maaneder siden, maaske lidt mer eller lidt mindre, kom der en Dag til vor Indhegning, der ligger saadan noget som tre Mil herfra, en ung Mand af smuk Skabning og stateligt Udseende ridende paa det samme Muldyr, som nu ligger dødt der, og med sig havde han den samme Vadsæk, som I siger, at I har fundet og ladet ligge urørt. Han spurgte os, hvilken Egn imellem disse Bjerge der var den vildeste og mest øde. Vi svarede, som sandt var, at det var den, hvor vi nu befinder os; thi kommer man en halv Mil dybere ind, saa vil man maaske faa ondt ved at finde ud igen, og det undrer mig, at I er naaet herind, thi der findes hverken Vej eller Sti, der fører til dette Sted. Jeg siger altsaa, at saa snart den unge Mand havde hørt vort Svar, vendte han sit Muldyr og begav sig paa Vej til den Egn, som vi havde anvist ham. Vi stod alle og glædede os over hans statelige Udseende, men var meget forundrede over hans Spørgsmaal og den Hast, hvormed han, medens vi saá efter ham, red bort og forsvandt imellem Bjergene. Efter den Tid saá vi ham ikke, førend han nogle Dage senere kom hen til en af vore Hyrder; uden at sige noget kastede han sig over ham, gav ham en Mængde Næveslag og Spark og greb straks derpaa fat i det Pakæsel, som vi holder i Folden, tog alt det Brød og den Ost, det bar, og skyndte sig med ubegribelig Behændighed tilbage mellem Klipperne for at skjule sig der. Da nu jeg og nogle andre Gedehyrder fik det at vide, slog vi os sammen for at søge efter ham, og vi gik næsten to hele Dage mellem de allervildeste Klipper, hvor vi endelig fandt ham skjult i en stor, hul Korkeg. Han kom rolig og venlig hen til os, hans Klæder var allerede ganske forrevne og Ansigtet saa forandret og solbrændt, at vi næppe vilde have kendt ham

igen, hvis ikke hans Dragt, som vi endnu erindrede, havde overbevist os om, at det var den Mand, vi søgte. Han hilste høfligt paa os og sagde med faa, men fyndige Ord, at vi ikke maatte undre os over at se ham gaa rundt saaledes klædt, da det skete for at opfylde en vis Bod, som han for sine mange Synders Skyld havde paalagt sig. Vi bad ham om at sige os, hvem han var, men kunde ikke faa det ringeste ud af ham. Vi anmodede ham ogsaa om at fortælle os, hvor vi kunde finde ham, thi naar han trængte til Fødevarer, som han dog ikke kunde undvære, saa vilde vi med Velvillie og Omhu bringe ham dem, og saafremt det ikke var efter hans Sind, kunde han i alt Fald komme og kræve dem ind i Stedet for at tage dem fra Hyrderne. Han takkede for vort Tilbud, bad om Forladelse for sin tidligere Voldsdaad og lovede for Fremtiden i Guds Navn at bede om, hvad han trængte til, uden at gøre nogen Overlast. Hvad hans Opholdssted angik, da sagde han, at han ikke havde noget andet end det, som Tilfældet bød ham der, hvor Natten overraskede ham. Og da han havde sagt dette, brast han i saa bitter en Graad, at vi, som hørte ham, maatte have haft Hjerter af Sten, om vi ikke havde ynkedes over ham, naar vi overvejede, hvor meget han havde skæmmet sig, siden vi saå ham første Gang; thi som jeg har sagt, var han en smuk og behagelig ung Mand, og hans Høflighed og forstandige Tale viste noksom, at han var en fornem og velopdragen Person. Thi skønt det kun var os enfoldige Bønder, der hørte paa ham, saa var hans fine Anstand dog af en saadan Beskaffenhed, at selv Bønders Enfold kunde mærke og forstaa den. Men da han nu var midt i sin Tale, tav han med ét stille og fæstede en rum Tid Øjnene mod Jorden, medens vi alle stod tavse og opmærksomme for at se, hvad Enden paa denne Aandsfraværelse vilde blive, og var ikke saa lidt bedrøvede over at være Vidne til noget saadant; thi snart løftede han Øjnene i Vejret, snart stirrede han atter en lang Tid stift ned imod Jorden uden saa meget som at bevæge Øjenlaagene, snart drejede han Øjnene rundt i Hovedet, bed sig i Læberne og trak Brynene sammen, saa at vi tydeligt kunde mærke, at han pludselig paany havde faaet et Anfald af Vanvid. Han beviste os straks, at vi havde Ret i vor Formodning, thi han sprang i stort Raseri op fra Jorden, som han havde kastet sig

paa, greb fat i den første af os, han kunde faa Tag i, og overfaldt ham med saa vanvittig Forbitrelse, at dersom vi ikke havde revet ham løs med Magt, saa vilde han have ombragt ham med sine Bid og Næveslag. Og medens han pryglede løs paa ham, raabte han: „Ha, troløse Fernando! Her, her skal du betale for den Misgerning, som du har begaaet imod mig. Disse Hænder skal udrive det Hjerte, der er Bolig for alle Laster, især for Falskhed og Bedrag!“ Til disse Ord føjede han endnu andre, som alle gik ud paa at tale ondt om denne Fernando, som han kaldte for en Forræder og troløs. Med ikke ringe Besvær havde vi endelig befriet Hyrden fra hans Raseri, men han selv sneg sig bort uden at sige et eneste Ord, skjulte sig mellem Buskene og Tornehækkene og løb med saa stor Hurtighed, at det var os umuligt at følge ham. Vi sluttede heraf, at han kun nu og da havde disse Anfald af Vanvid, og at en, der hedder Fernando, maa have voldt ham saa ond en Fortræd, at den har bragt ham i den elendige Tilstand, hvori han befinder sig. Alt dette saå vi Gang paa Gang bekræftet; thi ofte er han kommet ud til os paa Vejen, og nogle Gange har han i al Mindelighed bedt Hyrderne om at give ham noget at spise, men til andre Tider har han taget det med Magt; derfor kommer Hyrderne ikke med deres gode Villie i Vejen for ham, naar han har sit onde Lune, for da kan de være visse paa at blive jammerligt gennemprygledede, men saa snart han er ved sine fulde fem, beder han meget høfligt og beskedent om, at de vil lade ham faa noget for Guds Skyld, og tager imod det med mange Taksigelser og vemodige Taarer. For nu ikke at stikke noget under Stolen for eder, gode Herrer,“ vedblev Gedehyrden, „saa er jeg og fire andre, hvoraf de to tjener her og de to er mine gode Venner, blevet enige om, at vi vil søge ham, lige til vi finder ham, og naar vi har fundet ham, vil vi med det onde eller det gode føre ham til Byen Almodóvar, som ligger otte Mil herfra, for at han kan blive helbredet der, hvis han ellers kan helbredes, eller vi i det mindste kan faa at vide, hvem han er, og lade hans Paarørende faa Efterretning om hans Ulykke, saafremt han har nogle. Dette, I gode Herrer, er alt, hvad jeg véd at svare paa det, I spurgte mig om, og deraf vil I kunne forstaa, at Ejeren af den Vadsæk, som I har fundet, er den samme Mand, som I har set rende saa hur-

tigt og halvnøgen forbi eder.“ Don Quixote havde nemlig allerede sagt ham, at han havde set et Menneske springe hen over Klipperne. Ridderen var meget forbavset over Gedehyrdens Meddelelser, og hans Lyst til at vide, hvem den ulykkelige af-sindige var, forøgedes kun derved, saa at det, der allerede var faldet ham ind, blev til en fast Beslutning: han vilde gennem-søge hele denne Bjergegn for at finde ham og ikke lade den mindste Krog eller Hule uransaget.

Imidlertid føjede Skæbnen det bedre, end han havde haabet eller tænkt; thi i samme Øjeblik kom den unge Mand, de søgte, ud fra en Klippekløft, der vendte ud mod det Sted, hvor de stod. Han mumlede noget hen for sig, som man ikke vilde have kunnet forstaa nærvædt, endsige paa Afstand; hans Ydre var saaledes, som det allerede er beskrevet, men da han kom nærmere, bemærkede Don Quixote dog, at den forrevne Køllert, han havde paa, var af fint Læder, hvorved han blev ganske overtydet om, at et Menneske, der bar saadanne Klæder, var af høj Stand. Da den unge Mand kom hen til dem, bød han dem Goddag med hæs, tonløs Stemme, men med megen Høflighed. Don Quixote besvarede ikke mindre artigt hans Hilsen, sprang ned af Rosinante, gik hen og omfavnede ham med ædel Holdning og fin Anstand og holdt ham saa længe omslynget, som om de havde kendt hinanden i mange Aar. Den anden, som vi med Føje kunde kalde: Den pjaltede af den elendige Skikkelse, som Don Quixote Ridderen af den bedrøvelige, traadte, efter at Omfavnelsen var forbi, et Par Skridt tilbage, lagde begge sine Hænder paa Don Quixotes Skuldre, betragtede ham med stor Opmærksomhed ligesom for at besinde sig paa, om han kendte ham, og var maaske ikke mindre forundret over at se en saadan Skikkelse med saadanne Vaaben som Don Quixotes, end Don Quixote var over at se ham. Den, der først besluttede sig til at tale efter Omfavnelsen, var den pjaltede af den elendige Skikkelse, og han sagde det, som herefter følger.

XXI. KAPITEL

Hvori Eventyret i Sierra Morena fortsættes.

Vor Historie beretter, at Don Quixote med allerstørste Opmærksomhed hørte paa den elendige Ridder fra Bjergene, der tiltalte ham saaledes: „Sandelig, Herre, hvem De end er (thi jeg har ikke den Ære at kende Dem), jeg bør være Dem højlig forbunden for Deres Venlighed og den Høflighed, De har vist mig, og jeg vilde ønske, at jeg havde Lejlighed til ved noget mere end blot ved min gode Villie at overbevise Dem om min Taknemlighed for Deres hjertelige Modtagelse. Men min onde Skæbne forbyder mig at besvare Deres Velgerning med andet end den inderligste Lyst til at gengælde den.“ „Jeg paa min Side ønsker kun at tjene Dem,“ sagde Don Quixote, „og derfor havde jeg allerede fattet den Beslutning ikke at forlade disse Bjerge, førend jeg havde fundet Dem og faaet at vide, om den Smerte, som det besynderlige Liv, De her fører, er Tegn paa, ikke ved noget Middel kan lindres. Og hvis det gjordes nødigt, vilde jeg med al mulig Omhu og Hurtighed søge et saadant. Men hvis Deres Ulykke var af den Art, at Døren var lukket for enhver Trøst, vilde jeg, saa godt jeg kunde, beklage og begræde den sammen med Dem; thi det er altid en Trøst i Ulykken at finde én, der har Medfølelse med os. Hvis De nu mener, min Herre, at denne min gode Villie fortjener nogen Taknemlighed og Velvillie fra Deres Side, saa vil jeg paa Grund af den store Høflighed, som jeg finder i hele Deres Væsen, bede Dem, ja, besværg Dem ved alt det, som De har elsket eller elsker mest her i Livet, om at sige mig, hvem De er, og hvad der har bragt Dem til at leve og dø i denne Udørk som et vildt Dyr. Thi Deres Dragt og Deres Udseende viser tydeligt, at dette Opholdssted er Dem ganske unaturligt. Jeg sværger tillige,“ vedblev Don Quixote, „ved den Ridderorden, som jeg, skønt en Synder og uværdig dertil, er Medlem af, og ved mit Kald som vandrende Ridder, at hvis De, min Herre, følger mig heri, saa vil jeg tjene Dem med Liv og Blod, saaledes som det er min Pligt over for enhver, og enten straks raade Bod paa Deres Ulykke, saafremt det er muligt, eller ogsaa begræde den sammen med Dem, som

jeg allerede har lovet.“ Ridderen fra Skoven gjorde, da han hørte ham af den bedrøvelige Skikkelse tale saaledes, ikke andet end at stirre paa ham og atter stirre paa ham og derpaa igen bese ham fra øverst til nederst, og da han havde beset ham længe nok, sagde han: „Dersom I har noget at give mig at spise, saa giv mig det for Guds Skyld, og saa snart jeg har spist, skal jeg gøre alt, hvad man beder mig om, til Tak for det gode Hjertelag, som man har vist over for mig.“

Sancho rykkede straks frem med noget fra sin Sæk og Gedehyrden med noget fra sin Madpose, hvormed den pjaltede Ridder kunde stille sin Sult. Han spiste som en Sindssvag, saa hurtigt, at han ikke gav den ene Mundfuld Tid at vente, til den anden var nede, men snarere slugte end sank Maden, og medens han spiste, sagde hverken han eller Tilskuerne et eneste Ord. Da han var færdig med sit Maaltid, vinkede han ad dem, at de skulde følge ham, hvilket de ogsaa gjorde, og han førte dem hen i en lille græsklædt Dal, der laa for Foden af en Klippe, ikke langt fra det Sted, hvor de befandt sig. Da han var kommet der, strakte han sig paa Grønsværen; de andre gjorde det samme, og ingen af dem aabnede Munden, førend den pjaltede Ridder efter at have sat sig til Rette begyndte at tale: „Naar De, mine Herrer, ønsker, at jeg med faa Ord skal fortælle Dem om mine umaadelige Ulykker, saa maa De love mig, at De ikke ved noget Spørgsmaal eller paa anden Maade vil bryde Traaden i min sørgelige Historie; thi saa snart det sker, glemmer jeg alt, hvad jeg har at fortælle.“ Den pjaltede Ridders Ord mindede Don Quixote om hans Vaabendragers Fortælling, der var bleven afbrudt, fordi han ikke havde holdt Tal paa de Geder, der blev bragt over Floden. Men lad os vende tilbage til den pjaltede. Han fortsatte med følgende Ord: „Denne Advarsel giver jeg Dem, fordi jeg helst vil opholde mig saa kort som muligt ved mine Ulykker, thi at kalde dem tilbage i Hukommelsen kan kun tjene til at føje nye Smerter til de øvrige; jo mindre De spørger mig, jo snarere bliver jeg færdig med min Fortælling, skønt jeg, for fuldstændig at opfylde Deres Ønske, ikke skal forbigaa noget af Vigtighed.“ Dette lovede Don Quixote i de øvriges Navn, og da han havde modtaget denne Forsikring, begyndte han saaledes:

„Mit Navn er Cardenio; jeg er født i en af de betydeligste Byer i Andalusien, min Familie er af god Adel, mine Forældre rige, min Ulykke saa stor, at den har voldt min Familie Kummer og faaet mine Forældre til at udgyde Taarer, uden at de med al deres Rigdom har kunnet afvende den. Thi Lykkens Goder formaar kun sjældent at raade Bod paa de Ulykker, som Himlen beskikker os. Dèr, i min Hjemstavn, paa hin Plet af Jorden levede en Himmel, en ung Pige, i hvem Kærligheden havde nedlagt al den Herlighed, som jeg nogensinde kunde haabe paa. Saa dejlig var den skønne Lucinda, en Frøken af lige saa ædel Fødsel og i Besiddelse af lige saa stor Rigdom som jeg, men hendes Skæbne var lykkeligere end min, hendes Bestandighed ringere, end mine ærlige Hensigter kunde fortjene det. Denne Lucinda elskede jeg, bar hende i mit Hjerte og tilbad hende lige fra min spæde Barndom, og hun elskede mig med al den Enfold og Troskab, som man kunde vente sig af hendes Ungdom. Vore Forældre kendte vor Tilbøjelighed for hinanden og ytrede intet Mishag over den, da de indsaa, at dersom den voksede med os, kunde den ikke føre til noget andet Maal end vor Formæling, altsaa noget, som Overensstemmelsen i Stand og Formue saa at sige af sig selv maatte føre med sig. Med Alderen tog ogsaa vor Kærlighed til, og det i en saadan Grad, at det forekom Lucindas Fader, at han for Velanstændighedens Skyld burde nægte mig Adgang til sit Hus, hvorved han paa en Maade efterlignede hin af Digteren saa ofte besungne Thisbes Forældre. Dette Forbud gød Olie paa Ilden og forøgede vor Attraa. Thi selv om det paalagde Tungen Tavshed, saa kunde det dog ikke paalægge Pennen den, som med større Frihed end Tungen kan udtrykke Sjælens Følelser overfor den Elskede; thi meget ofte foraarsager den Elskedes Nærvær en Forvirring, der holder det kækkeste Mod tilbage og binder den mest flydende Tunge. O, Himmel, hvor mange Breve skrev jeg ikke til hende! Hvor kostelige og anstandsfulde Svar modtog jeg ikke! Hvor mange Sange digtede jeg ikke, Elskovsdigte, i hvilke Hjertet aabenbarede og skildrede sine Følelser, udmalede sine glødende Længsler, svælgede i sine Erindringer, opildnede sit Haab. Men da jeg fortæredes af Længsel efter at se hende, besluttede jeg endelig at lægge den sidste Haand paa Værket

og med ét Slag rydde alle Hindringer af Vejen for at naa min forønskede og fortjente Belønning. Med andre Ord, jeg vilde af hendes Fader begære hende til min retmæssige Ægtehustru, hvilket jeg da ogsaa gjorde. Han svarede mig, at han var mig forbunden for den Ære, jeg beviste ham, men saa længe jeg havde en Fader i Live, maatte det først tilfalde ham at give sit Samtykke og derpaa fremføre en saadan Begæring; thi hvis det ikke skete med hans fulde Villie og Bifald, saa havde han sin Datter og hendes Ære for kær til at give hende bort i Smug. Jeg takkede ham for hans Godhed, og da det forekom mig, at han havde ganske Ret i det, han havde sagt, lovede jeg straks at tale med min Fader derom. Jeg gik altsaa paa staaende Fod hen til ham med det faste Forsæt at aabenbare ham mit Hjertes Ønske. Men da jeg traadte ind i hans Kabinet, fandt jeg ham med et aabent Brev i Haanden, hvilket han, inden jeg kunde faa sagt et Ord, rakte mig, idet han sagde: „Af dette Brev, Cardenio, vil du se, hvilken Naade Hertug Ricardo agter at vise dig.“ Denne Hertug Ricardo er, som De vel véd, mine Herrer, en Grande af Spanien, hvis Godser ligger i den bedste Del af vort Andalusien. Jeg tog Brevet, læste det og fandt, at det var saa forbindtligt og naadigt, at jeg maatte indrømme, min Fader vilde handle ilde, om han undslog sig for at opfylde den deri fremsatte Anmodning, som gik ud paa, at man ønskede, jeg skulde være Ledsager (ikke Tjener) for hans ældste Søn; han vilde selv sørge for at indsætte mig i en Stilling, der svarede til den Agtelse, han nærede for mig. Ved at læse dette Brev blev jeg maalløs, og det saa meget mere, som jeg hørte min Fader sige: „Om to Dage maa du rejse, Cardenio, for at efterkomme Hertugens Villie. Og tak Gud, der har aabnet dig en Vej til at naa det, som jeg véd, du i saa høj Grad fortjener.“ Til disse Ord føjede han endnu adskillige andre faderlige Formaninger. Den Tid, der var bestemt for min Afrejse, kom; jeg talte om Natten med Lucinda, fortalte, hvad der var sket, og underrettede ligeledes hendes Fader derom, idet jeg bad ham om at udskyde sin Datters Formæling saa længe, indtil jeg fik at vide, hvad Hertugen vilde gøre for mig. Det lovede han mig, og hun bekræftede det med tusinde Eder og Besvimelser.

Endelig kom jeg til det Sted, hvor Hertug Ricardo opholdt

sig, og blev saa naadigt modtaget og godt behandlet, at Misundelsen straks spredte sin Gift mellem Husets gamle Tjenere, der mente, at den Gunst, Hertugen viste mig, vilde blive til Skade for dem selv. Men der var dog en, der glædede sig overmaade over min Ankomst; det var Hertugens yngste Søn, der hed Fernando, en statelig ung Mand, munter, gavmild og forelsket; meget hurtigt opstod der et saa fortroligt Venskab imellem os, at alle Mennesker talte derom, thi skønt den ældste holdt meget af mig og viste mig stor Venlighed, saa var hans Følelse dog langt fra saa overstrømmende som det Venskab, Don Fernando viste mig. Da der nu mellem sande Venner ikke kan findes Hemmeligheder, og den Fortrolighed, som Don Fernando nærede til mig, snarere maatte kaldes en inderlig Tilbøjelighed end Fortrolighed, saa meddelte han mig ogsaa sine lønligste Tanker, og ganske særligt en Kærlighed, der satte ham i stor Uro. Han havde forelsket sig i en Bondepige, som var Datter af en af hans Faders Vasaller, ansaas for overmaade rig og var saa smuk, ærbar, forstandig og dydig, at ingen, der kendte hende, kunde afgøre, hvilken af disse Egenskaber hun besad i største Fuldkommenhed eller højeste Grad. Denne dejlige Bondepige havde saa aldeles bemægtiget sig Don Fernandos Hjerter, at han henrevet af sit Begær besluttede at love hende Ægteskab for saaledes at besejre hendes jomfruelige Dyd; thi at forsøge det paa anden Maade var at begære det umulige. Jeg følte mig paa Grund af mit Venskab for ham forpligtet til at gøre ham indtrængende Forestillinger og søgte ved de mest talende Eksempler at bringe ham bort fra dette Forsæt. Da jeg saá, at jeg ikke opnaaede noget herved, besluttede jeg at aabenbare hans Fader Hertugen Sagen. Men Don Fernando var alt for snu og forstandig til ikke at have næret Mistanke om og Frygt for dette, da han indsaa, at jeg som Hertugens trofaste Tjener vilde handle imod min Pligt ved at skjule noget, hvorved min Velgørers Ære kunde lide saa meget. For at stikke mig Blaar i Øjnene sagde han derfor til mig, at han ikke fandt noget bedre Middel til at slette den Skønhed, der holdt ham fangen, af sin Erindring end nogle Maaneders Fravær. Vi vilde benytte dette Fravær til at besøge min Fader, og for at faa Hertugens Tilladelse dertil vilde Fernando benytte det Paaskud, at han agtede at købe Heste i min

Fødeby, hvor man avler de bedste Heste i hele Verden. Næppe havde jeg hørt ham sige dette, førend jeg tilskyndet af min Kærlighed samtykkede deri, som om det havde været den fornuftigste Beslutning, man kunde tænke sig, da jeg derved fik en ypperlig Lejlighed til at gense min Lucinda. Drevet af mit Haab og min Længsel billigede jeg hans Plan, bestyrkede ham i hans Forehavende og raadede ham til at udføre sit Forsæt jo før jo hellere, da Fraværelse virkelig er i Stand til at udslette selv de allerheftigste Indtryk.

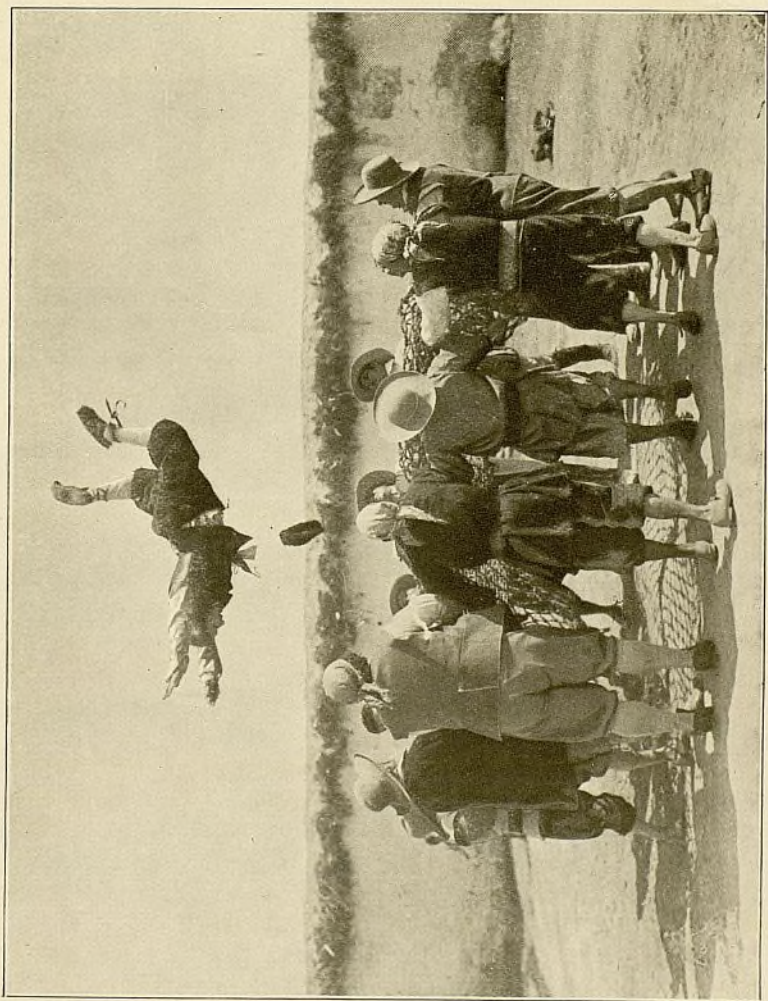
Men Fernando bedrog mig; thi da han fortalte mig det, var han allerede, som jeg siden fik at vide, i Besiddelse af den dejlige Bondepige og havde nydt hendes Kærlighed; nu ventede han kun paa en gunstig Lejlighed til uden Fare at gøre det bekendt, da han var meget bange for, hvad Hertugen vilde gribe til, naar han fik hans taabelige Streg at vide. Men saasom Kærlighed hos de fleste unge Mænd ikke er andet end Attraa, hvis eneste Formaal er Vellyst, og ender, saa snart den har naaet sit Maal, fordi den ikke kan strække sig udover de Grænser, Naturen har sat for den, Grænser, som den ikke har sat for den sande Kærlighed, saa havde Don Fernando ikke saa snart tilfredsstillet sin Attraa ved at besidde Bondepigen, før hans Længsel tog af og hans Lidenskab kølnedes; i Stedet for ved sin Fraværelse at søge Helbredelse, som han foregav overfor mig, søgte han i Virkeligheden kun at løse sig fra det Løfte, han havde givet hende. Hertugen gav ham Lov til at rejse og befalede mig at ledsage ham. Vi ankom til min Fødeby; min Fader modtog ham, som han ifølge sin Stand kunde vente det; jeg ilede straks til min Lucinda, og alle mine Følelser fik nyt Liv (skønt de hverken havde været døde eller kølnede). Til min Ulykke talte jeg med Don Fernando derom, fordi jeg syntes, at det inderlige Venskab, han viste mig, gjorde mig det til en Pligt ikke at dølge noget for ham; jeg priste overfor ham Lucindas Skønhed, Elskværdighed og Klogskab i saa høje Toner, at min Ros vakte hans Ønske om at se en ung Dame, der var begavet med saa mange fortræffelige Egenskaber. Min onde Skæbne lod mig opfylde dette Ønske ved en Aften i Skæret fra et Lys at vise ham hende ved det Vindue, hvor hun og jeg plejede at tale med hinanden. Han saå hende der i Hjemmedragt, og dette Syn

bragte ham i et Nu til at glemme alle de Skønheder, han hidtil havde set. Han stod maalløs, helt fra Sans og Samling af Hentykkelse, kort sagt, saa overvældet af Elskov, som De, mine Herrer, vil faa at se i det følgende af min ulykkelige Historie. For endnu heftigere at opflamme hans Lidenskab, som han skjulte for mig og kun, naar han var alene, aabenbarede for Himmelen, føjede Skæbnen det saaledes, at han en Dag fandt et Brev fra Lucinda, hvori hun bad mig om at begære hende til Hustru hos hendes Fader, og i hvilket hun udtrykte sig med saa megen Forstand, Ærbarhed og Kærlighed, at Don Fernando efter at have læst det sagde til mig, at hos Lucinda var alle de Legemets og Sjælens Fortrin forenede, som fandtes fordelt paa alle Jordens øvrige Kvinder. Nu maa jeg rent ud tilstaa, at skønt jeg indsaa, med hvor stor Føje Don Fernando priste Lucinda, saa hørte jeg dog med meget Mishag hendes Pris af hans Mund. Frygt bemægtigede sig mit Hjerte; thi han søgte hvert Øjeblik at dreje Talen hen paa Lucinda, selv om han skulde trække den ved Haaret dertil. Det vakte hos mig en ubestemt og uforklarlig Skinsyge, ikke fordi jeg havde mindste Grund til at tvivle om Lucindas Troskab, men det blev min Skæbne at befrygte netop det, som hendes Troskab sikrede mig imod. Don Fernando bad altid om at maatte se de Breve, som jeg skrev til Lucinda, og de Svar, hun sendte mig. Men nu hændte det engang, at Lucinda anmodede mig om at laane hende en Ridderroman, som hun holdt meget af at læse i; det var Historien om *Amadis af Galien*....“

Ikke saa snart havde Don Quixote hørt en Ridderbog nævne, før han sagde: „Dersom Deres Velbyrdighed straks i Begyndelsen af Deres Historie havde sagt mig, at den naadige Frøken Lucinda fandt Behag i Ridderbøger, saa vilde ingen anden Ros have været nødvendig for at overbevise mig om hendes Sjæls-højhed. Thi hendes Aandsevner kunde umuligt have været saa fremragende, som De, min Herre, har skildret dem, ifald hun ikke havde fundet Smag i saa liflig Læsning. Det er altsaa ganske unødvendigt at anvende flere Ord paa at beskrive hendes Skønhed, hendes indre Værd og Forstand for mig; thi saa snart man blot kender denne Tilbøjelighed hos hende, viser den tilfulde, at hun er den skønneste og aandrigste Kvinde paa hele

Jorden. Og jeg havde ligeledes gerne set, at De, min Herre, foruden *Amadís af Gallien* tillige havde sendt hende den fortræffelige *Rugel af Grækenland*, da jeg er vis paa, at Frøken Lucinda vilde have haft megen Fornøjelse af Daraida og Garaya og af Hyrden Darinels aandfulde Ord og de beundringsværdige Vers i hans Hyrdedigte, som han sang og fremstillede med saa megen Ynde, Forstand og Behændighed. Men den Tid kan komme, da der kan bødes paa denne Skade, ja, den kan allerede nu gøres god igen, hvis blot Deres Velbyrdighed vil behage at følge med mig til min Landsby; thi dér kan jeg give Dem mere end tre Hundrede Bøger, som er min Sjæls Næring og mit Livs Glæde. Ganske vist forekommer det mig nu, som om jeg slet ikke havde nogen mere, takket være onde og misundelige Troldmænd. Forøvrigt maa Deres Velbyrdighed tilgive mig, at jeg har brudt mit Løfte om ikke at falde Dem i Talen. Men saa snart jeg hører Tale om Riddervæsen og vandrende Riddere, saa staar det lige saa lidet i min Magt at lade være med at tale om dem, som det staar i Solens at lade være med at lyse eller i Maanens at lade være med at fugte Jorden med Dug. De maa altsaa tilgive mig og fortsætte; det ligger mig nu mest paa Hjerte."

Medens Don Quixote sagde alt dette, havde Cardenio ladet Hovedet synke ned mod Brystet. Han lod til at være faldet i dybe Tanker, og skønt Don Quixote to Gange bad ham om at fortsætte med sin Historie, hævede han dog ikke Hovedet og svarede ikke et Ord. Efter en rum Tids Forløb løftede han Hovedet og sagde: „Jeg kan umuligt lade den Tanke fare, og ingen i Verden skal faa mig til at lade den fare eller til at forandre Mening, ja, det maa være en Dumrian, der kan tænke eller tro andet, end at hin Skurk, Mester Elisabat, havde Omgang med Dronning Madásima.“ „Aldrig!“ svarede Don Quixote i heftig Vrede. „Jeg sværger ved den og den (og efter Sædvane udstødte han Eden med dens fulde Ordlyd), at det er den sorteste Ondskab eller, rettere sagt, skammelig Bagtalelse. Dronning Madásima var en meget fornem Dame, og det er en Formastelse at slutte, at saa høj en Fyrstinde skulde indlade sig med en Ligtorneskærer. Den, der paastaar det modsatte, er en Løgner og en Kæltring, og det skal jeg lære ham, til Fods eller til Hest, væbnet eller ubevæbnet, ved Nat eller Dag, eller som

SANCHOS Himmelsprætning.

Ayuntamiento de Madrid

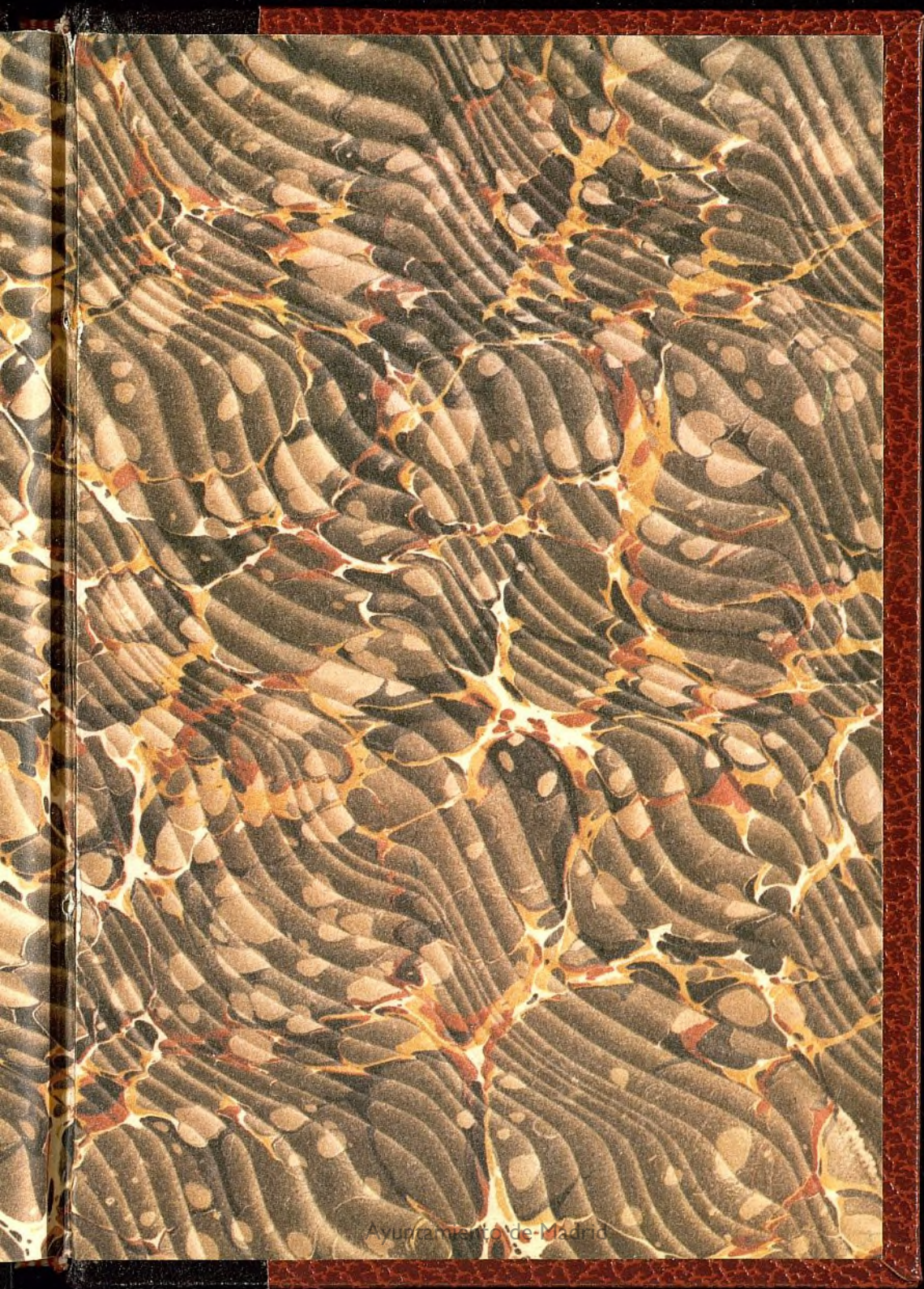

SANCHO PANZA (Harald Madsen)

DON QUIXOTE udsendes nu i en Subskriptionsudgave med
Illustrationer hentet fra *Palladium* Storfilm. 10 Hefter à Kr. 1.00
Ayuntamiento de Madrid
MARTINS FORLAG

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

